

B

Baby bond = ένα ομόλογο με ονομαστική αξία μικρότερη των 1.000 δολαρίων ΗΠΑ.

Baby boom generation and Y generation = γενιές πολιτών των ΗΠΑ.

☛ **Baby boom generation** είναι τα πρόσωπα που γεννήθηκαν από το 1943 έως το 1960 ή κατ' άλλους μεταξύ 1946 και 1964. Η αισιοδοξία από τη νίκη στο Β' παγκόσμιο πόλεμο και τη μεγάλη οικονομική ανάπτυξη που ακολούθησε προκάλεσε κύμα γεννήσεων με αποτέλεσμα η γενιά αυτή να αποτελεί σήμερα την πολυπληθέστερη στις ΗΠΑ. Είναι η γενιά που ξεχωρίζει διότι έζησε τον πόλεμο του Βιετνάμ, τη μαζική πολιτική και κοινωνική δράση και ιδιαίτερα το Μάη του 1968 στη Γαλλία και τις αντιπολεμικές και δημοκρατικές διαδηλώσεις στις ΗΠΑ και τις άλλες χώρες, τη σεξουαλική απελευθέρωση, το φεμινισμό, τη μουσική ροκ-εντ-ρολ, την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και την εισαγωγή νέων χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Η γενιά αυτή απέβαλε τα χαρακτηριστικά της έντονης προσωπικής διαφοροποίησης και έζησε και έδρασε με σχεδόν ομοιόμορφους κανόνες συμπεριφοράς. Ο όρος ήλθε πάλι στην επικαιρότητα μετά τις δηλώσεις του πρώην Προέδρου της FED Άλαν Γκρίνσπαν ότι πρέπει να αντιμετωπισθούν τα δημοσιονομικά ελλείμματα των ΗΠΑ διότι αναμένεται μαζική συνταξιοδότηση της γενιάς των baby boomers και θα υπάρξουν μεγάλες πιέσεις στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Το θέμα επανήλθε την 18.1.2007 αλλά και αργότερα όταν ο νέος Πρόεδρος της FED Μπεν Μπερνάκι τόνισε ότι πρόκειται για 78.000.000 πολίτες των ΗΠΑ που οι γηραιότεροι από αυτούς θα αρχίσουν να συνταξιοδοτούνται από το 2008 με συνέπεια να ασκηθεί τεράστια πίεση στα δημόσια οικονομικά από το αυξημένο κόστος χρηματοδότησης των τομέων συντάξεων και κοινωνικής περιθαλψής.

☛ **Y generation** είναι οι πολίτες που έχουν γεννηθεί από το 1977 έως το 1994 και διαμορφωθεί από γεγονότα όπως η πτώση του κομμουνισμού, η παγκοσμιοποίηση, οι τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου, ο πόλεμος στο Ιράκ και ο τυφώνας Κατρίνα. Το έτος 2015, η γενιά αυτή θα αποτελεί το ένα τρίτο των ψηφοφόρων στις ΗΠΑ.

BACH (Bank for the Accounts of Companies Harmonised) = Τράπεζα Δεδομένων για τους Εναρμονισμένους Λογαριασμούς Εταιριών. Συγκεντρώνει τα ετήσια στατιστικά στοιχεία μη χρηματοπιστωτικών εταιριών που παρέχονται από τα εθνικά κεντρικά συστήματα ισολογισμών των εξής 9 κρατών μελών της ζώνης του ευρώ: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία και Φινλανδία. Είναι χρήσιμη για συγκρίσεις μεταξύ των κρατών. Οι λογαριασμοί δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Backbone = το ανώτατο επίπεδο ενός ιεραρχικού δικτύου πληροφορικής. Είναι η κεντρική σύνδεση και ο κεντρικός δίαυλος μέσω της οποίας μεταφέρονται τα δεδομένα. Αποτελεί ένα τμήμα του δικτύου που ενώνει διακομιστές (servers) με άλλους διακομιστές και άλλα είδη Η/Υ που μετέχουν σε ευρεία δίκτυα. Το backbone του διαδικτύου είναι το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα.

Backbone network = ιεραρχικό δίκτυο. Πρόκειται για ένα κεντρικό δίκτυο της πληροφορικής που συνδέει μεταξύ τους μικρότερα τοπικά δίκτυα. Οι συσκευές που χρησιμοποιεί είναι οι διακομιστές (servers), οι δρομολογητές (routers), τα hubs (βλέπε όρο) και οι γέφυρες (bridges). Οι προσωπικοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές δεν μπορούν να συνδεθούν απευθείας με το backbone network αλλά μόνο μέσω των ανωτέρω συσκευών. Τα μετέχοντα δίκτυα μπορούν να υπερβαίνουν το κεντρικό δίκτυο και να εισάγουν ιδιωτικές συνδέσεις μεταξύ τους για λόγους κόστους, αποδοτικότητας και ασφάλειας.

Backlog = εντολές πώλησης περιουσιακού στοιχείου που δεν έχουν ακόμα προωθηθεί.

Back testing = διαδικασία σχεδιασμού και αριστοποίησης μιας επενδυτικής στρατηγικής που βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία, τα οποία στη συνέχεια εφαρμόζονται πειραματικά σε πιο πρόσφατα στοιχεία για να διαπιστωθεί εάν αυτή η στρατηγική λειτουργεί καλά. Άλλως, η δημιουργία ενός ιστορικού χαρτοφυλακίου απόδοσης με την εφαρμογή σύγχρονων κριτηρίων

επιλογής περιουσιακών στοιχείων σε προηγούμενες χρονικές περιόδους. Εξετάζεται η απόδοση του χαρτοφυλακίου, οι επενδυτικές επιλογές, οι κίνδυνοι και η αντιστάθμιση των κινδύνων (hedging). Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί να εξακριβώσει την αξιοπιστία των μοντέλων σε συνθήκες πραγματικών αγορών όπως για παράδειγμα εάν οι τρέχουσες ζημιές ευρίσκονται σε αντιστοιχία με τις προβλεπόμενες στο μοντέλο ζημιές.

Back-to-back loan = συναλλαγές στις οποίες δύο αντισυμβαλλόμενοι συνάπτουν ένα δάνειο σε ένα νόμισμα έναντι ενός άλλου δανείου που εκφράζεται σε άλλο νόμισμα για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Στη συμφωνημένη λήξη εξοφλούν τα δάνεια πληρώνοντας στο νόμισμα του άλλου αντισυμβαλλόμενου. Με τη μέθοδο αυτή επιδιώκεται η προστασία ενός ξένου επενδυτή από τις διακυμάνσεις των ισοτιμιών και των επιτοκίων.

Backwardation = οπισθοδρομικότητα. Μία τάση που παρατηρείται όταν οι τιμές όψεως (spot prices) είναι υψηλότερες σε σχέση με τις προθεσμιακές τιμές (forward prices). Σύμφωνα με τη θεωρία της ομαλής οπισθοδρομικότητας (normal backwardation) οι τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) έχουν την τάση της ανόδου κατά τη διάρκεια της ζωής του συμβολαίου διότι οι hedgers, που καλύπτουν τους κινδύνους των futures, τείνουν να είναι short σαν ασφάλεια έναντι της ταμειακής τους θέσης. Οι hedgers θα πληρώσουν στους κερδοσκόπους μία απόδοση για να κρατήσουν τις θέσεις τους long με στόχο το συμψηφισμό των κινδύνων. Η αγορά θεωρείται ότι είναι backwardation όταν η τιμή αξίας δύο ημερών υπερβαίνει την τιμή του future ή η τιμή ενός future που λήγει σε μικρό χρονικό διάστημα είναι μεγαλύτερη από την τιμή ενός future που λήγει πολύ αργότερα. Πιο απλά, οπισθοδρομικότητα ονομάζουμε το σχετικά παράδοξο φαινόμενο, η τιμή αξίας 2 ημερών (spot rate) πλέον τόκων και εξόδων να είναι μεγαλύτερη της προθεσμιακής τιμής (forward rate). Το αντίθετο ομαλό φαινόμενο της αγοράς ονομάζεται contango (βλέπε όρο).

Bad credit = κακή πίστωση. Ένας όρος που χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει μία ασθενική πιστωτική αξιολόγηση (credit rating). Αυτή μπορεί να προκύψει από καθυστερημένες πληρωμές ή παράλειψη πληρωμών, υπέρβαση των ορίων πιστωτικών καρτών ή πτώχευση.

Bailing out = 1) επενδυτική συμπεριφορά μερικής σωτηρίας. Συνίσταται στην πώληση ενός χρεογράφου ή εμπορεύματος ταχύτατα χωρίς να μας ενδιαφέρει το επίπεδο της τιμής τους. Αυτό συμβαίνει όταν κλιμακώνονται οι ζημιές και ο επενδυτής δεν αντέχει οικονομικά να υποστεί περαιτέρω ζημιές 2) ρήτρα μη σωτηρίας. Η καταχώρηση μιας ρήτρας σε μια συνθήκη ή σύμβαση σύμφωνα με την οποία δεν υπάρχει υποχρέωση των συμβαλλομένων να αναλάβουν την εξυπηρέτηση των χρεών ενός εκ των άλλων συμβαλλομένων ο οποίος ευρίσκεται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση και δεν μπορεί να εξοφλήσει τα χρέη του. Κλασικό παράδειγμα μιας τέτοιας ρήτρας υπάρχει στο άρθρο 103 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με το οποίο η Ε.Ε δεν ευθύνεται για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν οι κεντρικές και περιφερειακές κυβερνήσεις των κρατών μελών.

Balanced fund = ισορροπημένο κεφάλαιο. Ένα κεφάλαιο που κατανέμει τις επενδύσεις του μεταξύ διαφόρων περιουσιακών στοιχείων όπως π.χ μετοχές και ομόλογα. Οι επενδυτές μπορούν να αποφύγουν την έκθεση στον υπερβολικό κίνδυνο εξισορροπώντας την κατανομή του χαρτοφυλακίου τους σε επενδύσεις χαμηλού, μέτριου και υψηλού κινδύνου χωρίς, όμως, να αναμένουν συνολική μεγάλη απόδοση.

Balance of payments = ισοζύγιο πληρωμών. Μία στατιστική κατάσταση που απεικονίζει τις οικονομικές συναλλαγές μεταξύ ενός κράτους, μίας οικονομικής και νομισματικής ζώνης όπως της ζώνης του ευρώ ή μίας ευρύτερης οικονομικής περιοχής και του υπόλοιπου κόσμου σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (μήνας, τρίμηνο, έτος, κλπ). Καταγράφονται οι συναλλαγές που αφορούν αγαθά, υπηρεσίες, εισοδήματα, εμβάσματα και οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και μεταβιβάσεις έναντι του υπόλοιπου κόσμου.

● Το ισοζύγιο πληρωμών της Ελλάδος, που καταρτίζει η Τράπεζα της Ελλάδος, αποτελείται από τα εξής μέρη: 1) το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών που περιλαμβάνει το εμπορικό ισοζύγιο, το ισοζύγιο υπηρεσιών, το ισοζύγιο εισοδημάτων και το ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων 2) το ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων που περιλαμβάνει τις εισπράξεις και τις πληρωμές από/προς το εξωτερικό κύρια της Γενικής Κυβέρνησης από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση 3) το ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών που περιλαμβάνει τις

άμεσες επενδύσεις, τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου και τις λοιπές επενδύσεις **4)** τη μεταβολή των συναλλαγματικών διαθεσίμων **5)** τα τακτοποιητέα στοιχεία και **6)** το απόθεμα των συναλλαγματικών διαθεσίμων.

Πιο αναλυτικά, το ισοζύγιο πληρωμών ή όπως άλλως καλείται ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών της Ελλάδος απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	BALANCE OF PAYMENTS OF GREECE
A) ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝ/ΓΩΝ (1+2+3+4)	A) CURRENT ACCOUNT (1+2+3+4)
1) ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	1) GOODS
ΙΣΟΖΥΓΙΟ καυσίμων ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ χωρίς καύσιμα ΙΣΟΖΥΓΙΟ πλοίων ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ χωρίς καύσιμα και πλοία Εξαγωγές αγαθών Καύσιμα Πλοία (εισπράξεις) Λοιπά αγαθά Εισαγωγές αγαθών Καύσιμα Πλοία (πληρωμές) Λοιπά αγαθά	OIL balance TRADE BALANCE excluding oil Ships' Balance TRADE BALANCE excluding oil and ships Exports Oil Ships (receipts) Other goods Imports Oil Ships (payments) Other goods
2) ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2) SERVICES
Εισπράξεις Ταξιδιωτικό Μεταφορές Λοιπές υπηρεσίες Πληρωμές Ταξιδιωτικό Μεταφορές Λοιπές υπηρεσίες	Receipts Travel Transportation Other services Payments Travel Transportation Other services
3) ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ	3) INCOME
Εισπράξεις Αμοιβές, μισθοί Τόκοι, μερίσματα, κέρδη Πληρωμές Αμοιβές, μισθοί Τόκοι, μερίσματα, κέρδη	Receipts Compensation of employees Investment income Payments Compensation of employees Investment income
4) ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ	4) CURRENT TRANSFERS
Εισπράξεις Γενική Κυβέρνηση (κυρίως μεταβιβάσεις από ΕΕ) Λοιποί τομείς (μεταναστευτικά εμβάσματα, κλπ) Πληρωμές Γενική Κυβέρνηση (κυρίως πληρωμές προς ΕΕ) Λοιποί τομείς	Receipts General Government (mainly transfers from E.U) Other sectors Payments General Government (mainly payments to E.U) Other sectors
B) ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ	B) CAPITAL TRANSFERS

Εισπράξεις Γενική Κυβέρνηση (κυρίως μεταβιβάσεις από ΕΕ) Λοιποί τομείς Πληρωμές Γενική Κυβέρνηση (κυρίως πληρωμές προς ΕΕ) Λοιποί τομείς	Receipts General Government (mainly transfers from E.U) Other sectors Payments General Government (mainly payments to E.U) Other sectors
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ (A + B)	CURRENT ACCOUNT AND CAPITAL TRANSFERS (A + B)
Γ) ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	C) FINANCIAL ACCOUNT
ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ Κατοίκων στο εξωτερικό Μη κατοίκων στην Ελλάδα ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ Απαιτήσεις Υποχρεώσεις ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ Απαιτήσεις Υποχρεώσεις (Δάνεια Γενικής Κυβέρνησης)	DIRECT INVESTMENT Abroad Home PORTFOLIO INVESTMENT Assets Liabilities OTHER INVESTMENT Assets Liabilities (Loans of General Government)
Δ) ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	D) CHANGE IN RESERVE ASSETS
Ε) ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΤΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	E) BALANCING ITEM
Ζ) ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ (τέλος περιόδου)	F) RESERVE ASSETS (STOCK)

- Το ισοζύγιο πληρωμών της ζώνης του ευρώ, που καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με βάση στοιχεία που διαβιβάζουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος, δεν διαφέρει πολύ από τα εθνικά ισοζύγια. Στη συνέχεια παρατίθεται πίνακας με τα στοιχεία του μηνιαίου ισοζυγίου πληρωμών της ζώνης του ευρώ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΤΗΣ ΖΩΝΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	SUMMARY BALANCE OF PAYMENTS OF THE EURO AREA
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝ/ΓΩΝ (1+2+3+4) 1) Αγαθά 2) Υπηρεσίες 3) Εισόδημα 4) Τρέχουσες μεταβιβάσεις	CURRENT ACCOUNT (1+2+3+4) 1) Goods 2) Services 3) Income 4) Current transfers
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	CAPITAL ACCOUNT
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (α+β+γ+δ+ε) α) Άμεσες επενδύσεις	FINANCIAL ACCOUNT (a+b+c+d+e) a) Direct investment

<p>Μετοχικό κεφάλαιο και επανεπενδυθέντα κέρδη Λοιπά κεφάλαια (κυρίως δάνεια μεταξύ εταιριών)</p> <p>β) Επενδύσεις χαρτοφυλακίου Μετοχικό κεφάλαιο Χρεωστικοί τίτλοι Ομόλογα και γραμμάτια Μέσα αγοράς χρήματος ΥΠΟΜΝΗΣΗ: ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΣΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ</p> <p>γ) Χρηματοπιστωτικά παράγωγα</p> <p>δ) Άλλες επενδύσεις Ευρωσύστημα Γενική κυβέρνηση εκ της οποίας: νόμισμα και καταθέσεις NXI (πλην του Ευρωσυστήματος) μακροπρόθεσμες βραχυπρόθεσμες Λοιποί τομείς Εκ των οποίων: νόμισμα και καταθέσεις</p> <p>ε) Συναλλαγματικά διαθέσιμα Νομισματικός χρυσός Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα Συναλλαγματική θέση στο ΔΝΤ Συνάλλαγμα Λοιπές απαιτήσεις</p> <p>Τακτοποιητέα στοιχεία</p>	<p>Equity capital and reinvested earnings Other capital (mostly inter-company loans)</p> <p>b) Portfolio investment Equity Debts instruments Bonds and notes Money market instruments MEMO ITEM: COMBINED DIRECT AND PORTFOLIO INVESTMENT</p> <p>c) Financial derivatives</p> <p>d) Other investments Eurosystem General government of which: currency and deposits MFIs (excluding the Eurosystem) long term short term Other sectors of which: currency and deposits</p> <p>e) Reserve assets Monetary gold SDRs Reserve position in the IMF Foreign exchange Other claims</p> <p>Errors and omissions</p>
--	---

Balance sheet = ισολογισμός. Μία απεικόνιση των στοιχείων ενεργητικού (assets) και παθητικού (liabilities) της επιχείρησης σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Το ενεργητικό παρέχει πληροφόρηση για την απασχόληση των κεφαλαίων ενώ το παθητικό περιέχει λεπτομέρειες για τη χρηματοδότηση της επιχείρησης και το μετοχικό κεφάλαιο αυτής. Πρόκειται για μια λογιστική κατάσταση μιας τράπεζας, εταιρίας, οργανισμού ή νομικού προσώπου μιας συγκεκριμένης περιόδου και συνήθως του φορολογικού έτους. Ο ισολογισμός, τα αποτελέσματα χρήσεως (βλέπε όρο profit and loss account) και οι οικονομικές καταστάσεις που τον συνοδεύουν αποτελούν πολύτιμο εργαλείο ανάλυσης της χρηματοπιστωτικής θέσης και της προοπτικής δυναμικής της επιχείρησης και χρησιμοποιείται από τις τράπεζες, γενικά τους δανειστές και τους επενδυτές σε μετοχές για να αναλύσουν και να αξιολογήσουν τη θέση της επιχείρησης πριν να χορηγήσουν δάνειο ή αγοράσουν τη μετοχή της στο χρηματιστήριο. Ακολουθεί υπόδειγμα ετήσιου ισολογισμού μιας τράπεζας.

**ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΤΗΣΙΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
(BANK ANNUAL BALANCE SHEET PATTERN)**

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ASSETS
ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ α) Ταμείο β) Επιταγές εισπρακτέες γ) Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	CASH AND BALANCES WITH CENTRAL BANKS a) Cash b) Cheques receivable c) Deposits with central banks
ΚΡΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΕΚΤΑ ΓΙΑ ΕΠΑΝΑΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ α) Εκδόσεις Δημοσίου β) Άλλοι εκδότες	TREASURY BILLS AND OTHER SECURITIES ELIGIBLE FOR REFINANCING WITH THE CENTRAL BANK a) Issued by the State b) Other
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ α) Όψεως β) Με συμφωνημένη λήξη γ) Από συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων	LOANS AND ADVANCES TO CREDIT INSTITUTIONS a) Repayable on demand b) With agreed maturity c) Reverse repos
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ - Χορηγήσεις	LOANS AND ADVANCES TO CUSTOMERS - Loans

α) Βραχυπρόθεσμες β) Μακροπρόθεσμες - Λοιπές απαιτήσεις Μείον προβλέψεις	a) Maturing within one year b) Maturing after one year - Other receivables Less allowances for credit losses
ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ - Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης α) Εκδόσεις Δημοσίου β) Άλλοι εκδότες - Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	SECURITIES - Debt securities including fixed-income securities a) Issued by the State b) Other - Shares and other variable-yield securities
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ α) Σε μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις β) Σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	INVESTMENTS a) Investments in non-affiliates b) Investments in affiliates
ΆΥΛΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ α) Έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης Μείον αποσβέσεις β) Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία Μείον αποσβέσεις	INTANGIBLES ASSETS a) Formation and preliminary expenses Less amortisation b) Other intangible assets Less amortisation
ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ α) Γήπεδα – Οικόπεδα β) Κτίρια – Εγκαταστάσεις κτιρίων Μείον αποσβέσεις γ) Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός Μείον αποσβέσεις δ) Ηλεκτρονικός εξοπλισμός Μείον αποσβέσεις ε) Λοιπά ενσώματα πάγια στοιχεία Μείον αποσβέσεις ζ) Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή και πάγιες προκαταβολές	TANGIBLES ASSETS a) Land b) Buildings - Buildings installation Less depreciation c) Furniture and fixtures Less depreciation d) EDP equipment Less depreciation e) Other tangible assets Less depreciation f) Fixed assets under construction and advances
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	OTHER ASSETS
ΠΡΟΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ α) Έξοδα επόμενων χρήσεων β) Δεδουλευμένοι τόκοι - Ομολόγων Δημοσίου - Λοιπών Ομολόγων - Χορηγήσεων - Λοιποί	PREPAYMENTS AND ACCRUED INCOME a) Prepaid expenses b) Accrued interest - State bonds - Other bonds - Loans and advances - Other
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	TOTAL ASSETS

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	LIABILITIES
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ α) Όψεως β) Προθεσμίας γ) Υποχρεώσεις από πράξεις προσωρινής εκχώρησης	DUE TO CREDIT INSTITUTIONS a) Repayable on demand b) Time deposits c) Repos
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΕΛΑΤΕΣ α) Καταθέσεις - Όψεως - Ταμειυτηρίου - Προθεσμίας β) Άλλες υποχρεώσεις - Επιταγές και εντολές πληρωτέες - Υποχρεώσεις από πράξεις προσωρινής εκχώρησης	DUE TO CUSTOMERS a) Deposits - Repayable on demand - Saving deposits - Time deposits b) Other liabilities - Cheques and orders payable - Repos
ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	DEBT SECURITIES ISSUED
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ α) Μερίσματα πληρωτέα β) Υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	OTHER LIABILITIES a) Dividends payable b) Income tax and other taxes payable

γ) Κρατήσεις και εισφορές υπέρ τρίτων	c) Withholdings in favour of social security funds and other third parties
δ) Λοιπές υποχρεώσεις	d) Other
ΠΡΟΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ	ACCRUED EXPENSES AND DEFERRED INCOME
α) Έσοδα επόμενων χρήσεων	a) Deferred income
β) Τόκοι προθεσμιακών καταθέσεων δεδουλευμένοι	b) Accrued interest on time deposits
γ) Λοιπά έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	c) Other accrued expenses of the year
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΒΑΡΗ	PROVISIONS FOR LIABILITIES AND CHARGES
α) Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	a) Provision for staff retirement indemnities
β) Λοιπές προβλέψεις	b) Other
ΔΑΝΕΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	SUBORDINATED DEBT
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	CAPITAL AND RESERVES
Μετοχικό κεφάλαιο	Share capital
- Καταβεβλημένο κεφάλαιο	- Paid-up capital
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Share premium account
Αποθεματικά	Reserves
α) Τακτικό	a) Legal reserve
β) Έκτακτο	b) Extraordinary reserve
γ) Αποθεματικό ειδικών διατάξεων νόμων	c) Tax-free reserves under special laws
δ) Διαφορά αποτίμησης αξίας συμμετοχών	d) Reserves from the revaluation of securities
Υπεραξία από την αναπροσαρμογή ακινήτων	Land and building revaluation surplus
Αποτελέσματα εις νέον	Earnings transferable to the new year
- Υπόλοιπο κερδών εις νέον	- Retained earnings
Ίδιες μετοχές	Treasury shares
Υπεραξία συγχωνεύσεως προς συμψηφισμό	Goodwill to be netted off
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	TOTAL LIABILITIES
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ	OFF BALANCE SHEET ACCOUNTS
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	Contingent liabilities
- Από εγγυήσεις τρίτων	- From guarantees in favour of third parties
Υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις προσωρινής εκχώρησης	Repos
Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	Other off Balance Sheet accounts
α) Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων	a) Beneficiaries of asset items
β) Υποχρεώσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις	b) Bilateral agreements
γ) Λογαριασμοί πληροφοριών (εγγυήσεις, εμπράγματα εξασφαλίσεις, κλπ)	c) Sundry off balance sheet accounts (guarantees, securities etc)
δ) Μεριδιούχοι αμοιβαίων κεφαλαίων	d) Mutual funds' holders
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΑΞΕΩΣ	TOTAL OFF BALANCE SHEET ACCOUNTS

Balloon loan = δάνειο μπαλόνη. Ένα μακροπρόθεσμο δάνειο που έχει μία μόνο πληρωμή (the balloon payment) στη λήξη του δανείου. Δεν υπάρχουν, δηλαδή, εξαμηνιαίες ή ετήσιες αποπληρωμές αλλά μία πληρωμή του κεφαλαίου και των τόκων στο τέλος. Ο δανειζόμενος έχει το πλεονέκτημα της εκμετάλλευσης όλου του ποσού του δανείου καθ' όλη τη διάρκεια αυτού, πρέπει όμως να επιδείξει αυτοπειθαρχία για να προετοιμασθεί να καταβάλει στη λήξη του δανείου όλο το ποσό μαζί με τους τόκους. Συνήθως, τα δάνεια αυτού του τύπου συνάπτονται για σκοπούς αναχρηματοδότησης παλαιών δανείων ή εξόφλησης ταμειακών υποχρεώσεων όταν οι ροές των εισπράξεων και των πληρωμών μιας εταιρίας δεν συμπίπτουν χρονικά.

Bancassurance = τραπεζοασφάλεια. Είναι η πρακτική της διεύθυνσης των τραπεζών στο χώρο των ασφαλιστικών εργασιών. Οι τράπεζες προσφέρουν, συνήθως τα εξής ασφαλιστικά προϊόντα:

α) ασφάλειες ζωής και ατυχημάτων σε μεμονωμένους πελάτες ή προσφορά ομαδικών ασφαλίσεων

β) προϊόντα αποπληρωμής τραπεζικών δανείων όπως β1) ασφάλιση της χορηγηθείσας πίστωσης σε περίπτωση θανάτου ή μόνιμης ανικανότητας του δανειολήπτη και αδυναμίας αυτού ή των δικαιωδών του για την εξυπηρέτηση του δανείου (credit insurance)

β2) ασφάλιση ανάληψης ποσού από τραπεζικό λογαριασμό στον οποίο δεν είναι κατατεθειμένο το αντίστοιχο ποσό (overdraft insurance) β3) ασφάλιση του ενυπόθηκου ακινήτου. Σε περίπτωση, δηλαδή, στεγαστικού δανείου με εγγραφή υποθήκης επί του ακινήτου αποτρέπεται ο πλειστηριασμός αυτού σε περίπτωση αδυναμίας αποπληρωμής των δόσεων που οφείλεται σε ανωτέρα βία (endowment mortgage or investment mortgage)

γ) προϊόντα που συνδέονται με τις καταθέσεις όπως ασφάλιση του καταθέτη για τυχαίο θάνατο ή διαρκή και μόνιμη ανικανότητα μέχρι του ποσού της κατάθεσης.

Το bancassurance έχει επικεντρωθεί, κύρια, στην προώθηση προϊόντων του κλάδου ζωής.

- Σημαντική αύξηση παρουσιάζουν οι πωλήσεις συμπληρωματικής σύνταξης και εφάπαξ αποζημίωσης. Στην Ευρώπη η διείσδυση των τραπεζών στο χώρο των ασφαλιστικών προϊόντων εκτιμάται σε 30% έως 40% του συνολικού κύκλου εργασιών των ασφαλιστικών εταιριών.

- Η συνεργασία των τραπεζών και των ασφαλιστικών εταιριών μπορεί να επιτευχθεί με τους ακόλουθους τρόπους: 1) μέσω της παροχής του δικτύου της τράπεζας στη θυγατρική ασφαλιστική της εταιρίας, 2) υπογραφή συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ τράπεζας και ανεξάρτητης ασφαλιστικής εταιρίας 3) ανταλλαγή μέρους των μετοχών, 4) συνεργασία με τη μορφή κοινού σχεδιασμού προϊόντων και μάρκετινγκ, 5) παραχώρηση του πελατολόγιου.

Bandwidth = εύρος χωρητικότητας. Το φάσμα των συχνοτήτων ενός σήματος που μεταφέρει πληροφορίες ή το φάσμα συχνοτήτων μέσω του οποίου μπορούν να μεταδοθούν πληροφορίες με αμελητέα παραμόρφωση από ένα αγωγίμο μέσο, όπως τα σύρματα χαλκού, τα μικροκύματα ή οι οπτικές ίνες. Πιο απλά, είναι η ποσοτική ικανότητα μεταφοράς δεδομένων ενός δικτύου ηλεκτρονικών υπολογιστών. Όσο μεγαλύτερο είναι το εύρος χωρητικότητας, τόσο περισσότερα δεδομένα μπορούν να μεταφερθούν και σε μικρότερο χρονικό διάστημα. Μετρείται στα μεν αναλογικά κυκλώματα με herz δηλαδή με κύκλους ανά δευτερόλεπτο, στα δε ψηφιακά κυκλώματα με bits ανά δευτερόλεπτο. Το bandwidth είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον για τις συνδέσεις του internet, αφού όσο μεγαλύτερο είναι το εύρος του τόσο ταχύτερη είναι η ικανότητα εκφόρτωσης (downloading) φακέλων και στοιχείων από το διαδίκτυο.

Bank draft = τραπεζική τραβηκτική. Μία επιταγή που σύρεται από μία τράπεζα σε βάρος του λογαριασμού που τηρεί ο κομιστής στην ίδια ή σε άλλη τράπεζα προκειμένου να πραγματοποιήσει πληρωμές υπέρ του προσώπου το όνομα του οποίου αναγράφεται στην τραβηκτική. Πρόκειται για μία επιταγή που είναι ένα διαπραγματεύσιμο μέσο μιας μη ταμειακής πληρωμής (negotiable means of cashless payment).

Banker's acceptance, BA = αποδοχή τραπεζιτών. Είναι ένα βραχυπρόθεσμο χρεόγραφο, με λήξη, συνήθως, 90 –180 ημερών, που εκδίδεται από επιχειρήσεις για την πληρωμή ενός συγκεκριμένου ποσού στον κομιστή σε καθορισμένη λήξη και το οποίο έχει γίνει αποδεκτό από μία τράπεζα η οποία εγγυάται με τον τρόπο αυτό την εξόφληση του κεφαλαίου και των τόκων είτε πριν είτε μετά τη λήξη. Συνήθως, εκδίδεται σε τιμή κατωτέρα της ονομαστικής και αποπληρώνεται στη λήξη του στην ονομαστική αξία (at par). Οι μεγάλες τράπεζες, που εγγυώνται τα BA, πωλούν ένα μέρος αυτών στην αγορά και με τον τρόπο αυτό δημιουργείται μία δευτερογενή αγορά στην οποία αγοράζονται και πωλούνται BA. Συνήθως το BA βασίζεται σε πράξεις του διεθνούς εμπορίου όπου για παράδειγμα ο εισαγωγέας, που είναι ο εκδότης του χρεογράφου, υπόσχεται στον εξαγωγέα να καταβάλει την αξία των προϊόντων. Αποτελεί ένα είδος τραπεζικής χρηματοδότησης που ευδοκίμει στις ΗΠΑ αφού ο εξαγωγέας μπορεί να το προεξοφλήσει στην τράπεζα ή σε άλλη δευτερογενή αγορά και να εισπράξει άμεσα τα χρήματά του. Ο εισαγωγέας εξοφλεί την υποχρέωσή του αφού έχει διαθέσει εν τω μεταξύ το εισαγόμενο προϊόν και έχει εισπράξει την αξία του.

Bank for International Settlements, BIS = Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών. Ιδρύθηκε τη 17.5.1930 με έδρα τη Βασιλεία της Ελβετίας, διαθέτει δύο γραφεία αντιπροσωπείας, το ένα για την Ασία και τον Ειρηνικό στο Χονγκ-Κονγκ της Κίνας και το άλλο για την Αμερική στην Πόλη του Μεξικού και απασχολεί 557 υπαλλήλους από 48 χώρες.

- Σύμφωνα με το άρθρο 3 του αρχικού της Καταστατικού επιδιώκει τη συνεργασία μεταξύ των κεντρικών τραπεζών και την παροχή διευκολύνσεων για διεθνείς χρηματοδοτικές πράξεις. Σήμερα, η BIS ασκεί τις εξής δραστηριότητες:

- 1) Παρέχει χρηματοοικονομικές υπηρεσίες στις κεντρικές τράπεζες και κύρια συνδράμει αυτές στη διαχείριση των συναλλαγματικών τους αποθεμάτων σε συνάλλαγμα και χρυσό. Περίπου 130 κεντρικές τράπεζες και διεθνή χρηματοοικονομικά ιδρύματα από όλο τον κόσμο έχουν

καταθέσεις στη BIS. Στις 31.3.1999 οι τοποθετήσεις ανήρχοντο σε 112 δισεκ. δολάρια ΗΠΑ, δηλαδή στο 7% των παγκόσμιων συναλλαγματικών διαθεσίμων και στις 31.3.2004 το ποσό αυτό είχε ανέλθει στα 177,5 δισεκ. δολάρια ΗΠΑ. Τα τελευταία χρόνια η BIS παρουσίασε νέα καταθετικά προϊόντα για να καταστήσει περισσότερο αποτελεσματική τη διαχείριση της ρευστότητας των κεντρικών τραπεζών και των πολυεθνικών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων. Έχουν λήξη πάνω από ένα χρόνο (MITBIS, Medium Term Instruments) ενώ πολύ διαδεδομένα είναι τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα σταθερού εισοδήματος αυτής (FIXBIS, Fixed-Rate Investment Instruments). Επιπρόσθετα, η BIS παρέχει πιστωτικές διευκολύνσεις συνήθως με τη μορφή εξασφαλισμένων δανείων έναντι χρυσού και άλλων εγγυήσεων όπως καταθέσεων σε συνάλλαγμα. Παρέχει χρηματοοικονομική στήριξη σε κράτη που αντιμετωπίζουν μεγάλα συγκυριακά προβλήματα σε συνεργασία με τη Διεθνή Τράπεζα, το ΔΝΤ και κεντρικές τράπεζες. Γνωστή είναι η πιστωτική διευκόλυνση των 13,28 δισ. δολαρίων προς τη Βραζιλία μετά την κρίση του 1998.

2) Προωθεί τη διεθνή χρηματοοικονομική σταθερότητα. Αποτελεί την έδρα των διασκέψεων της ομάδας των 10 πιο αναπτυσσόμενων βιομηχανικών κρατών (G10), φιλοξένησε την Επιτροπή των Διοικήτων των κεντρικών τραπεζών της ΕΟΚ (1964-1993) και την Επιτροπή των διατραπεζικών συστημάτων καθαρού διακανονισμού ενώ φιλοξενεί, μεταξύ άλλων, την Επιτροπή εμπειρογνομόνων για το χρυσό και τα συναλλαγματικά διαθέσιμα, την Επιτροπή για τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμών (CPSS), την Επιτροπή για το Παγκόσμιο Χρηματοοικονομικό Σύστημα (Committee on the Global Financial System) στα πλαίσια του G10 και από τον Ιανουάριο του 1998 τη Διεθνή Ένωση Εποπτών Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων (IAIS) ενώ από το 1999 λειτουργεί το Ίδρυμα για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα (Financial Stability Institute, FSI, βλέπε λέξη). Στις συσκέψεις της Διαρκούς Επιτροπής των Διοικήτων των κεντρικών τραπεζών του G10 και των ανωτέρω Επιτροπών και Ενώσεων προσφέρει γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη. Στόχος των προσπάθειών αυτών είναι η συμβολή στην παγκόσμια νομισματική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την ομαλή λειτουργία των διασυννοριακών συστημάτων πληρωμών.

3) Αποτελεί κέντρο έρευνας και θέσπισης κανόνων για την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το 1974 οι Διοικήτες του G10 ίδρυσαν τη γνωστή Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (Basel Committee on Banking Supervision) τη γραμματειακή υποστήριξη της οποίας ανέλαβε η BIS. Η Επιτροπή αυτή: α) αποτελεί ένα διεθνές βήμα συζήτησης για ειδικά προβλήματα εποπτείας, β) συντονίζει τις εθνικές εποπτικές αρχές για τον έλεγχο των πολυεθνικών τραπεζικών ομίλων, γ) θέτει εποπτικούς κανόνες κύρια για το δείκτη φερεγγυότητας όπως η σχετική συμφωνία του 1988 που πρόκειται να αντικατασταθεί από το 2007 με τη Basel II και επιδιώκει τη διεθνή σύγκλιση στο θέμα της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων.

4) Είναι κέντρο νομισματικής και οικονομικής έρευνας. Συγκεντρώνει και δημοσιεύει στοιχεία για τις εξελίξεις στις διεθνείς χρηματοδοτικές αγορές και τηρεί μία βάση οικονομικών δεδομένων στην οποία έχουν πρόσβαση οι συμμετέχουσες κεντρικές τράπεζες.

- Το μετοχικό κεφάλαιο της BIS ανερχόταν σε 1,5 δισεκ. χρυσά γαλλικά φράγκα (1 χρυσό φράγκο = 1,94 δολάρια ΗΠΑ) κατανομημένο σε 600.000 μετοχές εκ των οποίων 86% ανήκαν σε κεντρικές τράπεζες και 14% σε ιδιώτες. Την 8.1.2001 έκτακτη Γενική Συνέλευση της BIS αποφάσισε να περιορίσει το δικαίωμα κατοχής μετοχών μόνο σε κεντρικές τράπεζες και την εξαγορά των μετοχών που κατείχαν ιδιώτες έναντι 16.000 ελβετικών φράγκων ανά μετοχή. Τρεις ιδιώτες μέτοχοι προσέφυγαν στο Διαιτητικό Δικαστήριο της Χάγης. Με την τελική του απόφαση το ανωτέρω δικαστήριο αύξησε την αξία κάθε εξαγοραζόμενης μετοχής κατά 7.977,56 ελβετικά φράγκα και επιδίκασε την καταβολή τόκου 5% επί του προσθέτου αυτού ποσού για την περίοδο από 8.1.2001 μέχρι 19.3.2003, δηλαδή 1.075,34 ανά μετοχή. Την 10 Μαρτίου 2003 έκτακτη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας αποφάσισε τη μετατροπή του μετοχικού κεφαλαίου από χρυσά γαλλικά φράγκα σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDR, Special Drawing Rights). Το 2007, το μετοχικό κεφάλαιο ανερχόταν σε 683,9 εκατομ. SDR και το καταστατικό αποθεματικό σε 9.538,5 εκατομ. SDR.

- Το 2008, 54 κεντρικές τράπεζες και νομισματικές αρχές (συν την ΕΚΤ) από τις κάτωθι χώρες είχαν δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση (Αλγερία, Αργεντινή, Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Βραζιλία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ινδία, Ινδονησία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ισραήλ, Ιταλία, Καναδάς, Κάτω Χώρες, Κίνα, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Μαλαισία, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Νότιος Αφρική, Νότιος Κορέα, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ρωσία, Σαουδική Αραβία, Σιγκαπούρη, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία,

Ταϊλάνδη, Τουρκία, Τσεχία, Φάϊρομ, Φιλιππίνες, Φινλανδία, Χιλή, Χονγκ-Κονγκ SAR και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα).

- Τη διοίκηση της BIS ασκεί το Συμβούλιο των Διευθυντών που αποτελείται από τους Διοικητές των κεντρικών τραπεζών του Βελγίου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου *ex officio*. Έκαστος των ανωτέρω Διοικητών διορίζει ένα άλλο μέλος από τη χώρα του ενώ όχι περισσότερα από 9 άλλα μέλη εκλέγονται μεταξύ Διοικητών άλλων κεντρικών τραπεζών. Το Συμβούλιο των Διευθυντών ορίζει τον Πρόεδρο και τον Γενικό Διευθυντή.

Bank giro = τραπεζική μεταφορά χρημάτων. Είναι η ηλεκτρονική μεταφορά ενός χρηματικού ποσού από ένα λογαριασμό μιας τράπεζας σε άλλο λογαριασμό της ίδιας ή διαφορετικής τράπεζας. Στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται και οι πάγιες εντολές (*standing orders*) και οι άμεσες χρεώσεις (*direct debits*).

Banking disintermediation = τραπεζική αποδιαμεσολάβηση. Η απόσυρση καταθέσεων από τις τράπεζες και η χρησιμοποίηση των κεφαλαίων αυτών για την αγορά διαπραγματεύσιμων χρεογράφων. Γενικότερα, η απομάκρυνση υπηρεσιών και λειτουργιών από το τραπεζικό σύστημα προς άλλους χρηματοοικονομικούς και μη διαμεσολαβητές, οικονομικούς φορείς ή αγορές. Ιδιαίτερα από την τάση αυτή ωφελούνται οι θεσμικοί επενδυτές όπως εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, ασφαλιστικές εταιρίες και οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης. Τα πιστωτικά ιδρύματα αντιδρούν ιδρύοντας δικούς τους ομίλους χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που περιλαμβάνουν θυγατρικές οι οποίες καλύπτουν τις διαφορετικές αυτές προτιμήσεις των επενδυτών.

Banking Supervision Committee, BSC = Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας. Ιδρύθηκε από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών τον Ιούνιο του 1999 και αποτελείται από υψηλόβαθμα στελέχη των εθνικών εποπτικών αρχών. Προετοιμάζει τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τις νομοθετικές πρωτοβουλίες της Ε.Ε και των κρατών μελών που αφορούν την τραπεζική εποπτεία και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, προωθεί τη συνεργασία για ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών εποπτικών αρχών και χρησιμεύει σαν βήμα διαβούλευσης μεταξύ των εποπτικών αρχών της Ε.Ε για ζητήματα μη συνδεδεμένα με τις αρμοδιότητες του Ευρωσυστήματος. Μέσω υποεπιτροπών ασχολείται με τις διαρθρωτικές εξελίξεις που επηρεάζουν το τραπεζικό σύστημα, τη σταθερότητα των τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών δομών, τα εποπτικά συστήματα αξιολόγησης των κινδύνων και τα μητρώα πιστωτικών κινδύνων (*Central Credit Registers*).

Bank loans of the single list = βλέπε όρο «Tier-one, tier-two assets and their substitution by the single list system as from 1.1.2007».

Banknote Recycling Framework = πλαίσιο ανακύκλωσης τραπεζογραμματίων. Απόφαση του Δ.Σ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) του Δεκεμβρίου 2004 για τον εντοπισμό των παραχαραγμένων τραπεζογραμματίων ευρώ και την επιτυχή διαλογή των τραπεζογραμματίων ευρώ από τα πιστωτικά ιδρύματα και άλλους επαγγελματίες διαλογείς. Το πλαίσιο καθιστά υποχρεωτικό τον εφοδιασμό των πελατών με τραπεζογραμμάτια ευρώ που έχουν προηγούμενα ελεγχθεί για την ποιότητα και γνησιότητα αυτών από την εθνική κεντρική τράπεζα (ΕθνΚΤ) ή από άλλους επαγγελματίες οι οποίοι πρέπει να τηρούν τους όρους της ΕΚΤ. Εάν τα τραπεζογραμμάτια ευρώ διανέμονται στο κοινό από αυτόματες ταμιολογιστικές μηχανές (ATMs), οι έλεγχοι πρέπει να πραγματοποιούνται μέσω μίας μηχανής επεξεργασίας αφού προηγούμενα ο κατασκευαστής αυτής αποδείξει σε μία ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος ότι η μηχανή αυτή πληροί τις προϋποθέσεις αξιόπιστης διαλογής και ελέγχου γνησιότητας. Οι επί μέρους τύποι των μηχανών εγκρίνονται μετά από χρήση ενός έτους. Στην περίπτωση που η επεξεργασία των τραπεζογραμματίων γίνεται μέσω μηχανών ταμιολογιστών (*Tellers' machines*) ο έλεγχος της καταλληλότητας πρέπει να πραγματοποιείται από επαρκώς εκπαιδευμένο προσωπικό εκτός και εάν τα τραπεζογραμμάτια έχουν τύχει προηγούμενα της επεξεργασίας σε ένα μηχάνημα δοκιμών της ΕθνΚΤ. Γενικά, οι δοκιμές των μηχανών επεξεργασίας τραπεζογραμματίων (*banknote handling machines*) συντονίζονται από την ΕΚΤ αλλά πραγματοποιούνται με ένα αποκεντρωμένο τρόπο από τις ΕθνΚΤ. Το Φεβρουάριο του 2007, η ΕΚΤ υιοθέτησε ένα οδικό χάρτη (*roadmap*) για μια μεγαλύτερη σύγκλιση των ταμιακών υπηρεσιών που προσφέρονται από τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος.

Από 1.7.2007 ισχύει το πρώτο βήμα που ρυθμίζει την απομακρυσμένη πρόσβαση (remote access). Αυτό σημαίνει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στη ζώνη του ευρώ θα έχουν πρόσβαση στις ταμειακές υπηρεσίες τις παρεχόμενες από μία ΕθνΚΤ άλλου κράτους μέλους με την προϋπόθεση ότι αυτά τα ξένα πιστωτικά ιδρύματα πληρούν τα ίδια κριτήρια καταλληλότητας για τις καταθέσεις και αναλήψεις τραπεζογραμματίων όπως και τα εθνικά πιστωτικά ιδρύματα. Άλλα θέματα του οδικού χάρτη, μεταξύ άλλων, αφορούν τα κοινά πρότυπα συσκευασίας (common packaging standards) για τη δωρεάν κατάθεση και ανάληψη τραπεζογραμματίων από τις ΕθνΚΤ, μία κοινή προσέγγιση του Ευρωσυστήματος για τη μετάδοση ηλεκτρονικών δεδομένων με τους επαγγελματίες πελάτες (electronic data communications with professional clients) και μια παραπέρα εναρμόνιση του ωραρίου των ταμιακών συναλλαγών των ΕθνΚΤ (a further harmonisation of the NCBs opening hours). Εκτός των άλλων, στόχος είναι η διευκόλυνση των μαζικών διασυνοριακών ταμιακών συναλλαγών σε ευρώ με τις ΕθνΚΤ που επί του παρόντος εμποδίζονται από τις διαφορετικές εθνικές διατάξεις που διέπουν τις χρηματοπιστωτικές και ειδικότερα τη χρήση όπλων για την προστασία αυτών. Το τελευταίο θέμα δεν ανήκει στην αρμοδιότητα των κεντρικών τραπεζών αλλά η ΕΚΤ ενθαρρύνει την εναρμόνιση της σχετικής αστυνομικής νομοθεσίας των κρατών μελών.

Banknote security features = χαρακτηριστικά ασφαλείας τραπεζογραμματίων. Είναι το χαρτί των τραπεζογραμματίων και κύρια τα περιλαμβανόμενα στο σώμα αυτών χαρακτηριστικά με σκοπό να καταστήσουν δύσκολη την παραχάραξη, την πλαστογραφία, τη φωτοτυπία και τις άλλες σύγχρονες μεθόδους παράνομης αναπαραγωγής και να εμπνεύσουν με τον τρόπο αυτό την εμπιστοσύνη στο κοινό για το πολυτιμότερο και περισσότερο χρησιμοποιούμενο στις καθημερινές συναλλαγές μέσο πληρωμής. Διακρίνονται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

A) Αναγνωρίσιμα με την όραση και την αφή χαρακτηριστικά ασφαλείας που μπορούν να ελεγχθούν χωρίς τεχνική βοήθεια:

- **Banknote paper** = χαρτί τραπεζογραμματίων. Πρόκειται για χαρτί που κατασκευάζεται από ειδικά εργοστάσια (Banknote Paper Mills) συνήθως από βαμβακερές ίνες (cotton fiber paper) ή με μίξη βαμβακερών, λινών ή άλλων υφαντουργικών πρώτων υλών. Τελευταία κερδίζει έδαφος το πολυμερικό ή όπως διαφορετικά λέγεται πλαστικό χαρτί (polymer paper) που δεν μπορεί εύκολα να αναπαραχθεί. Πολυμερικά τραπεζογραμμάτια χρησιμοποιούν σήμερα η Αυστραλία, το Βιετνάμ, η Βραζιλία, η Δυτική Σαμόα, η Ζάμπια, η Ινδονησία, η Μαλαισία, το Μεξικό, η Νέα Ζηλανδία, το Νεπάλ, η Παπούα Νέα Γουϊνέα, η Ρουμανία, η Σιγκαπούρη, η Σρι Λάνκα και η Ταϊλάνδη. Αναπτύχθηκαν αρχικά από την Τράπεζα Αποθεμάτων της Αυστραλίας (Reserve Bank of Australia, RBA) που είναι η κεντρική τράπεζα της Αυστραλίας και εκδόθηκαν για πρώτη φορά το 1988. Δεν αποκλείεται και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να υιοθετήσει στο μέλλον το πολυμερικό χαρτί.
- **Blind embossing** = τυφλός εμποτισμός. Αχρωμο ανάγλυφο η εικόνα του οποίου καθίσταται ορατή όταν την παρατηρήσεις υπό λοξή γωνία.
- **Clear window** = διαυγές παράθυρο. Μία διαφανής περιοχή του τραπεζογραμματίου. Το παράθυρο μπορεί να φέρει εμποτισμένη εικόνα ή να έχει μεταβλητά οπτικά χαρακτηριστικά. Χρησιμοποιείται μόνο στα πολυμερικά (πλαστικά) τραπεζογραμμάτια.
- **Diffraction optically variable image, DOVID** = περιθλαστική εικόνα μεταβλητού αποτελέσματος. Είναι μία τεχνική κατά της φωτοτύπησης των τραπεζογραμματίων. Πρόκειται για μια ομάδα μηχανισμών που βασίζονται στο φαινόμενο της ελαφριάς διάθλασης (hologram, Kinegram, Gyrogram, κλπ). Χρησιμοποιούνται συχνά σε μορφή λωρίδας ή βούλας που εμποτίζεται στο χαρτί. Παρουσιάζει αντικατάσταση της μίας εικόνας ουράνιου τόξου με άλλη εικόνα όταν τα δει κανείς στο φως από διαφορετικές γωνίες. Το φωτοτυπημένο πλαστικό τραπεζογραμμάτιο δεν έχει αυτή την ιδιότητα.
- **Denomination numeral in optical variable ink (OVI)** = αριθμητική αξία σε μελάνι μεταβλητού αποτελέσματος. Το χρώμα της αριθμητικής αξίας του τραπεζογραμματίου (π.χ 100, 200, 500 κλπ) αλλάζει μεταξύ του χρυσαφί και του πράσινου εάν δει κανείς το τραπεζογραμμάτιο στο φως από διαφορετικές γωνίες.
- **Hologram** = ολόγραμμα. Προχωρημένη μορφή φωτογραφίας που επιτρέπει την παρουσίαση μιας εικόνας σε τρεις διαστάσεις (3D). Κάτω από το απλό φως, μπορεί να ιδωθούν τα μεταβιβαστικά ολογράμματα ουράνιου τόξου (rainbow transmission holograms).
- **Intaglio printing** = χαλκογραφία. Είναι μία τεχνική στην οποία η εικόνα, οι αριθμοί ή άλλα στοιχεία του τραπεζογραμματίου εισάγονται με ειδική τεχνική σε ένα τμήμα αυτού. Κανονικά,

χρησιμοποιούνται πλάκες χαλκού ή ψευδαργύρου για τη χάραξη και στη συνέχεια πυκνό μελάνι. Είναι αναγνωρίσιμη με την αφή λόγω της μεγαλύτερου πάχους του τμήματος του τραπεζογραμμάτιου στο οποίο εμποτίζεται και το οποίο δημιουργείται με το πυκνό μελάνι. Με τη χαλκογραφική εκτύπωση μπορεί να συνδυασθούν κατάλληλα χρώματα (suitable colors with intaglio printing) σε μία ευρεία τονική σειρά ή αναγνωρίσιμο με την αφή ανάγλυφο από μελάνι (intaglio printing relief with tactile properties).

- Microperf = μικροδιάτρηση. Εικόνα που σχηματίζεται από πολυάριθμες μικροσκοπικές οπές η οποία γίνεται ορατή όταν ιδωθεί στο φως.

- Moire variable color, MVC = μεταξωτό υδατογράφημα μεταβλητού χρώματος. Όταν παρατηρείς το τραπεζογραμμάτιο μόνο υπό κεκλιμένη γωνία, παρουσιάζεται ένα ουράνιο τόξο σε μονόχρωμο πεδίο.

- Optically variable devices, OVD = αναγνωρίσιμοι με την όραση μηχανισμοί. Πρόκειται για ομάδα μηχανισμών χαρακτηριστικών ασφαλείας που αλλάζουν χρώματα όταν τα δει κανείς στο φως από διαφορετικές γωνίες.

- Optically variable inks, OVI = αναγνωρίσιμα με την όραση μελάνια μεταβλητού αποτελέσματος. Το χρώμα τους αλλάζει εάν δει κανείς το τραπεζογραμμάτιο στο φως από διαφορετικές γωνίες.

- Reflecting foil strips = αντανακλαστικά μεταλλικά ελάσματα για τις μικρές αξίες των τραπεζογραμμάτων.

- Reflecting foil strips with diffractive structure = αντανακλαστικά μεταλλικά ελάσματα με περιθλαστική δομή για τις μεγάλες αξίες των τραπεζογραμμάτων που δίνουν την εντύπωση κινουμένων εικόνων.

- Security thread = γραμμή ασφαλείας. Στενή κάθετη λουρίδα εμποτισμένη στο χαρτί του τραπεζογραμμάτιου κατά τη διάρκεια της κατασκευής και διαμόρφωσης αυτού. Συνήθως, συνδυάζεται με λεπτο-τυπογραφία και μικρο-τυπογραφία (security thread combined with mini and micro lettering). Είναι ορατή δια γυμνού οφθαλμού εάν δούμε το τραπεζογραμμάτιο κάτω από φυσικό ή τεχνητό φως.

- See – through registers = διαφανή στοιχεία. Τυπώνονται στην ίδια θέση της εμπρόσθιας και οπίσθιας όψης. Εάν δει κανείς το τραπεζογραμμάτιο στο φως, τότε τα στοιχεία της μιας όψης συμπληρώνουν αυτά της άλλης όψης και σχηματίζουν μια ενιαία εικόνα.

- Shadow image = σκιώδης εικόνα. Μία εικόνα που είναι ορατή όταν το τραπεζογραμμάτιο ιδωθεί στο φως. Χρησιμοποιείται μόνο στα πολυμερικά (πλαστικά) τραπεζογραμμάτια αντί του υδατογραφήματος.

- System of transparent reflection against photocopying, STRAP = σύστημα διαγούσης αντανάκλασης εναντίον των φωτοτυπιών. Χρησιμοποιείται μόνο στα πολυμερικά (πλαστικά) τραπεζογραμμάτια. Πρόκειται για μία πολυμερική λωρίδα με εναλλακτικές μεταλλικές και μη περιοχές που δεν μπορεί να αναπαραχθεί στη φωτοτύπηση των τραπεζογραμμάτων.

- Watermark = υδατογράφημα. Εικόνα εμποτισμένη στο χαρτί του τραπεζογραμμάτιου κατά τη διάρκεια της κατασκευής και διαμόρφωσης αυτού μέσω τροποποίησης της πυκνότητας και της λεπτότητάς του. Είναι ορατό δια γυμνού οφθαλμού εάν δούμε το τραπεζογραμμάτιο κάτω από φυσικό ή τεχνητό φως. Συνήθως, το πορτραίτο ή άλλη εικόνα του υδατογραφήματος συνδυάζεται με ένα πολύ φωτεινό ηλεκτροδιαβρωτικό συρμάτινο υδατογράφημα (electrotype wire watermark).

B) Αναγνωρίσιμα με την όραση χαρακτηριστικά ασφαλείας που μπορούν να ελεγχθούν με απλή τεχνική βοήθεια:

- Copy-evident paper = χαρτί εξουδετέρωσης των φωτοτυπημένων πλαστών τραπεζογραμμάτων. Έχει την ιδιότητα να αλλοιώνει τις φωτοτυπίες αυτών. Για παράδειγμα, εάν επιχειρηθεί η αναπαραγωγή του μέσω φωτοτυπιών, το φωτοτυπημένο τραπεζογραμμάτιο παρουσιάζεται πολύ διαφορετικό από το γνήσιο ή σε ορισμένες άλλες τεχνικές εμφανίζει τη λέξη «άκυρο» (void).

- Infrared light, IR = εικόνα που τυπώνεται με μελάνι και περιέχει ειδικά μικρά τμήματα τα οποία ενεργοποιούνται με υπέρυθρη ακτινοβολία οπότε γίνονται ορατά.

- Invisible UV (Ultra Violet) – fluorescent fibers = μη φθορίζον χαρτί τραπεζογραμμάτων από βαμβακερές ίνες που περιέχουν αόρατες υπεριώδεις φθορίζουσες ίνες.

- Microprint = μικροτυπογραφία. Είναι η τεχνική που χρησιμοποιείται στα τραπεζογραμμάτια και τις τραπεζικές επιταγές η οποία τυπώνει μικροσκοπικά γράμματα ή εικόνες που δεν μπορούν να γίνουν αντιληπτές δια γυμνού οφθαλμού. Διακρίνουμε:

α) microtext = μικροκείμενο. Ένα κείμενο μικροσκοπικών λέξεων επί του τραπεζογραμματίου που μπορεί να γίνει αντιληπτό μόνο με μεγεθυντικό φακό. Το κείμενο μπορεί να είναι θετικό αλλά και αρνητικό

β) micropattern = μικροϋπόδειγμα. Είναι ένα σχέδιο που αποτελείται από πυκνές γραμμές και γεωμετρικά στοιχεία. Όταν κάποιος το φωτοτυπήσει, μετατρέπεται σε αλλοιωμένη εικόνα ή σε μία νέα εικόνα και με τον τρόπο αυτό ανιχνεύονται τα φωτοτυπημένα πλαστά τραπεζογραμμάτια.

Γ) Χαρακτηριστικά ασφαλείας που μπορούν να ελεγχθούν με ειδικούς ανιχνευτές μηχανών (machine readable features) της κεντρικής τράπεζας και άλλων φορέων ή σπανιότερα από τα ATMS ή από τις μηχανές πώλησης (vending machines):

- **Banknote number is recognised only by special machines** = ο αριθμός τραπεζογραμματίου αναγνωρίζεται μόνο από ειδικές μηχανές.
- **Barcodes** = γραμμικό σύστημα ηλεκτρονικών υπολογιστών. Όλα τα τραπεζογραμμάτια φέρουν κωδικοποιημένες ραβδώσεις με ειδική παραμετροποίηση που επιτρέπουν τον έλεγχο της γνησιότητας αυτών μέσω λογισμικών ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- **Codified magnetic security thread** = κωδικοποιημένη μαγνητική γραμμή ασφαλείας για τον έλεγχο της γνησιότητας και της αξίας του τραπεζογραμματίου.
- **Digital character recognition, DCR** = ψηφιακή αναγνώριση χαρακτήρων. Για τον έλεγχο της γνησιότητας των τραπεζογραμματίων χρησιμοποιεί ανιχνευτές (scanners) και αλγόριθμους ηλεκτρονικών υπολογιστών (PCs algorithms). Η τεχνική αυτή υποκαθίσταται βαθμιαία από την OCR.
- **Infrared light combined inks** = συνδυασμός μελανιών με διάφορα χαρακτηριστικά αναγνώσιμα κάτω από υπέρυθρη ακτινοβολία. Για παράδειγμα, συνδυάζονται δύο εκτυπωτικά χαλκογραφικά μελάνια το χρώμα των οποίων εμφανίζεται πανομοιότυπο δια γυμνού οφθαλμού. Το ένα από αυτά μπορεί να απορροφήσει την υπέρυθρη ακτινοβολία (infrared light, IR dark) ενώ το άλλο δεν έχει τέτοια δυνατότητα. Σε περίπτωση έντεχνης παραχάραξης, πλαστογραφίας ή φωτοτυπικής αναπαραγωγής, η ανίχνευση της γνησιότητας με τη μέθοδο αυτή μπορεί να γίνει μόνο από ειδικές μηχανές.
- **Magnetic ink character recognition, MICR** = μαγνητική μελάνη αναγνώρισης χαρακτήρων. Πρόκειται για μια ειδική τεχνολογική μορφή οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR) που διευκολύνει την εξακρίβωση της πλαστότητας μέσω μηχανημάτων. Χρησιμοποιείται σπάνια στα τραπεζογραμμάτια και συνηθέστερα στις ΗΠΑ για την επεξεργασία των επιταγών.
- **Modular features, MF** = αόρατα χαρακτηριστικά ασφαλείας που μπορούν να ελεγχθούν με τις μηχανές καταμέτρησης και διαλογής (counting and sorting machines) της κεντρικής τράπεζας ή άλλων εξουσιοδοτημένων φορέων. Πρόκειται για τις σπάνιες γαίες.
- **Novel numbering** = μοναδικός σειριακός αριθμός χαρακτήρα γραφής τύπου νόβελ. Όλα τα τραπεζογραμμάτια φέρουν μία αποκλειστική αρίθμηση με χαρακτήρα γραμμάτων Novel. Σε περίπτωση ψευδοαρίθμησης, οι μηχανές ελέγχου εντοπίζουν την πλαστότητα του τραπεζογραμματίου. Συνήθως, η σειριακή αρίθμηση είναι κάθετη στην αριστερή πλευρά του τραπεζογραμματίου και οριζόντια στη δεξιά πλευρά.
- **Optical character recognition, OCR** = οπτική αναγνώριση χαρακτήρων. Χρησιμοποιεί οπτικές τεχνικές όπως καθρέπτες και φακούς ή ηλεκτρονικούς υπολογιστές σε μηχανήμα έκδοσης κειμένου (machine-editable text) για να μεταφράζει εικόνες χαρακτήρων δακτυλογραφημένου κειμένου, συνήθως αναγνωρισμένων με ανιχνευτές (scanners), σε τυποποιημένο αποκρυπτογραφημένο σχήμα.
- **Small code field intaglio printing pattern** = χαλκογραφικό υπόδειγμα αποτελούμενο από ένα μικρό κωδικό πεδίο για την αναγνώριση του ανάγλυφου μελάνης.
- **Watermark consisted by several diagonal lines** = υδατογράφημα αποτελούμενο από αρκετές διαγώνιες γραμμές.

Barrel = βαρέλι. Μέτρηση χωρητικότητας για το πετρέλαιο που ισοδυναμεί με 42 γαλόνια ΗΠΑ ή περίπου με 159 λίτρα. Η στατιστική παραγωγής πετρελαίου βασίζεται στη μονάδα αυτή ενώ οι τιμές είναι εκφρασμένες σε δολάρια ΗΠΑ ανά βαρέλι.

Base currency = βασικό νόμισμα. Είναι το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται τα κέρδη και οι ζημιές από τη διαχείριση ενός διεθνούς χαρτοφυλακίου νομισμάτων και χρεογράφων. Στη λογιστική των κρατών, βασικό είναι το νόμισμα του κράτους στο οποίο θα εκφρασθούν τελικά

όλοι οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί. Στην Ευρωζώνη, βασικό νόμισμα υπό την έννοια αυτή είναι το ευρώ στο οποίο αποτυπώνονται τα μεγέθη του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως. Το ποσό των λογαριασμών σε ξένο νόμισμα μετατρέπεται σε ευρώ.

Base effect = αποτέλεσμα βάσης. Στην ανάλυση των επιχειρηματικών κύκλων, η εξέλιξη των κυμαινόμενων τιμών σε ετήσια βάση συνήθως ερμηνεύεται με το βασικό αποτέλεσμα. Ένα base effect προκύπτει όταν η εξέλιξη μιας ετήσιας μεταβλητής από μήνα (t) σε μήνα (t+1) διαφέρει λόγω της εξέλιξης του δωδεκάμηνου επιπέδου και όχι λόγω της μηνιαίας μεταβολής. Ειδικότερα για τον πληθωρισμό, base effect είναι η συνεισφορά στην αλλαγή του πληθωρισμού σε ετήσια βάση σε ένα καθορισμένο μήνα που προκύπτει από μία παρέκκλιση της τιμής αλλαγής από μήνα σε μήνα σε σχέση με το μήνα βάσης (base month) δηλαδή με τον ίδιο μήνα ένα χρόνο πριν.

Basel Committee on Banking Supervision = Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας. Ιδρύθηκε στο τέλος του 1974 από τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών της ομάδας των 10 κρατών (G10) ενώ σήμερα μετέχουν 13 χώρες: Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισπανία, Ιταλία, Καναδάς, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο και Σουηδία). Συνεδριάζει 4 φορές το χρόνο. Εδρεύει στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS) της Βασιλείας της Ελβετίας η οποία παρέχει γραμματειακή υποστήριξη. Τα κράτη εκπροσωπούνται από τις κεντρικές τους τράπεζες ή, όταν η εποπτεία δεν ασκείται από αυτές, από εκπροσώπους των ανεξάρτητων εθνικών εποπτικών αρχών. Δεν έχει καμία επίσημη διεθνή εποπτική αρμοδιότητα αλλά αναφέρεται στους διοικητές των κεντρικών τραπεζών του G10 από τους οποίους ζητά την έγκριση για τη μελέτη θεμάτων εποπτείας. Διαθέτει 30 περίπου τεχνικές ομάδες εργασίας. Το 1988, εισήγαγε τη Κεφαλαιακή Συμφωνία της Βασιλείας (Basel Capital Accord) που είναι μία μέθοδος μέτρησης των κεφαλαιακών κινδύνων. Για τον έλεγχο των πιστωτικών κινδύνων έθεσε σαν ελάχιστο ποσοστό το 8% σε κλάσμα με αριθμητή τα ίδια κεφάλαια και παρανομαστή το άθροισμα των στοιχείων ενεργητικού και των εκτός ισολογισμού στοιχείων σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο. Το 1997, επεξεργάστηκε μία δέσμη βασικών αρχών για μια αποτελεσματική τραπεζική εποπτεία (Core Principles for Effective Banking Supervision) και τον Οκτώβριο του 1999 ανέπτυξε τη μεθοδολογία των βασικών αρχών (Core Principles Methodology). Τον Ιούνιο του 1999, ύστερα από εξαντλητικό διάλογο με την τραπεζική κοινότητα, η Επιτροπή υπέβαλλε πρόταση για ένα νέο εποπτικό πλαίσιο περισσότερο γνωστό σαν Σύμφωνο της Βασιλείας για την Κεφαλαιακή Επάρκεια No 2 (Basel II). Την 26 Απριλίου 2004, μετά από περαιτέρω διαβουλεύσεις με την τραπεζική κοινότητα, εξέδωσε το τελικό κείμενο του Συμφώνου. Την 26 Ιουνίου 2004 οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών και οι επικεφαλής των εθνικών εποπτικών αρχών του G10 υιοθέτησαν το ανωτέρω κείμενο. Για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε τον παρακάτω όρο Basel II.

Basel II = Βασιλεία II. Το νέο εποπτικό πλαίσιο που υιοθετήθηκε από τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών και τους επικεφαλής των εθνικών εποπτικών αρχών του G10 την 26 Ιουνίου 2004. Φέρει τον πλήρη τίτλο: «Βασιλεία II: Διεθνής Σύγκληση της Κεφαλαιακής Μέτρησης και των Κεφαλαιακών Προτύπων: ένα Αναθεωρημένο Πλαίσιο» (Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework). Περιέχει τρεις πυλώνες και σύμφωνα με την ανάλυση του μηνιαίου δελτίου της ΕΚΤ κάθε πυλώνας αναφέρεται στα ακόλουθα θέματα:

• **ΠΡΩΤΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ**: οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Αναπτύσσει και επεκτείνει τους κανόνες της Capital Accord του 1998 (Βασιλεία I). Διακρίνεται για την ουσιαστική βελτίωση στον υπολογισμό του παρανομαστή της κεφαλαιακής αναλογίας μιας τράπεζας που αναφέρεται στα στοιχεία ενεργητικού και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο με στόχο να αντανakλά καλύτερα το προφίλ κινδύνου κάθε τράπεζας. Ο ορισμός των εποπτικών κεφαλαίων (ο αριθμητής του κλάσματος) παραμένει βασικά όπως ήταν και στη Βασιλεία I. Η γενική ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση (τουλάχιστον 8% των σταθμισμένων κατά τον κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού) παραμένει αμετάβλητη. Οι κυριότερες αλλαγές στον πρώτο πυλώνα είναι οι εξής:

α) η προσθήκη του λειτουργικού κινδύνου (operational risk) σαν μια νέα κατηγορία κινδύνου κατά τον ορισμό των σταθμισμένων κατά τον κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού. Πρόκειται για τον κίνδυνο ζημιών που οφείλονται σε ανεπάρκειες ή αποτυχίες των εσωτερικών διαδικασιών, των υπαλλήλων, των μηχανογραφικών συστημάτων ή σε εξωτερικούς παράγοντες όπως οι φυσικές καταστροφές ή οι τρομοκρατικές ενέργειες

β) η εισαγωγή τριών σύνθετων επιλογών για τον υπολογισμό: 1) του πιστωτικού κινδύνου δηλαδή η τυποποιημένη προσέγγιση, η Θεμελιώδης Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων και η προχωρημένη προσέγγιση που βασίζονται σε εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση και 2) του λειτουργικού κινδύνου δηλαδή η βασική προσέγγιση βάσει δεικτών, η τυποποιημένη προσέγγιση και η προχωρημένη προσέγγιση μέτρησης.

Πιστωτικός κίνδυνος (credit risk)

✦ Σχετικά με τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου, η **τυποποιημένη μέθοδος (standardised approach)**, είναι η ίδια όπως στη Βασιλεία I αλλά με υψηλότερο βαθμό ευαισθησίας κινδύνου. Υπό το καθεστώς της Βασιλείας I, ο σταθμισμένος ατομικός κίνδυνος εξαρτάται από την ευρύτερη κατηγορία στην οποία εμπίπτει ο δανειζόμενος, δηλαδή κυβερνήσεις, τράπεζες, επιχειρήσεις. Με την Βασιλεία II, ο σταθμισμένος κίνδυνος εξειδικεύεται περισσότερο με τη χρήση πιστοληπτικής αξιολόγησης που παρέχεται από ένα αναγνωρισμένο εξωτερικό όικο πιστοληπτικής βαθμολόγησης ο οποίος ανταποκρίνεται σε εποπτικά επιλέξιμα πρότυπα.

✦ Η μέθοδος που βασίζεται στη **Θεμελιώδη Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (Foundation Internal Ratings Based, FIRB)** για τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου, αποτελεί καινοτομία της Βασιλείας II. Η FIRB επιτρέπει στις τράπεζες να ποσοτικοποιήσουν ορισμένα στοιχεία-κλειδιά τα οποία είναι απαραίτητα για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής τους επάρκειας. Οπότε, οι σταθμισμένοι κίνδυνοι και τα κεφαλαιακά βάρη καθορίζονται μέσω ενός συνδυασμού ποσοτικών συντελεστών που παρέχονται είτε από τράπεζες ή τις εποπτικές αρχές και λειτουργιών σταθμισμένων κατά τον κίνδυνο που εξειδικεύονται από την BCBS (Basel Committee on Banking Supervision). Η μέθοδος FIRB συνδέεται στενά με τα βασικά αποτελέσματα της σύγχρονης θεωρίας της τιμολόγησης των περιουσιακών στοιχείων (modern asset pricing theory). Η μεθοδολογία της βασίζεται σε πρότυπο που αποδέχεται την πιθανότητα μια δανειζόμενη εταιρία να μην είναι σε θέση να αποπληρώσει το χρέος της, όπως καθορίζεται από τη διαφορά μεταξύ της αξίας του ενεργητικού της και της ονομαστικής αξίας των χρεών της. Η αξία του ενεργητικού λαμβάνεται σαν μία μεταβλητή που αλλάζει στο χρόνο εν μέρει λόγω της επίδρασης τυχαίων ακραίων γεγονότων. Η αδυναμία αποπληρωμής των χρεών (default) συμβαίνει όταν το ενεργητικό μιας επιχείρησης είναι ανεπαρκές για να καλύψει τα χρέη. Η σχετική μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου σε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα (συνήθως ενός έτους) είναι η πιθανότητα της αδυναμίας αποπληρωμής (probability of default). Στη μέθοδο FIRB, το απαιτούμενο ελάχιστο κεφάλαιο βασίζεται στην κατανομή των ζημιών που οφείλονται στην αδυναμία αποπληρωμής σε ένα χαρτοφυλάκιο δανείων ή συναφών χρηματοοικονομικών μέσω. Ο ορίζοντας της εκτίμησης του κινδύνου είναι ένα έτος και η μέθοδος FIRB προϋποθέτει ένα επίπεδο εμπιστοσύνης (confidence level) 99,9%. Αυτό σημαίνει ότι η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημίας που υπερβαίνει την εκτίμηση του μοντέλου, είναι δυνατόν να συμβεί μια φορά στα χίλια χρόνια. Επιπρόσθετα, η μέθοδος FIRB καλύπτει μόνο μη αναμενόμενες ζημιές, δηλαδή ζημιές που δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν από προβλέψεις. Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο μη αποπληρωμής ενός δανείου βασίζεται σε έξι συστατικά:

- 1) Probability of default, PD = πιθανότητα μη αποπληρωμής. Εκτιμά την πιθανότητα μη αποπληρωμής από ένα δανειολήπτη σε ένα χρονικό ορίζοντα π.χ σε ένα έτος.
- 2) Loss given default, LGD: ζημία λόγω δεδομένης μη αποπληρωμής. Πρόκειται για τη ζημία από ένα δάνειο λόγω της μη αποπληρωμής αυτού που εκφράζεται σαν ποσοστό της αρχικής ονομαστικής αξίας του χρέους.
- 3) Exposure at default, EAD = έκθεση στον κίνδυνο λόγω μη αποπληρωμής. Είναι η ονομαστική αξία του χρέους ενός δανειολήπτη.
- 4) Maturity of the loan = η λήξη ενός δανείου.
- 5) Correlation to systematic risk = συσχετισμός με το συστηματικό κίνδυνο. Εκτιμά τη συσχέτιση μη αποπληρωμής δύο διαφόρων δανειοληπτών.
- 6) Risk weight factor = συντελεστής στάθμισης του κινδύνου. Συνδέεται με την προβλεπόμενη ζημία σε σχέση με την ελάχιστη κεφαλαιακή επάρκεια.

✦ Η κύρια διαφορά μεταξύ της θεμελιώδους και της **προχωρημένης μεθόδου (advanced internal ratings-based approach)** έγκειται στον ορισμό των μεταβλητών εισροής (input variables). Και οι δύο προσεγγίσεις βασίζονται στην εκτίμηση της πιθανότητας μη αποπληρωμής (PD) αλλά οι εσωτερικές εκτιμήσεις της τράπεζας για τη ζημία λόγω δεδομένης μη αποπληρωμής (LGD), της έκθεσης στον κίνδυνο λόγω μη αποπληρωμής (EAD) και της λήξης του δανείου είναι οι μόνες που λαμβάνονται υπόψη στην προχωρημένη μέθοδο IRB.

Λειτουργικός κίνδυνος (operational risk)

Στην περίπτωση του λειτουργικού κινδύνου, που είναι μια νέα κατηγορία κινδύνου η οποία υπόκειται σε κεφαλαιακές απαιτήσεις, ένα ρυθμιστικό κεφαλαιακό σχέδιο βασίζεται σε τρεις διαφορετικές μεθόδους:

1) Η βασική προσέγγιση βάσει δεικτών (the basic indicator approach). Απαιτεί για την κάλυψη του λειτουργικού κινδύνου απαιτήσεις κεφαλαίου ίσες με το 15% του μέσου ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος τα τρία προηγούμενα χρόνια.

2) Η τυποποιημένη προσέγγιση (standardised approach). Το ακαθάριστο εισόδημα της τράπεζας διαιρείται σε οκτώ διαφορετικές επιχειρηματικές γραμμές. Η απαίτηση για πρόσθετη κεφαλαιακή επάρκεια υπολογίζεται για κάθε επιχειρηματική περιοχή με τον πολλαπλασιασμό του σχετικού ακαθάριστου εισοδήματος με ένα συντελεστή – καθοριζόμενο από τη BCBS – που εφαρμόζεται στην αντίστοιχη επιχειρηματική γραμμή.

3) Η προχωρημένη προσέγγιση μέτρησης (advance measurement approach). Είναι η πιο σύνθετη μέθοδος σύμφωνα με την οποία οι ρυθμιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται με βάση τα συστήματα μέτρησης του εσωτερικού λειτουργικού κινδύνου των τραπεζών. Τα συστήματα αυτά πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όχι μόνο τα πραγματικά εσωτερικά και εξωτερικά στοιχεία για τις ζημιές αλλά επίσης τα σενάρια ανάλυσης και συντελεστές που συνδέονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον των τραπεζών και τους εσωτερικούς ελέγχους.

Τέλος, όσον αφορά τον υπολογισμό του κινδύνου αγοράς (market risk) οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις δεν διαφέρουν από την Capital Accord του 1998.

- **ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ:** μία διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας από τα πιστωτικά ιδρύματα και ευθύνη της εποπτικής αρχής, όταν δεν συμφωνεί, να αναθεωρεί την αξιολόγηση και να απαιτεί πρόσθετα κεφάλαια για την κάλυψη των κινδύνων. Οι τράπεζες οφείλουν να αξιολογούν την κεφαλαιακή τους επάρκεια με βάση εσωτερική μεθοδολογία διαχείρισης των κινδύνων. Από τη δική της πλευρά, η εποπτική αρχή κρίνει εάν η μεθοδολογία αυτή είναι σύμφωνη με τη συνολική μορφή και στρατηγική της διαχείρισης των κινδύνων. Η εποπτική αρχή οφείλει, επίσης, να εξετάζει το ζήτημα εάν μία τράπεζα δεσμεύει πρόσθετα κεφάλαια έναντι των κινδύνων που δεν καλύπτονται από τον πρώτο πυλώνα και να ενθαρρύνει τις τράπεζες να αναπτύσσουν και να χρησιμοποιούν με καλύτερο τρόπο τα εσωτερικά συστήματα διαχείρισης των κινδύνων. Ο δεύτερος πυλώνας παρέχει στις εποπτικές αρχές περισσότερη διακριτική ευχέρεια στο ζήτημα αυτό από ότι στο παρελθόν. Ιδιαίτερη πρακτική χρησιμότητα θα είχε η σύγκριση των βέλτιστων πρακτικών στα κράτη μέλη της Ε.Ε ώστε να αποφεύγεται το γραφειοκρατικό βάρος και να εξασφαλίζονται ίσοι κανόνες μεταχείρισης των τραπεζών.

- **ΤΡΙΤΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ:** αποτελεσματική χρήση της διαφάνειας με την ενίσχυση της πληροφόρησης του κοινού για τα μεγέθη και την πορεία των τραπεζών. Στόχος του τρίτου πυλώνα είναι η βελτίωση της πειθαρχίας της αγοράς με την εισαγωγή απαιτήσεων πληροφόρησης που θα υποχρεώνει τις τράπεζες να δημοσιεύουν λεπτομερή ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τους κινδύνους και τη διαχείριση των κεφαλαίων και των κινδύνων. Οι απαιτήσεις αυτές δεν καλύπτουν μόνο τον τρόπο με τον οποίο μία τράπεζα υπολογίζει την κεφαλαιακή της επάρκεια αλλά επιπρόσθετα τις τεχνικές που χρησιμοποιεί για την αξιολόγηση των κινδύνων. Ο βασικός πυρήνας των υποχρεωτικών δημοσιεύσεων περιλαμβάνει ειδικές και λεπτομερείς διατάξεις για την εποπτική αναγνώριση των εσωτερικών μεθοδολογιών σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο, τις τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου και την τιλοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού.

- Με τις Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595 και 2596/20.8.2007 ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των διατάξεων των Οδηγιών 2006/48/EK και 2006/49/EK, σχετικά με την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των ΕΠΕΥ και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.

Basis point, bp = ένα εκατοστό του 1%, δηλαδή 0,01%. Έτσι 50 bp είναι 0,5% ενώ 25 bp είναι 0,25%. Τα basis points χρησιμεύουν για την ευχερή απεικόνιση των μικρών διαφορών στην απόδοση. Για παράδειγμα, είναι πολύ ευκολότερο να πεις ότι η τιμή ενός ομολόγου αυξήθηκε κατά 10 bp αντί να πεις ότι αυξήθηκε κατά το ένα δέκατο ενός εκατοστού.

Batch processing = επεξεργασία κατά παρτίδες. Μέθοδος πληροφορικής *off-line* σύμφωνα με την οποία φορτώνονται στον υπολογιστή ολόκληρα προγράμματα και εκτελείται ένα κάθε φορά. Άλλως, η διαδικασία προώθησης μιας ομάδας εντολών πληρωμής (payment orders) ή

εντολών μεταφοράς χρεογράφων (securities transfer orders) κατά παρτίδες σε διακεκριμένα χρονικά διαστήματα. Συνήθως, τα δεδομένα φορτώνονται στη διάρκεια των εργασιμών ωρών και εκτελούνται το βράδυ και τη νύκτα ή οποτεδήποτε οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν τον Η/Υ.

Basis risk = βασικός κίνδυνος. Είναι ο κίνδυνος μεταβολής της τιμής που είναι έμφυτος στις προθεσμιακές πράξεις. Ο κίνδυνος αυτός εμφανίζεται π.χ όταν η συσχέτιση μεταξύ της τιμής ενός χρηματοπιστωτικού συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης (financial future) και της τιμής του υποκείμενου μέσου αξίας δύο ημερών (underlying spot instrument) μπορεί να αλλάξει τόσο σημαντικά ώστε να μειώσει την αποτελεσματικότητα της πράξης αντιστάθμισης (hedging transaction).

Benchmark risk = κίνδυνος δείκτη ή χαρτοφυλακίου αναφοράς. Είναι ο κίνδυνος των χαμηλών αποδόσεων ενός επενδυμένου περιουσιακού στοιχείου στην περίπτωση που η απόδοση αυτού διαφέρει σημαντικά από την απόδοση του benchmark έναντι του οποίου μετράται.

Bear market = αγορά αρκούδας. Είναι μια αγορά στην οποία οι τιμές όλων ή ορισμένων ομάδων χρεογράφων ή άλλων επενδυτικών εργαλείων πέφτουν ή αναμένεται ότι θα πέσουν και η κατάσταση αυτή συνοδεύεται από έντονη απαισιοδοξία για το μέλλον της αγοράς. Το φαινόμενο αυτό συνήθως απαντάται σε χρονικές περιόδους που η οικονομία ευρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι υψηλή ή όταν ο πληθωρισμός αυξάνεται ταχέως. Αν και τα στοιχεία μπορεί να διαφέρουν, γίνεται περίπου αποδεκτό ότι μια μείωση των τιμών των δεικτών ή των χρεογράφων κατά 15% με 20% συνιστά μια bear market.

Behind the curve = πίσω από την καμπύλη απόδοσης. Ο όρος χρησιμοποιείται κύρια για τις κεντρικές τράπεζες ή τους διαχειριστές χαρτοφυλακίων των οποίων οι αντιδράσεις είναι τόσο βραδείες ώστε δεν μπορούν να συμβαδίσουν με τις τάσεις της αγοράς.

Benchmark = δείκτης ή χαρτοφυλάκιο αναφοράς με βάση τον οποίο συγκρίνεται η απόδοση της διαχείρισης ενός πραγματικού χαρτοφυλακίου, μιας τοποθέτησης ή ενός προϊόντος. Τέτοιοι δείκτες είναι το χαρτοφυλάκιο αναφοράς χρεογράφων (benchmark portfolio), οι αποδόσεις του 10χρονου ομολόγου του γερμανικού και του ιαπωνικού δημοσίου ή του 10χρονου ή 30χρονου ομολόγου του θησαυροφυλακίου των ΗΠΑ. Για προθεσμιακές καταθέσεις σε ευρώ, δείκτες σύγκρισης είναι το 3μηνο EURIBOR ή το Euro-LIBOR. Για τα εμπορεύματα (commodities) δείκτες σύγκρισης είναι ο CRB index του Σικάγου που αποτελείται από τις χρηματιστηριακές τιμές 20 εμπορευμάτων, οι τιμές FIXING του χρυσού στο Λονδίνο και τη Ζυρίχη, η τιμή του πετρελαίου Brent της Βορείου Θάλασσας (North Sea Brent blend crude oil) και λιγότερο του αμερικανικού Crude (US light sweet crude oil, WTI) και οι τιμές των στρατηγικών μετάλλων στο Λονδίνο. Κάθε τράπεζα ή επενδυτική εταιρία διαχείρισης διαθεσίμων μπορεί να καταρτίζει και δικούς της δείκτες με βάση τους οποίους μετρά την απόδοση των τοποθετήσεών της. Διακρίνεται σε:

α) strategic benchmark = στρατηγικό. Αντανακλά τις μακροπρόθεσμες προτιμήσεις κινδύνου-απόδοσης των διαχειριστών θέσεων ή χαρτοφυλακίων. Ισχύει, συνήθως, για ολόκληρο το χρόνο

β) tactical benchmark = τακτικό. Προκύπτει από το στρατηγικό και αντανακλά τις μεσοπρόθεσμες ή βραχυπρόθεσμες προτιμήσεις κινδύνου-απόδοσης οι οποίες βασίζονται στις τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς. Μπορεί να αναθεωρηθεί 1, 2, 3, ή και περισσότερες φορές στη διάρκεια του έτους ανάλογα με τη μεταβλητότητα των τιμών και των κινδύνων της αγοράς.

Ένα πρότυπο χαρτοφυλάκιο αναφοράς καταρτίζεται για να παράσχει στους διαχειριστές κεφαλαίων μία μέτρηση της απόδοσης και των κινδύνων. Περιέχει σταθερές αναλογίες υψηλής απόδοσης περιουσιακών στοιχείων (π.χ έντοκα γραμμάτια και ομόλογα συγκεκριμένης έκδοσης και απόδοσης μέχρι τη λήξη). Η μέτρηση της απόδοσης της επένδυσης κάθε στοιχείου λαμβάνεται από ένα κατάλληλο δείκτη. Η απόδοση αυτή είναι η ελάχιστη αναμενόμενη απόδοση ενώ ο διαχειριστής κεφαλαίων μπορεί να επιτύχει μεγαλύτερη απόδοση (out performance) ανάλογα με τις ικανότητές του. Ενδέχεται, όμως, λόγω ανεπιτυχών προβλέψεων και χειρισμών να καταγράψει απόδοση μικρότερη του benchmark (underperformance). Τα benchmark portfolios είναι διαφορετικά από επενδυτή σε επενδυτή, διότι εξαρτώνται από την έκταση του αναλαμβανόμενου κινδύνου και τους επενδυτικούς στόχους.

Benchmarking = μία συστηματική και διαρκής διαδικασία αξιολόγησης των προϊόντων, υπηρεσιών και των οργανωτικών μεθόδων μιας επιχείρησης σε σύγκριση με τις καλύτερες πρακτικές της εγχώριας και διεθνούς αγοράς. Στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων προϊόντων και υπηρεσιών, η μείωση του κόστους και η αύξηση της παραγωγικότητας ώστε να αναβαθμισθεί η θέση της επιχείρησης στα πλαίσια της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς.

Beta = στατιστική μέτρηση του κινδύνου της αγοράς (market risk) ή της μεταβλητότητας (volatility) ενός τίτλου ή ενός χαρτοφυλακίου τίτλων που προκύπτει μέσω της σύγκρισης της απόδοσης των τίτλων με αυτή παρομοίων τίτλων ή με χρηματιστηριακούς ή άλλους σχετικούς δείκτες αναφοράς (benchmark indices). Είναι ένα μέσο μέτρησης της μεταβλητότητας ενός χρεογράφου ή ενός χαρτοφυλακίου χρεογράφων σε σύγκριση με την αγορά σαν σύνολο. Παραδοσιακά, η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της ελαστικότητας της απόδοσης ενός χαρτοφυλακίου ομολόγων ή μετοχών που είναι σχετική με το δείκτη της αγοράς. Ο συντελεστής Βήτα μιας μετοχής υπολογίζει το σχετικό της κίνδυνο σε σχέση με το μέσο όρο της αγοράς. Άλλως, το Βήτα είναι η μέτρηση του συστηματικού κινδύνου ενός χρεογράφου. Το Βήτα υπολογίζεται με παλινδρομική ανάλυση (regression analysis).

- Ένα Βήτα ίσο με 1 δείχνει ότι η τιμή του χρεογράφου θα κινηθεί όπως οι τιμές της αγοράς.
- Ένα Βήτα μεγαλύτερο της μονάδας δείχνει ότι η τιμή του χρεογράφου θα είναι περισσότερη μεταβλητή από αυτήν του μέσου όρου της αγοράς.
- Ένα Βήτα μικρότερο της μονάδας σημαίνει ότι η τιμή του χρεογράφου θα έχει μικρότερη μεταβλητότητα από αυτήν του μέσου όρου της αγοράς.

Πολλά αποθέματα γενικής χρησιμότητας έχουν ένα Βήτα μικρότερο της μονάδας. Αντίθετα, πολλές μετοχές εταιριών υψηλής τεχνολογίας του δείκτη Νάζντακ έχουν ένα Βήτα μεγαλύτερο της μονάδας καθώς προσφέρουν τη δυνατότητα μεγαλύτερης απόδοσης αλλά με την ανάληψη μεγαλύτερου κινδύνου. Μπορεί κανείς να αντιληφθεί την έννοια του Βήτα σαν την τάση της απόδοσης ενός χρεογράφου για να ανταποκριθεί στις κινήσεις της αγοράς. Για παράδειγμα, εάν ένα χαρτοφυλάκιο ομολόγων έχει ένα Βήτα 1,2 θα έχει θεωρητικά μία τιμή 20% περισσότερη μεταβλητή από αυτήν της αγοράς.

Πάντως, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το βήτα: α) μπορεί να αλλάζει στη διάρκεια του χρόνου β) μπορεί να είναι διαφορετικό ανάλογα με την κατεύθυνση της αγοράς γ) ανεβαίνει εάν το χρεόγραφο δεν τυγχάνει συχνής διαπραγμάτευσης στην αγορά δ) δεν αποτελεί απαραίτητα μία πλήρη μέτρηση του κινδύνου και ίσως χρειασθεί να χρησιμοποιηθούν πολλά βήτα ε) είναι μία μέτρηση της συνολικής κίνησης των τιμών και όχι της μεταβλητότητας συγκεκριμένων χρεογράφων ζ) είναι δυνατόν να συμβεί ένα χρεόγραφο να έχει ένα βήτα ίσο με το μηδέν αλλά να έχει υψηλή μεταβλητότητα σε σύγκριση με την αγορά.

BIC (Bank Identifier Code) = κωδικός αναγνώρισης τράπεζας ή κωδικός SWIFT. Ένα παγκοσμίως αποδεκτό μέσο αναγνώρισης ενός πιστωτικού ιδρύματος με σκοπό τη διευκόλυνση της αυτόματης επεξεργασίας των μηνυμάτων στα πλαίσια της Εταιρίας για την Παγκόσμια Διατραπεζική Χρηματοοικονομική Τηλεπικοινωνία (SWIFT). Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, το οποίο είναι αναγνωρισμένο από τον Διεθνή Οργανισμό Προτύπων (International Organisation for Standardisation, ISO), σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα απονέμεται από το SWIFT ένας αποκλειστικός κωδικός. Ο κωδικός αυτός δεν χρησιμοποιείται μόνο στο δίκτυο SWIFT αλλά προορίζεται για γενική χρήση στις διασυνοριακές συναλλαγές. Αποτελείται από τα εξής μέρη:

- ◆ ο κωδικός της τράπεζας (Bank Code). Έχει 4 χαρακτήρες π.χ BANK
- ◆ ο κωδικός της χώρας (Country Code). Έχει 2 χαρακτήρες π.χ CC ή για την Ελλάδα GR
- ◆ ο κωδικός της τοποθεσίας (Location Code). Έχει δύο αλφαριθμητικούς χαρακτήρες αποκλεισμένου του μηδέν π.χ LL

Επόμενα ο πλήρης κωδικός (SWIFT BIC) είναι BANKCCLL

◆ εάν όμως η τράπεζα έχει υποκαταστήματα και ένα από αυτά μετέχει στη συναλλαγή τότε οι χαρακτήρες του κωδικού από οκτώ γίνονται ένδεκα. Προστίθεται ο κωδικός υποκαταστήματος (Branch Code) που έχει 3 χαρακτήρες π.χ MAR. Ο πλήρης κωδικός στην περίπτωση αυτή είναι BANKCCLLMAR.

→ Στην περίπτωση των διασυνοριακών συναλλαγών, χρησιμοποιούνται μαζί ο BIC και ο Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (IBAN, International Bank Account Number, βλέπε όρο). Από 1.1.2006, είναι υποχρεωτική η χρησιμοποίηση του IBAN και του BIC στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (EOX) για τις διασυνοριακές εντολές μεταφοράς πιστώσεων σε

ευρώ. Η Τράπεζα της Ελλάδος, με την Εγκύκλιο Διοίκησης 13/15.11.2005: α) κατέστησε υποχρεωτική από 1.1.2006 τη χρησιμοποίηση του IBAN και του BIC στις διασυνοριακές αλλά και τις εγχώριες εντολές πληρωμής πελατών της που αφορούν είτε σε χρέωση είτε σε πίστωση λογαριασμού β) όρισε ότι από το 2006 όσες εντολές δεν θα φέρουν τα στοιχεία του IBAN και του BIC δεν θα απορρίπτονται και γ) θα απορρίπτονται, όμως, ή θα επιστρέφονται στον εντολέα από 1.1.2007.

Bid and offer price = bid price είναι η τιμή αγοράς δηλαδή η τιμή στην οποία ένας αγοραστής προσφέρεται να αγοράσει ένα ξένο νόμισμα, ένα χρεόγραφο ή ένα εμπόρευμα. Offer price είναι η τιμή πώλησης δηλαδή η τιμή στη οποία ο πωλητής είναι πρόθυμος να πωλήσει ένα ξένο νόμισμα, ένα χρεόγραφο ή ένα εμπόρευμα.

Big bang = η μεγάλη έκρηξη ή η άμεση μεγάλη αλλαγή. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά για τη μεγάλη κανονιστική και τεχνολογική αλλαγή στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου και την απελευθέρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Την 27.10.1986 επιβλήθηκε άμεσα (με μιας) το εξής νομικό πλαίσιο για το χρηματιστήριο του Λονδίνου (LSE): α) κάτοχοι των μετοχών του μπορούσαν να είναι και επιχειρήσεις μη μέλη β) καταργήθηκε η ενιαία προμήθεια επί των συναλλαγών και στο εξής αυτή θα ήταν πλήρως ελεύθερη και διαπραγματεύσιμη γ) καθιερώθηκε το σύστημα της διπλής ιδιότητας (dual capacity system) σύμφωνα με το οποίο οι μετέχοντες μπορούσαν να φέρουν διπλή ιδιότητα, δηλαδή να είναι ταυτόχρονα και πράκτορες (agents) και διαμεσολαβητές-διαπραγματευτές (brokers-dealers) δ) η τεχνολογική υποδομή αναβαθμίστηκε και εισήχθη το αυτοματοποιημένο ηλεκτρονικό σύστημα συναλλαγών. Παράλληλα, καταργήθηκαν οι περιορισμοί στην άσκηση του χρηματοπιστωτικού επαγγέλματος. Οι τράπεζες θα παρείχαν και στεγαστικά δάνεια, ενώ οι στεγαστικές τράπεζες (building societies) θα ασκούσαν και τις λοιπές τραπεζικές εργασίες. Τα μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούσαν πλέον να προσφέρουν μία ευρεία σειρά τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών ενώ οι ασφαλιστικές εταιρίες θα προσέφεραν συμβουλές για χρηματοπιστωτικά προϊόντα όπως στεγαστικά δάνεια και συντάξεις. Άμεση μεγάλη αλλαγή επέλεξε και η Γερμανία για την αντικατάσταση των εθνικών τραπεζογραμματίων και κερμάτων από τα αντίστοιχα σε ευρώ. Ενώ τα άλλα κράτη της Ευρωζώνης εφάρμοσαν τη σταδιακή απόσυρση των εθνικών τραπεζογραμματίων και κερμάτων και τη σταδιακή εισαγωγή του ευρώ μέσα στην επιτρεπόμενη ανώτατη δίμηνη προθεσμία, η Γερμανία πραγματοποίησε την αλλαγή μέσα σε μια ημέρα, δηλαδή ενώ την 31.12.2001 κυκλοφορούσε σαν νόμιμο χρήμα στη Γερμανία το μάρκο, την 1.1.2002 κυκλοφορούσε μόνο το ευρώ χωρίς να υπάρξει ούτε μία ημέρα συγκυκλοφορίας των δύο νομισμάτων.

Big Four = οι 4 μεγάλοι. Η έκφραση αυτή χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, στις εξής τρεις περιπτώσεις:

☛ οι 4 μεγαλύτερες τράπεζες του Ηνωμένου Βασιλείου, δηλαδή η HSBC (Hong Kong and Shanghai Banking Corporation), η RBS (Royal Bank of Scotland), η Lloyds TSB (Trustee Savings Bank) και η Barclays

☛ οι 4 μεγαλύτερες επενδυτικές τράπεζες στον κόσμο, δηλαδή η Goldman Sachs, η Morgan Stanley, η Merrill Lynch και η Lehman Brothers.

☛ οι 4 μεγαλύτερες ελεγκτικές και λογιστικές εταιρίες του κόσμου, δηλαδή η PriceWaterhouseCoopers, η KPMG (Klynveld, Peat, Marwick and Goerdeler), η Ernst & Young και η Deloitte Haskins & Sells.

Bilateral procedures of the Eurosystem = διμερείς διαδικασίες του Ευρωσυστήματος. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) μπορούν να εκτελούν πράξεις στη βάση διμερών διαδικασιών. Εφαρμόζονται στις έκτακτες πράξεις για την εξομάλυνση βραχυπρόθεσμων διακυμάνσεων της ρευστότητας και στις διαρθρωτικές οριστικές συναλλαγές. Διμερής διαδικασία σημαίνει κάθε διαδικασία που το Ευρωσύστημα πραγματοποιεί μία συναλλαγή με ένα ή περισσότερους αντισυμβαλλόμενους χωρίς δημοπρασία. Διακρίνουμε δύο διαφορετικούς τύπους αυτού του είδους της συναλλαγής:

■ direct contact with counterparties = άμεση επαφή με τους αντισυμβαλλόμενους. Οι ΕθνΚΤ έρχονται σε άμεση συνεννόηση με ένα ή ευάριθμους αντισυμβαλλόμενους της εθνικής αγοράς και συνάπτουν πράξεις σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει να εκτελέσει τις πράξεις αυτές η ίδια

ή μέσω ορισμένων ΕθνΚΤ. Εφαρμόζονται στις αντιστρεπτές πράξεις, τις άμεσες συναλλαγές, τις ανταλλαγές ξένων νομισμάτων και τη συλλογή προθεσμιακών καταθέσεων

■ operations executed through stock exchanges and market agents = πράξεις εκτελούμενες μέσω των χρηματιστηρίων αξιών και των διαμεσολαβητών της αγοράς. Οι ΕθνΚΤ μπορούν να εκτελούν άμεσες συναλλαγές μέσω χρηματιστηρίων και φορέων της αγοράς. Το εύρος των αντισυμβαλλόμενων είναι απεριόριστο. Το Δ.Σ. της ΕΚΤ αποφασίζει εάν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, μπορεί αυτή η ίδια ή μέσω επιλεγμένων ΕθνΚΤ να εκτελεί έκτακτες και οριστικές συναλλαγές για την εξομάλυνση βραχυπρόθεσμων διακυμάνσεων της ρευστότητας μέσω χρηματιστηρίων ή φορέων της αγοράς.

Bill of exchange = συναλλαγματική. Αξιόγραφο στο οποίο περιέχεται διαταγή πληρωμής ορισμένου χρηματικού ποσού υπέρ ορισμένου προσώπου σε συγκεκριμένη ημερομηνία στο μέλλον. Ο εκδίδων τη συναλλαγματική ονομάζεται “εκδότης” (issuer or drawer), ο διατασσόμενος όπως αποδεχθεί την πληρωμή “πληρωτής” (payer or drawee ή εάν αποδεχθεί την πληρωμή acceptor) και ο δικαιούχος να απαιτήσει την πληρωμή “λήπτης” (payee or bearer). Ο λόγος για τον οποίο ο εκδότης διατάσσει την πληρωμή της συναλλαγματικής από τον πληρωτή αφορά τις μεταξύ τους νομικές σχέσεις. Ο πληρωτής μπορεί να είναι οφειλέτης του εκδότη, να θέλει μόνο να διευκολύνει τον εκδότη ή να είναι τράπεζα η οποία επιθυμεί την εξυπηρέτηση του πελάτη της εκδότη. Πάντως ο πληρωτής δεν έχει υποχρέωση αλλά μόνο δικαίωμα να αποδεχθεί την πληρωμή της συναλλαγματικής. Στη δεύτερη περίπτωση υπογράφει επί της συναλλαγματικής. Η συναλλαγματική είναι τίτλος εις διαταγήν (order bill) και μεταβιβάζεται με οπισθογράφιση (endorsement). Υπόχρεοι για την πληρωμή του ποσού στον κομιστή είναι ο εκδότης, ο πληρωτής, οι οπισθογράφοι ή οι τριτεγγυητές. Όλοι οι ανωτέρω υπόχρεοι συνδέονται με παθητική εις ολόκληρον ενοχή. Η συναλλαγματική πρέπει να φέρει επί του σώματος αυτής την ονομασία «συναλλαγματική», το πληρωτέο ποσό αριθμητικώς και ολογράφως, την υπογραφή του εκδότη, τα ονόματα του πληρωτή και του λήπτη, την ημερομηνία λήξης, τον τόπο και τη χρονολογία έκδοσης και τον τόπο πληρωμής.

Bill of lading = φορτωτική. Είναι έγγραφο που εκδίδεται από ένα μεταφορέα και πιστοποιεί ότι τα συγκεκριμένα εμπορεύματα φορτώθηκαν για αποστολή σε ορισμένο τόπο και παράδοση σε συγκεκριμένο παραλήπτη. Ενσωματώνει τους όρους της σύμβασης μεταξύ του μεταφορέα και του ιδιοκτήτη του εμπορεύματος. Είναι το αξιόγραφο το οποίο μεταβιβάζει το δικαίωμα απαίτησης των εμπορευμάτων από τον μεταφορέα στον αγοραστή.

◆ Ανάλογα με τα νομικά χαρακτηριστικά, διακρίνουμε τα ακόλουθα είδη φορτωτικών:

■ **Negotiable bill of lading** = διαπραγματεύσιμη φορτωτική. Είναι μεταβιβάσιμη με οπισθογράφιση από τον αρχικό παραλήπτη σε άλλον.

■ **Straight bill of lading** = μη ολοσχερώς διαπραγματεύσιμη φορτωτική. Επί της φορτωτικής αυτής αναγράφεται ότι τα εμπορεύματα αποστέλλονται σε ένα συγκεκριμένο πρόσωπο και ότι το έγγραφο δεν είναι διαπραγματεύσιμο πέραν των δικαιωμάτων που παρέχονται στον αρχικό κάτοχο αυτής. Για παράδειγμα, εάν ο μεταφορέας ή άλλο πρόσωπο έχει δικαίωμα ενεχύρου ή άλλο βάρος επί του εμπορεύματος σαν ασφάλεια, δεν είναι δυνατόν με τη διαπραγμάτευση και τη μεταβίβαση της φορτωτικής να εξαλειφθούν τα ανωτέρω βάρη.

■ **Clean bill of lading** = καθαρή φορτωτική δηλαδή φέρουσα την ένδειξη ότι τα εμπορεύματα παραλαμβάνονται σε προφανή καλή κατάσταση χωρίς ζημιές ή άλλες φθορές.

■ **Bearer bill of lading** = φορτωτική στον κομιστή. Η φορτωτική αναφέρει ότι η παράδοση του εμπορεύματος θα γίνει σε αυτόν που είναι κάτοχος της φορτωτικής. Στην περίπτωση αυτή δεν αναγράφεται επί της φορτωτικής συγκεκριμένος παραλήπτης. Ο τύπος αυτός της φορτωτικής είναι διαπραγματεύσιμος και μεταβιβάσιμος μέσω της φυσικής παράδοσης του τίτλου.

◆ Ανάλογα με το χρησιμοποιούμενο μέσο μεταφοράς διακρίνουμε τα εξής είδη:

■ **Truck bill of lading** = φορτωτική αυτοκινήτου.

■ **Railway bill of lading** = σιδηροδρομική φορτωτική

■ **Ocean bill of lading** = θαλάσσια φορτωτική

■ **Post Office receipt** = ταχυδρομική φορτωτική

■ **Airway bill of lading** = αεροφορτωτική

■ **Through bill of lading** = διαφορτωτική. Εμπλέκει τουλάχιστον δύο διαφορετικά μέσα μεταφοράς όπως πχ αυτοκίνητο και σιδηρόδρομο ή αεροπλάνο, πλοίο και σιδηρόδρομο.

◆ Ανάλογα με τη τεχνολογία:

■ **Traditional paper bill of lading** = παραδοσιακή έντυπη φορτωτική. Το δικαίωμα ενσωματώνεται επί χάρτου.

■ **Bolero-Bill-of-Lading** = ηλεκτρονική φορτωτική. Προσφέρει σε μια ηλεκτρονική πλατφόρμα τις ίδιες λειτουργίες όπως η παραδοσιακή φορτωτική. Δύναται να εκδοθεί, μεταβιβασθεί, τροποποιηθεί και να καταργηθεί όπως και η έντυπη φορτωτική αρκεί να είναι καταχωρημένη στο ηλεκτρονικό μητρώο άυλων φορτωτικών (βλέπε όρο Bolero).

Bill payable to order = γραμμάτιο σε διαταγή. Αξιόγραφο που εκδίδεται με ορισμένο τύπο και ιδιαίτερα χαρακτηριζόμενο στο κείμενο αυτού σαν «γραμμάτιο σε διαταγή» στο οποίο περιέχεται υπόσχεση πληρωμής χρηματικού ποσού. Ο εκδίδων το γραμμάτιο σε διαταγή και υποσχόμενος την πληρωμή καλείται εκδότης (*issuer or drawer*) ο δε δικαιούχος του ποσού καλείται λήπτης (*payee*). Είναι τίτλος στο σώμα του οποίου δεν περιέχεται η αιτία της πληρωμής και τυπικός δηλαδή η δημιουργία ενοχικής υποχρέωσης προϋποθέτει την τήρηση ορισμένου τύπου. Τα τυπικά στοιχεία αυτού είναι: α) η ονομασία «γραμμάτιο σε διαταγή» που πρέπει να αναγράφεται στο σώμα του τίτλου β) η απλή και καθαρή υπόσχεση πληρωμής ενός χρηματικού ποσού γ) η σημείωση της λήξης. Εάν δεν σημειώνεται η λήξη, είναι πληρωτέο με την εμφάνιση αυτού δ) το όνομα του προσώπου στο οποίο ή σε διαταγή του οποίου θα γίνει η πληρωμή δηλαδή το όνομα του λήπτη ε) η χρονολογία και ο τόπος έκδοσης ζ) η υπογραφή του εκδότη. Κύριος και άμεσος οφειλέτης είναι ο εκδότης που δεσμεύεται όπως και ο αποδέκτης της συναλλαγματικής (βλέπε όρο bill of exchange). Ισχύουν, επίσης, κατά κανόνα οι διατάξεις περί συναλλαγματικής και ιδιαίτερα οι διατάξεις για την οπισθογράφηση (*endorsement*).

Οι κύριες διαφορές μεταξύ γραμματίου σε διαταγή και συναλλαγματικής είναι οι εξής: 1) ενώ στο γραμμάτιο δίνεται από τον εκδότη υπόσχεση πληρωμής χρηματικού ποσού, στη συναλλαγματική δίνεται εντολή πληρωμής χρηματικού ποσού β) ενώ στο γραμμάτιο εκδότης και πληρωτής συμπίπτει στο ίδιο πρόσωπο, στη συναλλαγματική είναι δύο διαφορετικά πρόσωπα. Στο γραμμάτιο ο εκδότης είναι ο κύριος οφειλέτης και όχι οφειλέτης εξ αναγωγής όπως στη συναλλαγματική. Ευθύνεται έστω και αν ο κομιστής δεν εμφανίσει το γραμμάτιο για πληρωμή ή και αν δεν συντάξει διαμαρτυρικό μη πληρωμής γ) στο γραμμάτιο δεν υπάρχει αποδοχή και δεν μπορεί να γίνει λόγος για αναγωγή εάν δεν υπάρχει αποδοχή δ) στο γραμμάτιο δεν είναι ανάγκη να σημειώνεται ο τόπος πληρωμής. Στην περίπτωση αυτή, σαν τόπος πληρωμής θεωρείται ο τόπος της έκδοσης.

Bit, binary digit = δυαδικό ψηφίο. Η μικρότερη μονάδα πληροφορίας σε ένα ψηφιακό υπολογιστή που συμβολίζεται με ένα από τα ψηφία μηδέν ή ένα. Το μηδέν σημαίνει ανενεργό και το 1 σημαίνει ενεργό. Η ονομασία μπιτ (*bit*) είναι σύντμηση του αγγλικού όρου **binary digit**. Ο όγκος της κυκλοφορίας στα δίκτυα των επικοινωνιών και των ηλεκτρονικών υπολογιστών συνήθως περιγράφεται με bits ανά δευτερόλεπτο. Τα πολλαπλάσια του bit είναι τα εξής:

- 1 kilobit (kb) = 1.024 bits
- 1 megabit (mb) = 1.024 kilobits ή 1.048.576 bits
- 1 gigabit (gb) = 1.024 megabits ή 1.073.741.824 bits
- 1 terabit (tb) = 1.024 gigabits ή 1.099.511.627.776 bits
- 1 petabit (pb) = 1.024 terabits ή 1.125.899.906.842.624 bits
- 1 exabit (eb) = 1.024 petabits ή 1.152.921.504.606.846.976 bits
- 1 zettabit (zb) = 1.024 exabits ή 1.180.591.620.717.411.303.424 bits
- 1 yottabit (yb) = 1.024 zettabits ή 1.208.925.819.614.629.174.706.176 bits

Bitmap = ψηφιογραφικό τοπίο. Συλλογή από δυαδικά ψηφία (*bit*) που συνθέτουν ένα τοπίο κουκκίδων ή γραφικών εικόνων. Αποτελούνται από bits 1's και 0's. Τα αποθηκευμένα στον Η/Υ ψηφιογραφικά με 1's εκτυπώνονται με μία κουκίδα ενώ για όσα φέρουν 0's ο εκτυπωτής αφήνει ένα κενό διάστημα. Τα ψηφιογραφικά με προέκταση BMP είναι ο προεπιλεγμένος τύπος αρχείου για το βοηθητικό πρόγραμμα Paint των Windows.

Black Friday = Μαύρη Παρασκευή. Η πρώτη Μαύρη Παρασκευή συνέβη την 24^η Σεπτεμβρίου 1869 όταν δύο κερδοσκόποι, ο Τζέιμς Φισκ και ο Τζέι Γκουλντ, επιχείρησαν να χειραγωγήσουν την αγορά χρυσού. Από την 20.9 άρχισαν να αγοράζουν στη Νέα Υόρκη χρυσό και μέχρι την 24.9 είχαν στην κατοχή τους μεγάλη ποσότητα με αποτέλεσμα να ανεβάσουν την τιμή από 140 στα 163 δολάρια την ουγκιά. Η άνοδος αυτή προκάλεσε μεγάλη σύγχυση στην αγορά και οι τιμές και των άλλων εμπορευμάτων άρχισαν να παρουσιάζουν μεγάλη μεταβλητότητα. Η κρίση έλαβε τέλος όταν ο Υπουργός Οικονομικών Τζωρτζ

Μπούτγουελ ανακοίνωσε ότι η ομοσπονδιακή κυβέρνηση των ΗΠΑ ρίχνει στην αγορά από τα αποθέματά της χρυσό αξίας 4.000.000 δολαρίων. Οι δύο κερδοσκόποι φαίνεται ότι κέρδισαν περίπου 11.000.000 δολάρια ενώ πολλοί επενδυτές καταστράφηκαν από τον πανικό των αγορών. Σαν δεύτερη Μαύρη Παρασκευή αναφέρεται η 19^η Σεπτεμβρίου 1873 όταν το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης υπέστη μία μεγάλη καθίζηση που οδήγησε σε πανικό τους επενδυτές.

Black Knight (Chevalier noir) = μαύρος ιππότης. Ονομάζεται η τράπεζα ή η εταιρία η οποία υποβάλλει μία δημόσια προσφορά, χωρίς τη συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου ή των βασικών μετόχων της τράπεζας ή εταιρίας στόχου, προκειμένου να ελέγξει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου αυτής. Πρόκειται για μία κίνηση επιθετικής εξαγοράς στην οποία ο στόχος μπορεί να αμυνθεί, μεταξύ άλλων, με παρέμβαση υπέρ αυτής τράπεζας ή εταιρίας η οποία υποβάλλει καλύτερη προσφορά μετά από συνεννόηση με την εταιρία στόχο (βλέπε όρο White Knight (Chevalier blanc)).

Black Monday = Μαύρη Δευτέρα. Με το όνομα αυτό αναφέρονται 4 χρηματιστηριακές κρίσεις:

● 28^η Οκτωβρίου 1929 ήταν η πρώτη Μαύρη Δευτέρα. Ο όγκος των συναλλαγών στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης ήταν ιδιαίτερα αυξημένος και έφθασε περίπου τις 9.250.000 μετοχές καθώς οι κερδοσκόποι είχαν αντιληφθεί ότι κανένας πλέον δεν θα μπορούσε να σώσει την αγορά. Ήταν η αρχή του τέλους που επιβεβαιώθηκε την επόμενη ημέρα (29.10.1929) η οποία είναι γνωστή σαν Μαύρη Τρίτη (βλέπε λέξη Black Tuesday).

● 19^η Οκτωβρίου 1987 ήταν η δεύτερη Μαύρη Δευτέρα. Ο δείκτης Ντάου Τζόουνς έπεσε 508 μονάδες μετά από μία εβδομάδα συνεχούς πτώσης, δηλαδή κατέγραψε υποχώρηση πάνω από 22% που ήταν μέχρι τότε η μεγαλύτερη μείωση σε μια ημέρα στην ιστορία του. Σαν αιτίες της κρίσης προβάλλονται κύρια οι εξής: α) οι μετοχές υποχωρούσαν εντυπωσιακά και στις άλλες διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές επειδή η αγορά ήταν υπερτιμημένη (οι τιμές των μετοχών είχαν αυξηθεί από την αρχή του έτους μέχρι τον Αύγουστο κατά 40% β) η πρακτική της ασφάλισης χαρτοφυλακίου (portfolio insurance) είχε λάβει μεγάλες διαστάσεις. Δηλαδή εάν ένα χαρτοφυλάκιο μετοχών υποχωρούσε αντιστάθμιζαν τον κίνδυνο με την αγορά συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) συνδεδεμένων με το δείκτη Στάνταρντ εντ Πουρς 500 σε ακόμη χαμηλότερη τιμή. Αυτό συνεχιζόταν και οι τιμές συνεχώς έπεφταν μέχρι που ο πανικός οδήγησε στη βουτιά της 19.10.1987.

● 27^η Οκτωβρίου 1997 ήταν η τρίτη Μαύρη Δευτέρα. Ο δείκτης Ντάου Τζόουνς έπεσε 554 μονάδες. Η κρίση επιδεινώθηκε από την κατάρρευση του κεφαλαίου αντιστάθμισης κινδύνου Long Term Capital Management. Παρά το γεγονός ότι αυτό συνιστούσε νέο ρεκόρ, εν τούτοις οι συνέπειες αυτής της κρίσης ήταν ουσιαστικά μικρότερες αυτών του 1987.

● 21^η Ιανουαρίου 2008 ήταν η τέταρτη Μαύρη Δευτέρα. Λόγω της παρατεταμένης παγκόσμιας πιστωτικής κρίσης που προέκυψε από την κατάρρευση το Β' εξάμηνο του 2007 της ενυπόθηκης στεγαστικής αγοράς υψηλού κινδύνου των ΗΠΑ (US sub-prime mortgage market) και των φόβων για εκδήλωση υφεσιακών φαινομένων στην οικονομία των ΗΠΑ που θα επηρέαζε τους αναπτυξιακούς ρυθμούς και στις άλλες χώρες, την 21.1.2008 καταγράφηκε ένα ξεπούλημα (sell-off) των μετοχών και των μελλοντικών συμβολαίων σε όλα τα χρηματιστήρια σε παγκόσμιο επίπεδο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης έπεσαν 4,5%, ο δείκτης Nikkei 225 του χρηματιστηρίου του Τόκιο έπεσε 5,7%, ο δείκτης SSEC του χρηματιστηρίου της Σαγκάης 8%, ο δείκτης HSCE του χρηματιστηρίου του Χονγκ Κονγκ για τις εγχώριες μετοχές 12%, ο Αυστραλιανός δείκτης S&P/ASX 200 share index 7%, ο FTSE 100 του χρηματιστηρίου του Λονδίνου 5,48%, ο CAC 40 του χρηματιστηρίου των Παρισίων 6,83% και ο δείκτης DAX του χρηματιστηρίου της Φραγκφούρτης 7,16%. Ήταν η χειρότερη ημέρα μετά την 11.9.2001 όταν έγιναν οι τρομοκρατικές επιθέσεις στους διδύμους πύργους της Νέας Υόρκης. Το πρακτορείο Reuters εκτίμησε ότι στα χρηματιστήρια του Λονδίνου, Παρισίων και Φραγκφούρτης η κεφαλαιοποίηση μειώθηκε κατά 245 δισεκατομμύρια ευρώ.

Black Scholes model = ένα μοντέλο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της αξίας ενός Ευρωπαϊκού συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης με ευχέρεια αγοράς ενός ομολόγου στο μέλλον (European call option). Αναπτύχθηκε το 1973 από τον Φίσερ Μπλακ και τον Μάϊρον Σόουλ και αργότερα αναπροσδιορίστηκε από τον Φίσερ Μπλακ για τα options επί των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures). Στη σχετική έρευνα, σημαντική συνεισφορά

είχε και ο Ρόμπερτ Μέρτον. Το μοντέλο χρησιμοποιεί τη μεταβλητότητα της τιμής του υποκειμένου μέσου, την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς, την ελεύθερη κινδύνων απόδοση, το χρόνο μέχρι τη λήξη και την τυπική απόκλιση της απόδοσης του υποκειμένου μέσου. Η αξία του δικαιώματος προαίρεσης διακρίνεται: α) στην εσωτερική αξία, που είναι η αξία που προκύπτει εάν ασκήσουμε το δικαίωμά μας αμέσως, δηλαδή είναι η θετική διαφορά για ένα call option μεταξύ της τιμής π.χ της υποκειμένης μετοχής και της τιμής άσκησης του δικαιώματος και για ένα put option μεταξύ της τιμής άσκησης του δικαιώματος και της τιμής της υποκειμένης μετοχής β) στην αξία χρόνου, που αντιπροσωπεύει το επί πλέον ποσό της τιμής το οποίο πρέπει να καταβληθεί για την απόκτηση ενός περιουσιακού στοιχείου ενεργητικού του οποίου η ημερομηνία λήξης δεν είναι άμεση.

Black Sea Trade and Development Bank (BSTDB) = Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 1998 από τα έντεκα κράτη μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας του Ευξείνου Πόντου.

- Οι τρεις μεγαλύτεροι μέτοχοι είναι η Ελλάδα, η Ρωσική Ομοσπονδία και η Τουρκία με 16,5% εκάστη. Ακολουθούν η Βουλγαρία, η Ρουμανία και η Ουκρανία με 13,5%. Τα υπόλοιπα πέντε μέλη, δηλαδή η Αλβανία, η Αρμενία, η Αζερμπαϊτζάν, η Γεωργία και η Μολδαβία, κατέχουν το 2% έκαστο του μετοχικού κεφαλαίου του ανέρχεται σε 1 δισεκατομμύρια SDRs.

- Σκοποί της BSTDB είναι: α) η διευκόλυνση της οικονομικής συνεργασίας και η επιτάχυνση της διαπεριφερειακής ολοκλήρωσης μέσω της προώθησης εμπορικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων μεταξύ των κρατών μελών, β) η κινητοποίηση των πόρων εντός της περιοχής και η βελτίωση της πρόσβασης αυτής σε ξένες επενδύσεις και αγορές κεφαλαίου, γ) η ανάπτυξη του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (MME). Η επιχειρησιακή στρατηγική της Τράπεζας στοχεύει στην ανάπτυξη ενός επαρκώς διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου από περιουσιακά στοιχεία ποιότητας. Στη διάρκεια της αρχικής φάσης της λειτουργίας της, η Τράπεζα εστιάζει την πολιτική της στους ακόλουθους τομείς:

- 1) σχέδια χρηματοδότησης που περιλαμβάνουν μεσαίου μεγέθους και μεσοπρόθεσμες επενδύσεις σε έργα υποδομής σε συνεργασία κατά προτίμηση αρκετών κρατών μελών. Η Τράπεζα προσπαθεί να συγχρηματοδοτεί τέτοια σχέδια με άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καθώς επίσης να συγκεντρώνει ιδιωτικά κεφάλαια από εμπορικές τράπεζες και θεσμικούς επενδυτές,

- 2) χρηματοδότηση του εμπορίου με σκοπό την ενθάρρυνση της εμπορικής και οικονομικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Οι πράξεις αυτές αποβλέπουν στην αύξηση της περιφερειακής ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται από τα κράτη μέλη και οδηγούν τελικά στην αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων,

- 3) ανάπτυξη του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα με την παροχή πιστωτικών ορίων και συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο ιδιαίτερα των MME που αποτελούν τον πιο δυναμικό ιδιωτικό τομέα των κρατών μελών. Το μεγαλύτερο μέρος των πράξεων αυτών προωθείται μέσω επιλεγμένων χρηματοδοτικών διαμεσολαβητών. Η Τράπεζα δέχεται αιτήσεις χρηματοδότησης από δημόσιες, ιδιωτικές και μη κερδοσκοπικές ενότητες συμπεριλαμβανομένων εταιριών, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, κυβερνητικών και μη κυβερνητικών μονάδων. Οι αιτήσεις κρίνονται από την Τραπεζική Διεύθυνση.

- Η Τράπεζα διοικείται από το 11μελές Συμβούλιο των Διοικητών όπου κάθε κράτος μέλος εκπροσωπείται από ένα Διοικητή και από το 11μελές Συμβούλιο των Διευθυντών. Των δύο Συμβουλίων προϊστάται ο Πρόεδρος επικουρούμενος από δύο Αντιπροέδρους υπεύθυνους για την Τραπεζική και Χρηματοδοτική Διεύθυνση αντίστοιχα και από τον Γενικό Γραμματέα υπεύθυνο για διοικητικά και επικοινωνιακά θέματα και για τις πληροφορικές εφαρμογές.

- Το πρώτο δάνειο ύψους 77 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 1999 και αφορούσε την κατασκευή σταθμού φυσικού αερίου στην Ουκρανία. Η BSTDB διέθεσε 12 εκατομμύρια δολάρια και η EBRD 40 εκατομμύρια Το δεύτερο χρηματοδοτικό σχέδιο αφορούσε προεξαγωγικές χρηματοδοτήσεις ύψους 23 εκατομμυρίων δολαρίων. Το τρίτο ύψους 10 εκατομ. δολαρίων προοριζόταν για την ενίσχυση τουρκικών MME που επλήγησαν από τους σεισμούς ενώ στις 15.4.2000 ανακοινώθηκε η δανειοδότηση της ελληνικής εταιρίας AVIN INT. για έργα από τα οποία ωφελούνται η Ελλάδα και η Ουκρανία.

- Το 2002, η Τράπεζα δημιούργησε γραμμή πίστωσης 4 εκατομμυρίων δολαρίων προς τη Διεθνή Τράπεζα του Αζερμπαϊτζάν (IBA). Μέσω αυτής ενισχύθηκαν στη χώρα αυτή πρωτοβουλίες ανάπτυξης του εμπορίου και ιδιαίτερα οι εισαγωγές από τις άλλες χώρες που μετέχουν στην BSTDB. Τα δάνεια που θα χορηγούνταν είχαν μέγιστη διάρκεια εξόφλησης τα 3 χρόνια.

- Την 13.10.2003 ανακοινώθηκε η χρηματοδότηση της ALUMIL S.A, εταιρία εξόρυξης αλουμίνιας, για επενδύσεις σε νέο εξοπλισμό και βιομηχανικές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα, Αλβανία, Π.Γ.Δ.Μ, Σερβία, Ρουμανία και Βουλγαρία. Δόθηκε χρηματοδότηση ύψους 20 δισεκ. ευρώ μέσω έκδοσης μακροπρόθεσμου εταιρικού ομολόγου. Η διάρκεια της αποπληρωμής του δανείου είναι 6 έτη. Την 16.10.2003 ανακοινώθηκε η χορήγηση δανείου με τριετή λήξη στην Τράπεζα KMB-BANK της Ρωσίας για τη χρηματοδότηση μικρών επιχειρήσεων. Το πρώτο δάνειο προς την Τράπεζα αυτή δόθηκε το Δεκέμβριο του 2001 και ήδη η συνολική πιστωτική διευκόλυνση ανέρχεται σε 9 εκατ. δολάρια. Την 27.11.2003 ανακοινώθηκε το πρώτο συμβόλαιο με εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης. Χορηγήθηκε δάνειο 5 εκατ. δολαρίων με τριετή λήξη στην ρωσική εταιρία DeltaLeasing για τη μίσθωση κεφαλαιουχικών αγαθών και εξοπλισμού σε ρωσικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Την 2.12.2003 ανακοινώθηκε η χρηματοδότηση με 21 εκατ. δολάρια της έκδοσης μακροπρόθεσμου εταιρικού ομολόγου από την τουρκική εταιρία πετρελαίου OPET Petrolculuk A.S για την επέκταση του δικτύου λιανικής και των εγκαταστάσεων αποθήκευσης πετρελαίου.

- Το **2005**, μεταξύ άλλων, η BSTDB ενίσχυσε τομείς της οικονομίας και χρηματοδότησε τις ακόλουθες επενδύσεις: α) πίστωση 5.000.000 δολαρίων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Βουλγαρίας μέσω της ιδιωτικής τράπεζας CB Unionbank β) πίστωση 5.000.000 δολαρίων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Γεωργίας μέσω της τράπεζας Postcredit Bank γ) εξαετής πίστωση 20.000.00 δολαρίων προς την JSC CONCERN KALINA που είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός ειδών υγιεινής της Ρωσίας δ) σε συνεργασία με το Izmirlian Foundation Joint Finance Facility (JFF), πενταετής πίστωση 425.000 δολαρίων στην OVAL Ltd, κύρια παραγωγός της Αρμενίας σε πολυμερικά πακέτα για φαγητά ιδιαίτερα για βιομηχανοποιημένες τροφές, και 500.000 δολαρίων στη Valletta Ltd, εταιρία μηχανών αναπαραγωγής κειμένων της Αρμενίας ε) παροχή δωδεκαετούς πίστωσης 18.000.000 ευρώ για την ανάπτυξη του αεροδρομίου της Άγκυρας Esenboga. Το δάνειο θα δοθεί από την ιδιωτική εταιρία ειδικού σκοπού (SPV) TAV Esenboga Yatirim Yapim ve Isletme AS ζ) πενταετής πίστωση 5.000.000 ευρώ για την ανάπτυξη εργοστασίου υάλου στο Μπάκυ του Αζερμπαϊτζάν η) εταιρικό δάνειο 15.000.000 ευρώ στην εταιρία Shelman SA, από τις μεγαλύτερες ελληνικές εταιρίες στην παραγωγή προϊόντων ξύλου, για τον εκσυγχρονισμό των εργοστασίων της στην Κομοτηνή και το Βασιλικό της Εύβοιας και τη διεξαγωγή ερευνών και παραπέρα επέκτασης.

- Το **2006**, μεταξύ άλλων, η BSTDB ανέπτυξε την εξής δραστηριότητα: α) για να αυξήσει τους χρηματοδοτικούς της πόρους, υπέγραψε την 12.1.2006 με όμιλο τραπεζών ευχέρεια κοινοπρακτικού δανείου (Syndicated Loan Facility) ύψους 50.000.000 δολαρίων ΗΠΑ και διάρκειας 3 ετών β) την 30.1.2006 ενέκρινε ένα μεσοπρόθεσμο δάνειο 6.000.000 δολαρίων προς την τράπεζα της Γεωργίας ProCredit Bank Georgia για να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων γ) την 1.3.2006 αποφάσισε όπως διαθέσει στην τράπεζα της Γεωργίας United Georgian Bank μία επαναληπτική πίστωση ύψους 3.000.000 δολαρίων με σκοπό να διατεθεί για τη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση εισαγωγικών και εξαγωγικών επιχειρήσεων της Γεωργίας δ) την 3.5.2006 αποφάσισε όπως επιλέξει την τράπεζα της Αρμενίας Agricultural Cooperative Bank of of Armenia για να προωθήσει τα εμπορικά της χρηματοδοτικά προγράμματα στην Αρμενία μέσω μιας επαναληπτικής πίστωσης ύψους 3.000.000 δολαρίων ε) την 11.5.2006 ενέκρινε τη δεύτερη μεσοπρόθεσμη χρηματοδοτική ευκολία προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Ουκρανίας ύψους 12.500.000 δολαρίων διάρκειας 3 ετών μέσω της τράπεζας Procredit Ukraine ζ) την 23.5.2006 παρέσχε ένα δάνειο έναντι εγγυήσεων ύψους 23.000.000 δολαρίων διάρκειας 7 ετών προς την εταιρία RUSAL ARMENAL για τον εκσυγχρονισμό του εργοστασίου της παραγωγής αλουμινίου στην Αρμενία η) την 12.6.2006 αποφάσισε όπως παράσχει ένα μη εξασφαλισμένο βραχυπρόθεσμο δάνειο 2.000.000 δολαρίων προς την ιδιωτική τράπεζα AZERDEMIRYOLBANK προκειμένου να χρηματοδοτήσει εταιρίες του Αζερμπαϊτζάν που ενδιαφέρονται για την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους.

- Το **2007**, η BSTDB ανέπτυξε την εξής δραστηριότητα: α) την 11.1.2007 διέθεσε μία ανακυκλούμενη εμπορική πίστωση 3.000.000 δολαρίων στη δεύτερη σε μέγεθος τράπεζα της Αρμενίας Inecobank προκειμένου να χρηματοδοτήσει εξαγωγικές και εισαγωγικές επιχειρήσεις β) την 25.1.2007, επεξέτεινε κατά 5.000.000 δολάρια πιστωτική της διευκόλυνση για τη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της τράπεζας της Ρωσίας NBD-Bank η οποία είναι η τρίτη σε μέγεθος τράπεζα της περιοχής Nizhny Novgorod γ) την 23.2.2007 παρέσχε μεσοπρόθεσμο δάνειο 18.000.000 δολαρίων στην εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης της Ρωσίας Europlan για να προωθήσει το θεσμό του leasing στη Ρωσία δ) την 23.2.2007 δανειοδότησε με 18.000.000 δολάρια την ιδιωτική εταιρία της

Βουλγαρίας Kremikovtzi AD για να εκσυγχρονίσει και επεκτείνει τις εγκαταστάσεις χάλυβα που είναι οι μεγαλύτερες στη χώρα αυτή ε) την 18.4.2007 επεξέτεινε δάνειο μειωμένης εξασφάλισης προς την τράπεζα της Ρωσίας Center-Invest Bank με έδρα το Ροστόβ κατά 10.000.000 δολάρια για την ανάπτυξη της Νοτίου Ρωσίας ζ) την 19.4.2007 χορήγησε δάνειο με λήξη 9 ετών και ύψος 18.000.000 ευρώ στην εταιρία τηλεπικοινωνιών GSM της Τουρκίας Avea προκειμένου να επεκταθεί σε αγροτικές και άλλες μη εξυπηρετούμενες περιοχές η) την 7.6.2007 χορήγησε δάνειο 3.000.000 ευρώ στην εταιρία CJSC Euroterm της Αρμενίας για τη χρηματοδότηση επενδύσεων γεωργικών επιχειρήσεων θ) την 18.6.2007 διέθεσε μία βραχυπρόθεσμη και μη εγγυημένη με ασφάλειες πίστωση ευρώ 4.000.000 στην ιδιωτική τράπεζα της Μολδαβίας Banca Sociala για τη χρηματοδότηση μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της λιανικής τραπεζικής ι) την 24.7.2007 χορήγησε δάνειο 14.000.000 δολαρίων στην εταιρία διανομής πετρελαίου της Ουκρανίας OJSC Concern Galnaftogaz για να επεκτείνει το δίκτυο διανομής της σε όλη τη χώρα κ) την 9.8.2007 δανειοδότησε με 36.000.000 δολάρια και λήξη 7 ετών την εταιρία πετρελαίου και φυσικού αερίου της Ουκρανίας NK Alfa-Nafta για την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων της λ) την 30.8.2007 χρηματοδότησε μέσω ενός κοινοπρακτικού δανείου 550.000.000 δολαρίων την κρατική εταιρία σιδηροδρομικών μεταφορών της Ουκρανίας Ukrainian Railways για την υποστήριξη και αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας μ) την 24.9.2007 αύξησε τη χρηματοδότησή της για την ανάπτυξη του εμπορίου στη Γεωργία κατά 1.500.000 δολάρια μέσω της τράπεζας Cartu Bank ν) τη 2.11.2007 επαναχρηματοδότησε με 21.000.000 δολάρια την κρατική εταιρία της Ουκρανίας NJSC Chornomornaftogaz για την εξόρυξη και προμήθεια πετρελαίου και φυσικού αερίου ο) τη 12.11.2007 επέλεξε την τράπεζα της Ουκρανίας OJSC Kreditrombank για τη χρηματοδότηση του εξαγωγικού και εισαγωγικού εμπορίου της χώρας με 10.000.000 δολάρια, ιδιαίτερα με χώρες της περιοχής του Εύξεινου πόντου π) την 6.12.2007 παρέσχε στην τράπεζα του Αζερμπαϊτζάν Technika Bank πίστωση 8.000.000 δολαρίων με λήξη 6 ετών για τη χρηματοδότηση ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων.

• Το **2008** η Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου χορήγησε τα εξής δάνεια: την 17.1.2008 η BSTDB χορήγησε δάνειο 7.600.000 δολαρίων στην αλυσίδα σουπερμάρκετς SAS Group LLC με έδρα το Ερεβάν της Αρμενίας για την επέκταση του τομέα της διανομής τροφίμων. Την 30.1.2008, η BSTDB υπέγραψε σύμβαση με την Ουκρανική τράπεζα Procredit Bank για την παροχή δανείου 10.000.000 δολαρίων προκειμένου να χρηματοδοτηθούν με μεσοπρόθεσμο δάνειο μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Ουκρανίας. Την 7.2.2008, η BSTDB υπέγραψε σύμβαση με την τράπεζα Mobiasbanca για την παροχή δανείου 5.000.000 δολαρίων με στόχο να χρηματοδοτηθούν μικρομεσαίοι επιχειρηματίες στη Μολδαβία. Την 19.2.2008, η BSTDB προώθησε τα εξής προγράμματα: α) διαθέτει 5.000.000 δολάρια στην τράπεζα Armeconombank για να δανειοδοτήσει με λήξη 5 ετών MME για τη δημιουργία, εκσυγχρονισμό, επέκταση και διαφοροποίηση της βιομηχανικής και αγροτικής παραγωγής και των σχετικών υπηρεσιών β) ανανεώνει ανακυκλούμενη εμπορική πίστωση με άλλα 3.000.000 δολάρια με την τράπεζα Inecobank για τη χρηματοδότηση εισαγωγικών και εξαγωγικών επιχειρήσεων της Αρμενίας γ)) ανανεώνει ανακυκλούμενη εμπορική πίστωση με ποσό μέχρι 8.000.000 δολάρια με την τράπεζα Bank Standard για τη χρηματοδότηση με βραχυπρόθεσμες πιστώσεις επιχειρήσεων του Αζερμπαϊτζάν που εμπορεύονται με χώρες του Ευξείνου Πόντου δ) διαθέτει 5.000.000 δολάρια στην τράπεζα Unibank για να δανειοδοτήσει με λήξη 5 ετών MME για τη δημιουργία, εκσυγχρονισμό, επέκταση και διαφοροποίηση της βιομηχανικής και αγροτικής παραγωγής και τη διευκόλυνση των σχετικών εισαγωγών και εξαγωγών δ) παρέχει πίστωση 10.000.000 δολαρίων στην τράπεζα Procredit Bank για τη χρηματοδότηση μικρών και MME επιχειρήσεων της Γεωργίας. Την 28.2.2008 η BSTDB επεξέτεινε την πιστωτική διευκόλυνση προς MME της Ρωσίας με ποσό 25.000.000 δολαρίων και λήξη 5 ετών μέσω της τράπεζας OJSC Bank Zenit. Την 29.2.2008, η BSTDB παρέσχε δάνειο 20.000.000 δολαρίων στην τράπεζα Credit Bank της Μόσχας για τη χρηματοδότηση MME με λήξη 6 ετών. Την 3.3.2008, η BSTDB υπέγραψε σύμβαση με την τράπεζα URSA Bank της Ρωσίας για τη χορήγηση δανείου 36.000.000 δολαρίων προκειμένου να χρηματοδοτηθούν ενυπόθηκα στεγαστικά προγράμματα. Την 18.4.2008, η BSTDB αποφάσισε να θέσει στη διάθεση του οργανισμού τηλεπικοινωνιών της Αλβανίας Albtelecom μία πίστωση 25.000.000 ευρώ μέσω ενός οχήματος ειδικού σκοπού (Special Purpose Vehicle, SPV) με τη μορφή ενός consortium των ιδιωτών επενδυτών της Τουρκίας στον τομέα των τηλεπικοινωνιών Calik Energi Telekomunikasyon Hizmetleri A.S (CETEL) and Turk Telekomunikasyon A.S (Turk Telecom). Την 30.5.2008 η BSTDB ενέκρινε πίστωση 15.000.000 ευρώ με λήξη 5 ετών προς τη Ρωσική εταιρία Slavinvestbank (SIB) για τη

χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων της Ρωσίας προκειμένου να εκσυγχρονίσουν την υποδομή τους και να αναπτύξουν τα επενδυτικά τους προγράμματα.

Black Thursday = η Μαύρη Πέμπτη της 24^{ης} Οκτωβρίου 1929. Ήταν το σημείο της παύσης της ανόδου της χρηματιστηριακής αγοράς των ΗΠΑ για να επιβεβαιωθεί η λαϊκή φράση "ό,τι ανεβαίνει πρέπει να κατέβει" (what goes up, must come down). Τις πρώτες πρωινές ώρες άλλαξαν χέρια 12.900.000 μετοχές ενώ το σύνθετο υψηλό της ημέρας ήταν μέχρι τότε 4 εκατομ. μετοχές. Ακολούθησε πανικός, το μηχανήμα προβολής των τιμών χάλασε και οι επενδυτές, οι οποίοι συνωθούνταν στα χρηματιστήρια έδιναν εντολές πώλησης χωρίς να γνωρίζουν τις τιμές. Μέχρι τις 12.30 έκλεισαν τα χρηματιστήρια του Σικάγου και του Μπάφαλο ενώ διάσημοι κερδοσκόποι της εποχής αυτοκτονούσαν στους διαδρόμους των χρηματιστηρίων. Την κατάσταση ηρέμησε προσωρινά ο κύριος μέτοχος της J.P. Morgan and Company Τόμας Λαμόντ που δήλωσε στους δημοσιογράφους ότι υπάρχει μια μικρή αμυγδαλιά από τις συνεχείς εντολές πώλησης μετοχών αλλά αυτό οφείλεται σε τεχνικούς λόγους και η κατάσταση θα πρέπει να βελτιωθεί. Εκείνος, όμως, που απέτρεψε την επαπειλούμενη καταστροφή ήταν ο Αντιπρόεδρος του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης και broker της J.P. Morgan and Company Ρίσαρντ Γουίτνεϋ ο οποίος απευθυνόμενος στους χρηματιστές και τους επενδυτές ρώτησε ποια ήταν η τελευταία τιμή της μετοχής της U.S. Steel. Κάποιος του απάντησε 195. Ο Γουίτνεϋ ανακοίνωσε ότι είχε αγοράσει πριν λίγο 10.000 μετοχές στο 205. Από αυτή τη στιγμή σταμάτησε ο καταιγισμός των πωλήσεων και άρχισαν να δίνονται εντολές αγοράς με αποτέλεσμα η αγορά να ανακάμψει την 13.30. Τις επόμενες δύο ημέρες η κατάσταση ήταν ήρεμη μέχρι να έλθει η Μαύρη Δευτέρα και να αρχίσει η μη αντιστρέψιμη πτώση των αγορών.

Black Tuesday = η Μαύρη Τρίτη της 29^{ης} Οκτωβρίου 1929. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης διαπραγματεύθηκαν 16.400.000 μετοχές. Οι απώλειες ήταν περίπου της τάξης του 12%. Μετά από δύομισι ώρες το μηχανήμα προβολής των τιμών χάλασε και οι πωλήσεις γίνονταν στα τυφλά. Η Μαύρη Τρίτη είναι γνωστή διότι σηματοδότησε την έναρξη της μεγάλης ύφεσης (the Great Depression) της οικονομίας των ΗΠΑ (1929 – 1930). Μέχρι το τέλος Νοεμβρίου οι επενδυτές είχαν χάσει 100 δισεκατομμύρια δολάρια. Το γεγονός αυτό αποτυπώθηκε αργότερα με τη φράση «η μεγάλη κατάρρευση της χρηματιστηριακής αγοράς» (the Great Stock Market Crash). Το χρηματιστήριο θα συνεχίσει και μετά την Μαύρη Τρίτη την πτώση του μέχρι να φθάσει στον πυθμένα τον Ιούλιο του 1932 με το δείκτη Dow Jones στις 41,22 μονάδες από 381,17 πριν, δηλαδή μία πτώση 89,2%. Η χρηματιστηριακή αγορά των ΗΠΑ δεν θα συνέλθει παρά μόνο μετά από 22 χρόνια. Η μεγάλη ύφεση είχε σαν συνέπεια την αύξηση της ανεργίας στους βιομηχανικούς εργάτες στο 30% και την πτώση των τιμών των γεωργικών προϊόντων κατά 50% με αποτέλεσμα να εξαθλιωθεί και η αγροτική τάξη.

• Σαν δεύτερη Μαύρη Τρίτη αναφέρεται η 11^η Σεπτεμβρίου 2001 όταν εκδηλώθηκαν οι τρομοκρατικές επιθέσεις κατά του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού κέντρου των διδύμων πύργων της Νέας Υόρκης, του Πενταγώνου και του αεροσκάφους της United Airlines που συνετρίβη στην Πενσυλβάνια. Οι συναλλαγές στο Χρηματιστήριο και τις άλλες αγορές σταμάτησαν λόγω καταστροφής των συστημάτων και οι μετοχές και το δολάριο έπεσαν. Η κρίση όμως δεν κράτησε πολύ, ιδιαίτερα για το δολάριο μετά τη συντονισμένη παρέμβαση των κεντρικών τραπεζών.

Black Wednesday = η Μαύρη Τετάρτη της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 1992. Είναι η ημέρα που η υπερτιμημένη λίρα στερλίνα αποχώρησε από το Μηχανισμό των Συναλλαγματικών Μηχανισμών (ERM I) αφού δέχτηκε επίθεση από τις αγορές και ιδιαίτερα από τον μεγαλοεπενδυτή Τζορτζ Σόρος, ο οποίος στοιχηματίζοντας υπέρ της υποτίμησης αυτής κέρδισε 1.000.000.000 δολάρια. Τη Μαύρη Τετάρτη τα επιτόκια αυξήθηκαν από 10% σε 15% ενώ το εγχείρημα της Τράπεζας της Αγγλίας να στηρίξει τη στερλίνα κόστισε στους φορολογούμενους πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου 3.300.000.000 στερλίνες. Την τελευταία ημέρα παρέμβασης στις αγορές δαπανήθηκαν περί τα 800.000.000 στερλίνες. Η έξοδος, όμως, της λίρας στερλίνας από τον ERM I και η προσωρινή υποτίμηση αυτής βοήθησαν την οικονομία της χώρας και στη συνέχεια ακολούθησε ενίσχυση της ισοτιμίας του νομίσματος και συγκράτηση του πληθωρισμού.

Block trading = η διαπραγμάτευση μεγάλων ποσοτήτων εμπορευμάτων ή χρεογράφων όπως π.χ η διαπραγμάτευση στο χρηματιστήριο 10.000 μετοχών.

Blog = ιστοσελίδα χρηστών (bloggers). Μία τοποθεσία στο internet στην οποία έχουν πρόσβαση χρήστες που εισέρχονται για να καταγράψουν την άποψή τους η οποία στη συνέχεια παρουσιάζεται με αντίθετη χρονολογικά σειρά. Ένα blog μπορεί να είναι ένα προσωπικό ημερολόγιο, ένας χώρος συνεργασίας προσώπων που ενδιαφέρονται για ένα συγκεκριμένο θέμα όπως την πολιτική, τον αθλητισμό, το περιβάλλον, τη μουσική, την ειρήνη, την καταπολέμηση των ναρκωτικών και γενικά της εγκληματικότητας, την ιστορία ή τη γεωγραφία μιας πόλης ή την ανεύρεση εξαφανισμένων προσώπων. Μπορεί, επίσης, να είναι μία πηγή επειγουσών ειδήσεων (breaking-news outlet), μία συλλογή συνδέσεων με άλλες ιστοσελίδες του internet (collection of links), η προβολή των σκέψεων και του προβληματισμού ιδιωτών, η περιγραφή αναμνήσεων ή συνήθως ο σχολιασμός από τρίτους ενός άρθρου ή είδησης που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα. Με απλά λόγια, είναι ένα μέσο που ενεργοποιεί και κινητοποιεί τον πολίτη και μπορεί ακόμα να τον καταστήσει ερασιτέχνη δημοσιογράφο και ερευνητή.

Blue-chip stock = Blue-chips είναι μετοχές εταιριών με άριστη πιστοληπτική αξιολόγηση (top-class credit ratings), υψηλή κεφαλοποίηση, μεγάλη κερδοφορία σε βάθος χρόνου, υγιή χρηματοπιστωτική δομή, σημαντική ρευστότητα και θετικές προοπτικές για το μέλλον. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες αυτών είναι ευρύτατα αποδεκτές για την ποιότητα και τις ανταγωνιστικές τιμές. Παρέχουν ασφάλεια στις πληρωμές τους και καταβάλλουν συνήθως ικανοποιητικό μέρισμα στους μετόχους. Οι μετοχές αυτών έχουν μακροπρόθεσμα την υψηλότερη χρηματιστηριακή απόδοση και για το λόγο αυτό προτιμώνται από τους σοβαρούς επενδυτές. Συνήθως, blue-chips θεωρούνται οι τράπεζες, οι δυναμικές βιομηχανικές επιχειρήσεις και οι εταιρίες πληροφορικής και υψηλής τεχνολογίας.

Bluetooth = τηλεπικοινωνιακή τεχνολογία που επιτρέπει την ασύρματη σύνδεση του διαδικτύου, των κινητών τηλεφώνων, των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των προσωπικών ψηφιακών βοηθών. Το Bluetooth χρησιμοποιείται επίσης για την ασύρματη σύνδεση του πληκτρολογίου, του ποντικιού, ενός FAX ή άλλων συσκευών με τον Η/Υ ή για τη σύνδεση διαφορετικών δικτύων. Η τεχνολογία αυτή απαιτεί την ενσωμάτωση ενός chip μετάδοσης και λήψης στοιχείων που ενεργοποιείται στη συχνότητα των 2.45 GHz. Τα δεδομένα μεταδίδονται σε ποσότητα 1 μέχρι 2 μεγαμπάιτς. Θεωρητικά, η εμβέλεια της ασύρματης σύνδεσης φθάνει τα 10 μέτρα. Στην πράξη, όμως, περιορίζεται σε μικρότερη απόσταση προκειμένου να καταστεί περισσότερο αποτελεσματική. Μία συνήθης εφαρμογή της τεχνολογίας αυτής είναι η ασύρματη σύνδεση του κινητού τηλεφώνου με συσκευή μέσα στο αυτοκίνητο (car bluetooth headset) που επιτρέπει στον οδηγό τη συνομιλία χωρίς να κρατά τη συσκευή του κινητού τηλεφώνου ή να εμπλέκεται με καλωδιακή σύνδεση. Είναι ο μόνος τρόπος επικοινωνίας μέσω της κινητής τηλεφωνίας που επιτρέπεται στον οδηγό αυτοκινήτου από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

Bolero (Bill of Lading Electronic Registry Organisation) = οργάνωση για το ηλεκτρονικό μνητρώο των φορτωτικών. Ήταν αρχικά ένα πιλοτικό πρόγραμμα που χρηματοδοτήθηκε μερικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1994. Το Bolero συστάθηκε το 1998 με σκοπό να δημιουργήσει μία ηλεκτρονική πλατφόρμα για τη μεταφορά των εμπορικών εγγράφων και ιδιαίτερα των φορτωτικών στα πλαίσια του διεθνούς εμπορίου. 'Bolero.net' είναι η νομική δομή για το άυλο διεθνές εμπόριο που λειτούργησε το 1999. Διαχειριστής του είναι η εταιρία Bolero International Limited, η οποία αποτελεί μια συνεργασία (joint venture) μεταξύ του SWIFT και του TT Club (μέσω της Transport Mutual Insurance Association Limited). Παρέχει υπηρεσίες στην εταιρία Bolero Association Limited, η οποία είναι ένα μη κερδοσκοπικό ίδρυμα που ανήκει στην κοινότητα των χρηστών της ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

Bond = ομόλογο. Ένα χρεόγραφο ο εκδότης του οποίου υπόσχεται να πληρώσει στον δικαιούχο κομιστή το κεφάλαιο και το ποσό των κουπονιών σύμφωνα με τους όρους της έκδοσης. Είναι μια μορφή κρατικού ή εταιρικού δανεισμού με λήξη από ένα έως τριάντα έτη. Υπάρχουν διάφοροι τύποι ομολόγων:

■ **Accrual bond** = ένα ομόλογο του οποίου αυξάνεται η απόδοση αλλά οι τόκοι δεν πληρώνονται στον επενδυτή αμέσως αλλά προστίθενται στο κεφάλαιο και καταβάλλονται στη λήξη.

- Accumulation ή discounted bonds = σωρευτικά ή προεξοφλητικά ομόλογα. Με τους όρους αυτούς αποκαλούνται, γενικά, όσα ομόλογα πωλούνται σε τιμή κατωτέρα της ονομαστικής, δεν έχουν κουπόνια αλλά στη λήξη τους πληρώνουν την ονομαστική αξία.
- Aussie bond = ομόλογο εκφρασμένο σε δολάρια Αυστραλίας που εκδίδεται στην αγορά της Αυστραλίας από αλλοδαπό εκδότη.
- Authority bond = ομόλογο δημόσιας αρχής. Εκδίδεται από μία κυβερνητική αρχή ή από ένα οργανισμό διαχείρισης του χρέους της κεντρικής διοίκησης ή μιας κρατικής επιχείρησης.
- Bearer bond = ομόλογο στον κομιστή. Ένα μεταβιβάσιμο και διαπραγματεύσιμο ομόλογο το κεφάλαιο και οι τόκοι του οποίου πληρώνονται στον κάτοχο – κομιστή αυτού ανεξάρτητα από το πρόσωπο υπέρ του οποίου εκδόθηκε αρχικά.
- Blanket bond = ομόλογο κάλυψης έναντι κινδύνων. Είναι ένα ομόλογο που χρησιμοποιείται σαν ασφάλεια για την κάλυψη διαμεσολαβητών της αγοράς (brokers) ή χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από ενδεχόμενες ζημιές σε περίπτωση κλοπής ή ανήθικης συμπεριφοράς υπαλλήλου.
- Brady bonds = ομόλογα που έλαβαν το όνομά τους από τον Γραμματέα του Θησαυροφυλακίου των ΗΠΑ Nicholas Brady. Πρόκειται για ομόλογα με τοκομερίδια σταθερής ή μεταβλητής απόδοσης και με λήξη από 10 έως 30 έτη. Μπορούν να εκδοθούν στην ονομαστική τους αξία ή κάτω από το άρτιο. Συνήθως περιέχουν τίτλους επιλογής (warrants) δηλαδή δικαίωμα αγοράς π.χ πρώτων υλών που είναι διαθέσιμες στη χώρα της έκδοσης. Η πρακτική της έκδοσης ομολόγων Brady ανατρέχει στο 1980 όταν καταβλήθηκε προσπάθεια μείωσης του χρέους των λιγότερο αναπτυγμένων κρατών. Τα μη εξοφλούμενα δάνεια αυτών των κρατών μετατρέπονταν σε ομόλογα φέροντα σαν ασφάλεια (collateral) ομόλογα του θησαυροφυλακίου των ΗΠΑ με μηδενικό επιτόκιο.
- Bulldog bond = ομόλογο εκφραζόμενο σε λίρες στερλίνες και το οποίο εκδίδεται στη Βρετανική αγορά από ένα ξένο εκδότη.
- Bullet bond = μη ανακλητό ομόλογο (non callable bond or puttable bond), δηλαδή ο εκδότης δεν έχει δικαίωμα να το αποπληρώσει πριν την ημερομηνία λήξης. Πρόκειται για ένα ομόλογο με μικρότερη απόδοση συγκριτικά με το ανακλητό ομόλογο στο οποίο ο εκδότης έχει δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης.
- Bunds = ομόλογα της γερμανικής κυβέρνησης.
- Callable bond = ανακλητό ομόλογο. Ο εκδότης του ομολόγου έχει δικαίωμα να εξοφλήσει το ομόλογο και πριν τη λήξη του.
- Collateral bond = ομόλογο το οποίο είναι εγγυημένο με ασφάλεια (collateral). Η ασφάλεια μπορεί να συνίσταται σε χρεόγραφα ή μετρητά.
- Commodity-backed bond = ομόλογο υποστηριζόμενο με την τιμή ενός εμπορεύματος. Είναι το ομόλογο που συνδέεται με την τιμή ενός εμπορεύματος το οποίο συχνά χρησιμοποιείται σαν αντιστάθμιση (hedge) έναντι του πληθωρισμού.
- Compound interest bond or C - bond = ένα ομόλογο του οποίου τα ποσά των τοκομεριδίων (κουπονιών) προστίθενται στο κεφάλαιο σε ετήσια βάση και μέχρι τη λήξη ή την αποπληρωμή του ομολόγου.
- Convertible bond = είναι μετατρέψιμο μετά από την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος σε άλλες εκδόσεις ομολόγων ή σε μετοχές.
- Corporate bond = εταιρικό ομόλογο.
- Coupon bond = ομόλογο με τόκο (τοκομερίδιο). Ένα χρεόγραφο που πληρώνει τόκο σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο εκδότης υπόσχεται να αποπληρώσει το χρέος με την καταβολή της ονομαστικής αξίας του ομολόγου κατά τη λήξη αυτού ενώ ενδιάμεσα στη λήξη κάθε τοκοφόρου περιόδου πληρώνει τόκο. Αντίθετα, τα discount notes ή zero coupon notes εκδίδονται σε τιμή κατώτερη της ονομαστικής τους αξίας και δεν πληρώνουν τόκους.
- Cushion bond = ομόλογο με υψηλά τοκομερίδια που συνηθίζει να έχει τη μικρότερη πτώση στην τιμή του όταν αυξάνεται η απόδοση.
- De-leveraged bond = ομόλογο απομόχλευσης. Πληρώνει κουπόνια στους επενδυτές σύμφωνα με ένα μαθηματικό τύπο που βασίζεται σε ένα τμήμα μόνο της αύξησης ή της μείωσης του δείκτη με τον οποίο είναι συνδεδεμένο.
- Discount bond = ομόλογο το οποίο πωλείται σε τιμή κατωτέρα της ονομαστικής του αξίας.

- Double currency bond = ομόλογο διπλού νομίσματος το οποίο είναι ομόλογο σταθερού εισοδήματος που πληρώνει τα κουπόνια στο νόμισμα του επενδυτή και το κεφάλαιο στο νόμισμα του εκδότη.
- Double-dated bond = ομόλογο διπλής ημερομηνίας. Έχει περισσότερες ημέρες για την καταβολή του κεφαλαίου.
- Fidelity bond = ομόλογο πίστης. Ένα ομόλογο που αποσκοπεί στην προστασία του εργοδότη από ζημιές που προκαλούν οι υπάλληλοι αυτού λόγω ανήθικης ή εξ αμελείας συμπεριφοράς. Στις ΗΠΑ, οι ασφαλιστικές εταιρίες και οι εταιρίες διαχείρισης χρεογράφων είναι υποχρεωμένες να κατέχουν τέτοια ομόλογα.
- Gilts = κρατικά ομόλογα του Ηνωμένου Βασιλείου.
- Guaranteed income bond = ομόλογο με εγγυημένο εισόδημα. Ένα εταιρικό ομόλογο του οποίου το κεφάλαιο ή/και οι τόκοι είναι εγγυημένοι συνήθως από εταιρία άλλη από αυτή του εκδότη όπως από μια ασφαλιστική εταιρία.
- Housing bond = στεγαστικό ομόλογο. Εκδίδεται για να συμβάλει στη χρηματοδότηση ενός σχεδίου κατασκευής οικιών. Στις ΗΠΑ, συνήθως δεν επιβαρύνεται από δημοτικούς, περιφερειακούς ή ομοσπονδιακούς φόρους.
- Income bond = ομόλογο εισοδήματος. Πραγματοποιεί πληρωμές μόνο όταν το εισόδημα που προέκυψε από την έκδοση είναι επαρκές ενώ ο κάτοχος δεν μπορεί να ζητήσει την εκκαθάριση ή πτώχευση του εκδότη σε περίπτωση μη πληρωμής.
- Indexed bond = ομόλογο του οποίου οι πληρωμές συνδέονται με ένα δείκτη όπως π.χ με το δείκτη τιμών καταναλωτή (βλέπε όρο Inflation Linked Bonds).
- Insurance bond = ομόλογο που εκδίδεται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις του κλάδου ζωής.
- Investment-grade bond = διαβαθμισμένο επενδυτικό ομόλογο. Είναι ένα ομόλογο που φέρει πιστοληπτική διαβάθμιση τουλάχιστον BBB από τη Standard & Poor's ή Baa από τη Moody's Investors Service.
- Irredeemables, perpetuals or consols = ομόλογα που δεν έχουν καθόλου ημερομηνία λήξης και οι τόκοι αυτών καταβάλλονται σε απεριόριστο χρονικό διάστημα.
- Junk bond = ομόλογο με πιστοληπτική αξιολόγηση BB (S & P) ή BA (Moody's) ή κατώτερη. Δηλαδή είναι ομόλογο υψηλού κινδύνου και για το λόγο αυτό προσφέρει μεγαλύτερη απόδοση.
- Junior bonds = ομόλογα τα οποία είναι υποδεέστερα άλλων εκδόσεων διότι υστερούν ως προς την πιστοληπτική διαβάθμιση του εκδότη ή τις εξασφαλίσεις αποπληρωμής.
- Kiwi bond = ομόλογο εξωτερικού εκφραζόμενο σε δολάρια Νέας Ζηλανδίας και εκδιδόμενο στην αγορά της Νέας Ζηλανδίας.
- Long bond = μακροπρόθεσμο ομόλογο, ιδιαίτερα το ομόλογο με λήξη 30 ετών που αποτελεί και δείκτη αναφοράς (benchmark index).
- Mortgage bond = ομόλογο εξασφαλισμένο με υποθήκη επί ακινήτου. Υποστηρίζεται από ακίνητη περιουσία ή φυσικό εξοπλισμό που μπορούν να ρευστοποιηθούν σε περίπτωση καθυστέρησης ή οριστικής αδυναμίας πληρωμής. Εάν ο εκδότης ενυπόθηκων ομολόγων πτωχεύσει, ικανοποιούνται πρώτα οι απαιτήσεις από τα ενυπόθηκα ομόλογα και στη συνέχεια αυτές από ομόλογα χωρίς ασφάλεια. Βλέπε και όρο Mortgage Backed Securities, MBS.
- Municipal bond = δημοτικό ομόλογο και ομόλογο περιφερειακών κρατιδίων.
- Participating bond = συμμετοχικό ομόλογο. Ομόλογο που παρέχει στον κομιστή το δικαίωμα όχι μόνο να εισπράττει τα κουπόνια αλλά και της λήψης μερίσματος από τα καθαρά κέρδη της εκδότριας επιχείρησης.
- Pickup bond = ένα ανακλητό ομόλογο (callable bond) με κουπόνια υψηλής απόδοσης και του οποίου η ημερομηνία ανάκλησης από τον εκδότη προσδιορίζεται στο εγγύς μέλλον. Μία μείωση των επιτοκίων προκαλεί συνήθως μία πρόωρη αποπληρωμή που σημαίνει ότι ο αγοραστής του ομολόγου θα αναμένει μία τιμή υψηλότερη της ονομαστικής (redemption premium).
- Premium bond = ομόλογο που πωλείται σε τιμή ανώτερη της ονομαστικής του αξίας.
- Privilege bond = προνομιούχο ομόλογο. Ένα μετατρέψιμο ομόλογο που έχει προσαρτημένους τίτλους επιλογής (warrants).
- Puttable bond = ομόλογο του οποίου η ημέρα πληρωμής επιλέγεται από τον κάτοχο.

■ Reorganization bonds = ομόλογα που εκδίδονται από μία επιχείρηση η οποία ευρίσκεται στο στάδιο της αναδιοργάνωσης.

■ Samurai bond = ομόλογο που είναι εκφρασμένο σε γεν και εκδίδεται από ξένες εταιρίες ή κυβερνήσεις στην Ιαπωνική αγορά. Είναι ελκυστικά για τους Ιάπωνες επενδυτές διότι εκδίδεται στο τοπικό νόμισμα και επόμενα είναι απαλλαγμένο του συναλλαγματικού κινδύνου.

■ Savings bond = ταμειευτικό ομόλογο. Ένα κυβερνητικό ομόλογο που εκδίδεται με ονομαστική αξία από 50 μέχρι 10.000 δολάρια. Απαλλάσσεται κρατικών και τοπικών φόρων ενώ φέρει αναπροσαρμοζόμενο κάθε εξάμηνο επιτόκιο.

■ Securitized bonds = εγγυημένα ομόλογα των οποίων το κεφάλαιο και οι τόκοι εξασφαλίζονται με ταμειακές ροές που προέρχονται από άλλο περιουσιακό στοιχείο (asset-backed securities (ABS), mortgage backed securities (MBS) κλπ.

■ Series bond = ομόλογο που μπορεί να εκδοθεί σε διάφορες σειρές με βάση την ίδια σύμβαση έκδοσης και με διάφορα χαρακτηριστικά. Διακρίνουμε μεταξύ άλλων:

Series EE bonds = αγοράζονται στο 50% της ονομαστικής τους αξίας και μπορεί να αποπληρωθούν την ημερομηνία λήξης στην ονομαστική τους αξία που καθορίζεται από το επιτόκιο στο χρόνο της αγοράς. Εν τούτοις, μπορούν να αποπληρωθούν σε οποιοδήποτε χρόνο μετά παρέλευση 6 μηνών με την τρέχουσα αξία χωρίς την επιβολή προστίμου. Οι δεδουλευμένοι τόκοι προστίθενται κάθε πρώτη του επόμενου μήνα. Επόμενα, η ημέρα αυτή είναι η πλέον συμφέρουσα για την προεξόφληση του τίτλου. Όλοι οι τόκοι και το κεφάλαιο πληρώνονται την ημέρα της αποπληρωμής. Οι αξίες των ομολόγων αυτών κυμαίνονται από 50 μέχρι 10.000 δολάρια. Στη λήξη του το ομόλογο αυτό ανανεώνει αυτόματα τη λήξη και κερδίζει τόκο σύμφωνα με τις τιμές που ισχύουν στην αρχή της εν λόγω περιόδου. Τα ομόλογα EE θα συνεχίσουν να αποδίδουν τόκο μετά από 30 χρόνια από την αγορά τους. Όταν θα φθάσουν στη λήξη τους, τα ομόλογα EE μπορούν να ανταλαγούν με ομόλογα HH (βλέπε παρακάτω) προκειμένου να συνεχίσουν να αποφέρουν τόκο και να μη πληρώνουν ομοσπονδιακό φόρο στις ΗΠΑ.

Series HH bonds = αποκτώνται με ανταλλαγή ομολόγων EE στη λήξη των τελευταίων. Είναι διαθέσιμα σε αξίες από 500 μέχρι 10.000 δολάρια ΗΠΑ και σε αντίθεση με τη σειρά EE πωλούνται στην ονομαστική τους αξία. Πληρώνουν τόκο κάθε 6 μήνες και συνεχίζουν να αποδίδουν τόκο για 20 χρόνια. Το επιτόκιο στο χρόνο της αγοράς κλειδώνεται για τα πρώτα 10 χρόνια της διακράτησης του τίτλου. Μετά τα 10 χρόνια μπορούν να παρατείνουν τη λήξη τους και το νέο επιτόκιο καθορίζεται από την τιμή που αποδίδεται στο νέο ομόλογο που εκδίδεται εκείνη τη στιγμή.

Series I bonds = είναι αποταμειυτικά ομόλογα συνδεδεμένα με το δείκτη του πληθωρισμού και τα οποία πληρώνουν: α) ένα σταθερό τόκο για τη διάρκεια της ζωής του ομολόγου και β) ένα μεταβλητό τόκο που ανταποκρίνεται στο ποσοστό της ανόδου του πληθωρισμού. Πωλούνται στην ονομαστική τους αξία και πληρώνουν τόκο κάθε 6 μήνες. Το ποσοστό απόδοσης του ομολόγου που προσαρμόζεται ανάλογα με τον πληθωρισμό επαναπροσδιορίζεται κάθε 6 μήνες. Πληρώνουν τόκο μέχρι και για 30 χρόνια αλλά επιβάλλεται ένα πρόστιμο ίσο με την απόδοση 3 μηνών εάν το ομόλογο ρευστοποιηθεί πριν από τα 5 χρόνια.

■ Shogun bond = ομόλογο εξωτερικού εκδιδόμενο στην Ιαπωνία και εκφραζόμενο σε νόμισμα πλην του Ιαπωνικού γεν.

■ Short bond = βραχυπρόθεσμο ομόλογο συνήθως με λήξη μέχρι ένα έτος.

■ Sour bond = μία έκδοση ομολόγου που απέτυχε να καταβάλλει έγκαιρα το κεφάλαιο και τους τόκους στους επενδυτές και για το λόγο αυτό διαπραγματεύεται σε τιμή κατώτερα της ονομαστικής και με ένα μικρό βαθμό πιστοληπτικής αξιολόγησης.

■ Sovereign or government bonds = κυβερνητικά ομόλογα.

■ Step Up bond = ένα ομόλογο με ένα κουπόνι η αξία του οποίου αυξάνεται διαχρονικά με βάση ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτός και εάν ο εκδότης το ανακαλέσει. Κανονικά, το κουπόνι έχει απόδοση ελαφρά ανώτερη του τρέχοντος επιτοκίου της αγοράς για τα βραχυπρόθεσμα ομόλογα και το ομόλογο είναι ανακλητό στην ονομαστική του αξία σε κάθε ημερομηνία πληρωμής του κουπονιού.

■ Straight or plain vanilla or fixed rate or bullet bond = είναι το απλό και συνηθέστερο ομόλογο. Καταβάλλει σταθερό τόκο μέσω κουπονιών σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα ενώ το κεφάλαιο αποπληρώνεται στη λήξη. Δεν φέρει προνόμιο μετατροπής σε μετοχές ή δικαίωμα ανάκλησης ούτε άλλα σύνθετα χαρακτηριστικά.

■ Surety bond = ομόλογο ασφάλειας. Ένα ομόλογο που παρέχεται από μία εταιρία εγγυήσεων για την εξασφάλιση της πληρωμής ενός άλλου ομολόγου. Η εταιρία εγγυήσεων δεσμεύεται να πληρώσει τον κάτοχο του αρχικού ομολόγου εάν ο εκδότης ευρεθεί σε αδυναμία πληρωμών. Στην περίπτωση που ούτε ο εγγυητής πληρώσει, τότε το surety bond βγαίνει σε πλειστηριασμό για να ικανοποιηθεί ο κάτοχος του αρχικού ομολόγου.

■ Tax deferred bonds = ομόλογα που ο φόρος καταβάλλεται μετά την ημερομηνία αγοράς αυτών και συνήθως κατά τη λήξη του ομολόγου.

■ Variable rate or floating rate bonds = ομόλογα με κυμαινόμενο επιτόκιο. Οι πληρωμές τους δεν είναι σταθερές αλλά διαφέρουν διότι συνδέονται με τα επιτόκια της αγοράς ή συνδέονται με δείκτες τιμών (index-linked bonds). Μία μορφή αυτών των ομολόγων είναι αυτά των οποίων το κεφάλαιο ή η ονομαστική αξία συνδέεται με ένα δείκτη του πληθωρισμού (inflation indexed bonds) όπως είναι τα TIPS (βλέπε όρο).

■ Zero-coupon bonds = ομόλογα με μηδενικό τοκομερίδιο. Δεν φέρουν τοκομερίδια και επόμενα δεν καταβάλλουν τόκο, εκδίδονται όμως σε τιμή κατώτερα της ονομαστικής.

Οι περισσότερες μορφές των ανωτέρω ομολόγων αλλά και άλλοι τύποι αυτών αναλύονται σε επί μέρους άρθρα της παρούσας έκδοσης.

• Ο μεγαλύτερος όγκος ομολόγων και σε αριθμό και σε αξία εκδίδεται από τις κυβερνήσεις για τη χρηματοδότηση του δημοσίου χρέους.

• Τράπεζες και ιδιωτικές εταιρείες εκδίδουν **εταιρικά ομόλογα (corporate bonds)**. Διακρίνονται σε:

α) fixed-charge debentures = εταιρικά ομόλογα εγγυημένα με συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας. Τα στοιχεία αυτά καθορίζονται επακριβώς κατά την έκδοση, απαγορεύεται να πωληθούν και μόνο σε περίπτωση αδυναμίας του εκδότη πωλούνται για να εξοφληθούν οι κάτοχοι ομολόγων

β) floating-charge debentures = ομόλογα εγγυημένα με ένα γενικό βάρος εφ' όλων των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης

γ) debentures = μη εγγυημένα ομόλογα. Ανάλογα με το νόμισμα στο οποίο εκδίδονται διακρίνονται σε εγχώρια (domestic bonds) και σε ξένα (foreign bonds).

• Στην **Ελλάδα** εταιρικά ομόλογα ιδιωτικών επιχειρήσεων δεν έχουν ακόμα εκδοθεί. Μοναδική μορφή εταιρικών ομολόγων είναι τα τραπεζικά ομόλογα. Όσον αφορά **τα κρατικά ομόλογα** οι πιο συνηθέστερες μορφές είναι:

1) ομόλογα σταθερού επιτοκίου (fixed-rate bonds) με λήξη 3, 5, 7, 10, 15 και 20, 30 και 40 ετών. Στις 23.2.98 εκδόθηκε και ομόλογο 2 ετών

2) διετή αφορολόγητα αποταμειωτικά ομόλογα (savings certificates) που απευθύνονται σε εγχώριους επενδυτές οι οποίοι δεν μπορούν να αγοράσουν ποσό άνω των 44.000 ευρώ. Έχουν επίσης εκδοθεί και ομόλογα άλλων τύπων όπως:

3) ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου (floating-rate bonds) με λήξη 3, 5 και 7 ετών. Το κυμαινόμενο επιτόκιο καθοριζόταν με την προσθήκη μιας διαφοράς (spread) πάνω στο επιτόκιο του ετήσιου εντόκου γραμματίου του ελληνικού δημοσίου. Η τελευταία έκδοση ήταν του Οκτωβρίου 1997

4) ομόλογα μηδενικού επιτοκίου ή χωρίς τοκομερίδιο (zero-coupon bonds), Η έκδοσή τους αναστάλη στο τέλος του 1997 όταν αυξήθηκαν τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια

5) ομόλογα ιδιωτικοποιήσεων (privatisation bonds). Για πρώτη φορά εκδόθηκαν τον Οκτώβριο του 1998 με λήξη 3 και 5 ετών. Ο κάτοχος είχε το δικαίωμα οποτεδήποτε μεταξύ της 1.1.99 και της ημερομηνίας αποπληρωμής να μετατρέψει αυτά σε μετοχές υπό ιδιωτικοποίηση κρατικών εταιριών

6) ομόλογα συνδεδεμένα με τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Consumer Price Index - linked bonds). Το κεφάλαιο αυτών των ομολόγων προσαρμοζόταν στις αλλαγές του τιμαριθμού και ο ετήσιος τόκος ήταν ίσος με 4% επί της προσαρμοζόμενης όμως αξίας του κεφαλαίου. Η πρώτη έκδοση πραγματοποιήθηκε στις 19.5.97 και από το τέλος του έτους αυτού δεν υπήρξε άλλη έκδοση

7) ομόλογα με ρήτρα ξένου νομίσματος (foreign currency - linked bonds). Εκδόθηκαν το 1987 για να αντιμετωπίσουν τις κερδοσκοπικές επιθέσεις κατά της δραχμής. Η έκδοσή τους αναστάλη το Μάιο του 1995 για να επανεκδοθούν το Νοέμβριο του 1997 μετά την κρίση στις αγορές της Ν.Α. Ασίας. Από 1.1.2001 όλες οι νέες εκδόσεις κρατικών ομολόγων είναι σε ευρώ

8) δομημένα ομόλογα (structural bonds). Εκδόθηκαν από το 2005 και εξής. Τα πρώτα χρόνια έφεραν υψηλότερο επιτόκιο της αγοράς και στη συνέχεια η απόδοση αυτών συνδεόταν με την εξέλιξη μιας ισοτιμίας ή ενός δείκτη ή τη δομή ενός μαθηματικού τύπου. Χαρακτηρίζονται από τον υψηλό κίνδυνο ρευστότητας (liquidity risk) και τον υψηλό κίνδυνο αγοράς (market risk).

Bond market = αγορά ομολόγων. Μία αγορά όπου διαπραγματεύονται ομόλογα του δημοσίου, δημοτικά ομόλογα και εταιρικά ομόλογα.

Bond trader = διαπραγματευτής ομολόγων. Ένας dealer με εμπειρία στην αγοραπωλησία κρατικών, δημοτικών και εταιρικών ομολόγων στην αγορά όψεως (spot market), στην προθεσμιακή αγορά (forward market), στην αγορά παραγώγων που έχουν σαν υποκείμενο μέσο ομόλογο (futures) και στην αγορά repos and reverse repos.

Bond yield = απόδοση ομολόγου. Η ευαισθησία της τιμής του ομολόγου στις αλλαγές των αποδόσεων αποτελεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο για τους επενδυτές. Η απόδοση ενός ομολόγου, η οποία είναι επίσης γνωστή με τον όρο internal rate of return, είναι η απόδοση την οποία ένας κάτοχος ομολόγου θα λάβει εάν το ομόλογο διακρατηθεί μέχρι τη λήξη του και εάν τα ποσά των καταβαλλομένων τοκομεριδίων μπορούν να επανεπενδυθούν με την ίδια απόδοση.

Book building = βιβλίο προσφορών. Πρόκειται για μία δημοπρασία κεφαλαιακής έκδοσης που χρησιμοποιεί η αρχική δημόσια προσφορά τίτλων (βλέπε όρο Initial Public Offer, IPO). Αποσκοπεί στη διαφήμιση και την επιτυχία μιας δημόσιας προσφοράς μετοχών μιας επιχείρησης κατά τη διάρκεια που το βιβλίο είναι ανοικτό. Περιλαμβάνει τη συλλογή των αιτήσεων αγοράς μετοχών ή άλλων μετοχικών τίτλων που υποβάλλουν οι επενδυτές σε διαφορετικές τιμές οι οποίες μπορεί να είναι κατώτερες ή ανώτερες από τη μέση τιμή του εύρους που ανακοινώθηκε. Καταβάλλεται προσπάθεια να προσελκυσθούν μεγάλοι και ιδιαίτερα θεσμικοί επενδυτές αλλά και ιδιώτες επενδυτές. Η τελική τιμή αγοράς των μετοχών διαμορφώνεται μετά το κλείσιμο του βιβλίου, δηλαδή της ορισθείσας ημερομηνίας λήξης των προσφορών, και βασίζεται σε κριτήρια αξιολόγησης. Πιο αναλυτικά, η διαδικασία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- Ο εκδότης που προτίθεται να προβεί σε μια δημόσια προσφορά τίτλων ορίζει μια επενδυτική εταιρία σαν ανάδοχο που καλείται book runner. Στη συνέχεια ο εκδότης καθορίζει τον αριθμό των τίτλων που πρόκειται να προσφερθούν και τη ζώνη τιμών προκειμένου να αποφασίσουν οι επενδυτές σε ποια τιμή θα εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους. Ο εκδότης μπορεί να ορίσει, επίσης ένα συνεργαζόμενο μέλος (syndicate member) το οποίο καταχωρεί τις εντολές αγοράς στο ηλεκτρονικό βιβλίο. Η διαδικασία αυτή καλείται bidding και είναι παρόμοια με την ανοικτή δημοπρασία.
- Ένα βιβλίο προσφορών πρέπει να μείνει ανοικτό για τουλάχιστον 5 ημέρες.
- Οι προσφερόμενες τιμές δεν μπορεί να είναι μικρότερες του κατώτερου ορίου της ζώνης τιμών που έχει ανακοινωθεί. Οι αρχικά προσφερθείσες τιμές μπορούν να τροποποιηθούν από τους επενδυτές μέχρι τη χρονική στιγμή του κλεισίματος του βιβλίου προσφορών.
- Μετά το κλείσιμο του βιβλίου προσφορών ο book runner εκτιμά τις προσφορές με βάση αξιολογικά κριτήρια που μπορούν, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνουν: α) το ύψος της τιμής προσφοράς β) την ποιότητα του επενδυτή γ) το χρόνο υποβολής της προσφοράς.
- Ο εκδότης και ο book runner καθορίζουν την τελική τιμή με βάση την οποία θα πραγματοποιηθεί η κατανομή των προσφερθέντων τίτλων προς τους επενδυτές. Γενικά, στη φάση αυτή οριστικοποιείται ο αριθμός των τίτλων και το μέγεθος της έκδοσης και γίνεται η κατανομή των τίτλων στους επενδυτές που επελέγησαν σύμφωνα με τα ανωτέρω κριτήρια.

Book entry system = λογιστικό σύστημα που επιτρέπει τη μεταφορά των απαιτήσεων (π.χ. χρεογράφων και άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων) χωρίς τη φυσική κίνηση των τίτλων ή πιστοποιητικών. Ειδικά για τα χρεόγραφα, ονομάζεται και σύστημα άυλων τίτλων.

Book value = η διαφορά μεταξύ του ενεργητικού και του παθητικού μιας επιχείρησης. Είναι αυτό το οποίο απομένει για τους μετόχους εάν μια εταιρία πωληθεί. Λαμβάνει υπόψη όλο το επενδυθέν στην εταιρία κεφάλαιο από την ίδρυσή της καθώς και τα αποθεματοποιημένα κέρδη. Υπολογίζεται με αφαίρεση των συνολικών υποχρεώσεων από τις απαιτήσεις και με τη διαίρεση του αποτελέσματος με τον αριθμό των μετοχών που υφίστανται τη συγκεκριμένη στιγμή. Η book value ανά μετοχή δεν αποτελεί τόσο σημαντικό στοιχείο για τους επενδυτές,

διότι αποτυπώνει τη λογιστική αποτίμηση της αξίας της επιχείρησης και όχι την αγοραία αξία αυτής. Η book value (λογιστική αξία) μπορεί να είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη της market value (αγοραίας αξίας) της επιχείρησης.

Bottom up = μία επενδυτική στρατηγική που δεν λαμβάνει υπόψη τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες και τα αποτελέσματα χρήσεως ενός συγκεκριμένου κλάδου της οικονομίας αλλά εστιάζει για επένδυση σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση του κλάδου αυτού διότι εκτιμά ότι υπερέρχει ιστορικά σε απόδοση συγκριτικά με τις ομοειδείς επιχειρήσεις του κλάδου.

Bourse's Blue-Chip Indexes = δείκτες τιμών των χρηματιστηρίων που αποτελούνται από ένα μικρό αριθμό μετοχών εταιριών υψηλής κεφαλαιοποίησης και εμπορευσιμότητας και οι οποίοι παρουσιάζουν μεγάλα κέρδη και δυναμισμό. Γνωστότεροι τέτοιοι δείκτες είναι ο Topix Core 30 index του Τόκιο, ο FTSE-100 του Λονδίνου, ο Xetra Dax-30 της Φραγκφούρτης, ο CAC-40 των Παρισίων, ο Milan Mib-30 του Μιλάνου, ο Amsterdam Exchanges-25, ο Austrian Traded Atx-20 της Βιέννης, ο BEL-20 των Βρυξελλών, ο Hex-20 του Ελσίνκι, ο Ibex-35 της Μαδρίτης, ο Omx-31 της Στοκχόλμης, ο SMIO-21 της Ζυρίχης, ο OBX Stock - 25 του Όσλο και ο Hong Seng Stock-23 του Χονγκ Κονγκ. Όλοι οι ανωτέρω δείκτες καταρτίζονται με τη φιλοσοφία του πρώτου ιστορικά blue-chip index "Dow-Jones 30" του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης (βλέπε λέξη). Στην Ελλάδα τέτοιος δείκτης είναι ο FTSE/ASE-20 (Financial Times Stock Exchange / Athens Stock Exchange). Αποτελείται από ένα καλάθι 20 μετοχών με μεγάλη κεφαλαιοποίηση και ρευστότητα. Αναπτύχθηκε το Σεπτέμβριο του 1997 σε συνεργασία του ΧΑΑ και της εταιρίας FTSE International. Το καλάθι επανεξετάζεται κάθε 6 μήνες οπότε μπορεί να αντικαθίστανται ορισμένες μετοχές λόγω χαμηλής χρηματιστηριακής αξίας από άλλες υψηλότερης κεφαλαιοποίησης. Κάθε μετοχή έχει μέσα στο δείκτη ένα ποσοστό στάθμισης από 15% μέχρι 100%. Πλην του FTSE/ASE-20 στο ΧΑΑ έχουν αναπτυχθεί και άλλοι δείκτες όπως ο FTSE/XAA 40, ο FTSE/XAA SMALLCAP 80, ο FTSE/Med 100 και ο γενικός δείκτης (general index) που περιλαμβάνει 60 μετοχές κάθε μία από τις οποίες σταθμίζεται με διαφορετικό συντελεστή, με τη μεγαλύτερη βαρύτητα να έχουν οι τράπεζες.

Break-Even Point, BEP = το σημείο που ούτε κερδίζεις ούτε χάνεις ή τα κέρδη είναι ίσα με τις ζημιές ή στην περίπτωση ενός ορίτη η τιμή αγοράς πρέπει να φθάσει για τους αγοραστές σε ένα τέτοιο σημείο ώστε να αποφύγουν τις ζημιές εάν θελήσουν να ασκήσουν το δικαίωμά τους ή στην περίπτωση ενός στεγαστικού δανείου το BEP συχνά αναφέρεται στο χρόνο που χρειάζεται για να ανακτήσεις το κόστος της χρηματοδότησης του δανείου.

Breakout = μία άνοδος της τιμής ενός ομολόγου πάνω από το επίπεδο αντίστασης (η πρώην υψηλότερη τιμή) ή μία πτώση κάτω από το επίπεδο υποστήριξης (η πρώην χαμηλότερη τιμή). Χρησιμεύει για να δείχνει τη συνεχή κίνηση προς την ίδια κατεύθυνση και αποτελεί εργαλείο της τεχνικής ανάλυσης σαν δείκτης αγορών ή πωλήσεων.

Breach = ρήγμα, παράβαση. Στη χρηματοοικονομική απαντάται σαν παράβαση κανονιστικής ή νομοθετικής διάταξης όπως το σπάσιμο των ορίων που έχουν τεθεί για τη διαχείριση των κινδύνων ή η υπέρβαση ποσοστών επί του κεφαλαίου ή άλλου στοιχείου που έχουν τεθεί για τον έλεγχο της φερεγγυότητας και ρευστότητας ενός πιστωτικού ιδρύματος.

Bretton Woods agreement = η συμφωνία του Μπρέττον Γουντς. Το καλοκαίρι του 1944, οι ΗΠΑ συγκάλεσαν διεθνή διάσκεψη στο Μπρέττον Γουντς, ένα θέρετρο στο Νιου Χαμσάιρ, όπου αποφασίσθηκαν τα εξής:

- ιδρύθηκαν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF) και η Διεθνής Τράπεζα για την Ανοικοδόμηση και την Ανάπτυξη, πιο γνωστή σαν Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank).
- όλα τα κράτη μέλη θα εξέφραζαν την αξία των νομισμάτων τους σε χρυσό. Ωστόσο, μόνο το δολάριο ΗΠΑ θα ήταν μετατρέψιμο σε χρυσό στην ισοτιμία 35 δολάρια / μία ουγκιά χρυσού. Οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών θα παρενέβαιναν στις αγορές συναλλάγματος για να διατηρήσουν την ισοτιμία του νομίσματός τους σε όρια $\pm 1\%$. Επόμενα, υιοθετείτο ένα σύστημα σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Το σύστημα λειτούργησε ικανοποιητικά μέχρι το 1969-1970. Την περίοδο αυτή αρχίζουν οι υποτιμήσεις και ανατιμήσεις νομισμάτων. Οι παρεμβάσεις των κεντρικών τραπεζών καθίστανται πολύ δαπανηρές με αποτέλεσμα το σύστημα να καταργηθεί το 1971 και να επιστρέψουν σε ένα σύστημα ελεγχόμενης διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών με

τη Smithsonian Agreement. Σύμφωνα με αυτή κάθε νόμισμα μπορούσε να κυμαίνεται σε σχέση με το δολάριο ΗΠΑ $\pm 2,25\%$ και το μέγιστο εύρος της διακύμανσης ήταν σε σχέση με το δολάριο $4,5\%$ και μεταξύ των επί μέρους νομισμάτων $\pm 9\%$.

BRIC (Brazil, Russia, India and China) = συντομογραφία για τις αναδυόμενες και ταχύτατα αναπτυσσόμενες οικονομίες της Βραζιλίας, της Ρωσικής Ομοσπονδίας, της Ινδίας και της Κίνας οι οποίες δεν αποκλείεται στο μέλλον να ξελιχθούν σε οικονομικές υπερδυνάμεις και να φθάσουν στο επίπεδο ή να ξεπεράσουν τις οικονομίες των ΗΠΑ και της ζώνης του ευρώ. Η Κίνα και η Ινδία μπορούν να επικρατήσουν στα βιομηχανοποιημένα προϊόντα και τις υπηρεσίες ενώ η Βραζιλία και η Ρωσική Ομοσπονδία στις προμήθειες πρώτων υλών. Οι 4 αυτές χώρες δεν αποτελούν μία πολιτική συμμαχία όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε μία τελωνιακή ένωση αλλά έχουν την προοπτική, εάν συνεργαστούν να σχηματίσουν ένα πανίσχυρο οικονομικό μπλοκ. Χαρακτηρίζονται, επίσης, από το χαμηλό εργατικό κόστος που ευνοεί την ανταγωνιστικότητα των τιμών των εξαγομένων προϊόντων και υπηρεσιών τους.

Brilliant Uncirculated, BU = λαμπερό ακυκλοφόρητο νόμισμα. Είναι ένας όρος για την περιγραφή ενός κέρματος όπως ήταν στην πρώτη κοπή του ή με πολύ λίγη φυσική τόνωση.

Broadband = ευρυζωνική τεχνολογία. Παρέχει ένα μεγάλο εύρος χωρητικότητας (bandwidth) και υψηλές ταχύτητες ώστε πολλοί χρήστες να μπορούν να χρησιμοποιούν ταυτόχρονα την ίδια υπηρεσία. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω του διαδικτύου αφού παρέχει τη δυνατότητα ταυτόχρονης επίσκεψης της ιστοσελίδας της επιχείρησης από πολλούς πελάτες.

Broadband networks = ευρυζωνικά δίκτυα. Δίκτυα τηλεπικοινωνιών που χρησιμοποιούν μία τεχνική για τη μετάδοση πολλαπλών ανεξάρτητων σημάτων, όπως δεδομένα, φωνητικά και μαγνητοσκοπημένα στοιχεία πάνω σε ένα μόνο μέσο μετάδοσης. Με τη νέα αυτή τεχνολογία επιτυγχάνεται η ανταγωνιστικότερη, ταχύτερη και μαζικότερη μεταφορά δεδομένων, ήχων και εικόνων. Τα πρώτα χρόνια εισαγωγής της νέας τεχνολογίας, στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσχωρούσαν περίπου 55.000.000 συνδρομητές στα ευρυζωνικά δίκτυα. Νεότερα στοιχεία περιέχονται στην 13^η έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το έτος 2007. Το έτος αυτό προστέθηκαν 19.000.000 νέες ευρυζωνικές γραμμές στην Ε.Ε και ο ευρυζωνικός τομέας παρήγαγε έσοδα 62 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η διείσδυση ανήλθε κατά μέσο όρο στο 20% ενώ στο 30% ήταν η Δανία, οι Κάτω Χώρες, η Σουηδία και η Φινλανδία και μόλις στο 10% η Ελλάδα η οποία κατατάχτηκε στην 24^η θέση μεταξύ των 27 κρατών μελών της Ε.Ε. Στην Ελλάδα, οι ευρυζωνικές συνδέσεις παρουσίασαν το 2007 αύξηση 108% σε σχέση με το 2006 και από 488.000 το 2006 έφθασαν στις 1.017.000 συνδέσεις το 2007. Από αυτές ποσοστό 53% διέθεσε ο ΟΤΕ και 47% οι εναλλακτικοί πάροχοι. Τα πακέτα ευρυζωνικών συνδέσεων το 2006 παρείχαν ταχύτητες 374, 512 και 1.024 kbps με το 82,7% των συνδρομητών να χρησιμοποιεί σύνδεση 374 Kbps. Το 2008 το 60,70% των ευρυζωνικών συνδέσεων χρησιμοποιεί σύνδεση από 1 μέχρι 24 Mbps.

Broadcast = 1) η αποστολή ενός δικτυακού μηνύματος ταυτόχρονα σε πολλούς αποδέκτες. Η τεχνική αυτή είναι ευρύτατα διαδεδομένη στα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (Email messages). Διακρίνεται από το multicasting διότι σε αυτό το μήνυμα αποστέλλεται σε ένα επιλεγμένο κατάλογο αποδεκτών. **2)** μία συχνότητα μετάδοσης σημάτων για το ραδιόφωνο, την τηλεόραση ή παρόμοιες τηλεπικοινωνιακές εφαρμογές.

Broker = διαμεσολαβητής. Φυσικό πρόσωπο ή εταιρία που δεν είναι τράπεζα που μεσολαβεί για την ανταλλαγή ενός περιουσιακού στοιχείου μεταξύ αγοραστών και πωλητών. Ο διαμεσολαβητής δεν αποκτά σε καμιά στιγμή την κυριότητα του στοιχείου αλλά εισπράττει προμήθεια (brokerage fee) για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής. Διακρίνουμε τρία είδη υπηρεσιών που μπορεί να προσφέρει ο broker ανάλογα με την εντολή του πελάτη του:

- execution service only = μόνο εκτέλεση. Ο πελάτης επιλέγει αυτός το μέσο που επιθυμεί να αγοράσει ή να πωλήσει και δίνει εντολή στον broker να εκτελέσει την πράξη. Εάν ο πελάτης του υποδείξει ένα εύρος τιμής, το μόνο που θα κάνει είναι να αναζητήσει την καλύτερη τιμή (the best price). Όμως, μπορεί ο πελάτης να του υποδείξει και τη συγκεκριμένη τιμή
- advisory service = συμβουλευτική υπηρεσία. Ο broker αμείβεται περισσότερο διότι παρέχει συμβουλές στον πελάτη του όπως πότε να αγοράσει και να πωλήσει

▪ discretionary broking = διακριτική διαμεσολάβηση. Ο broker έχει την πλήρη ευθύνη της διαχείρισης διότι ο πελάτης του έχει παραχωρήσει πλήρως τη διαχείριση των περιουσιακών του στοιχείων. Ο broker έχει την ευθύνη της απόφασης και εκτέλεσης και κρίνεται στο τέλος της περιόδου εάν διαχειρίσθηκε με επιτυχία το χαρτοφυλάκιο του επενδυτή. Στην περίπτωση αυτή η προμήθεια είναι μεγαλύτερη.

Brokerage house = ένα πρόσωπο ή μια εταιρία διαμεσολάβησης που αποτελείται από διαμεσολαβητές της αγοράς (brokers) που διαβιβάζουν ή δέχονται εντολές αγοράς ή πώλησης επί χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή εμπορευμάτων συμπεριλαμβανομένων των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) και των συμβολαίων δικαιωμάτων προαίρεσης επί συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (options on futures) ενώ δέχονται μετρητά ή άλλα περιουσιακά στοιχεία από τους πελάτες για την υποστήριξη των εντολών.

Broker – dealer = διαμεσολαβητής της αγοράς - διαπραγματευτής. Σε αντίθεση με τον απλό διαμεσολαβητή (broker) που μεσολαβεί μεταξύ αγοραστών και πωλητών περιουσιακών στοιχείων, ο broker – dealer μπορεί επίσης να ενεργεί και για ίδιο λογαριασμό αγοράζοντας και πουλώντας π.χ χρεόγραφα προκειμένου να αποκομίσει κέρδος.

Browser = φυλλομετρητής, ανιχνευτής του Internet. Πρόκειται για λογισμικό που μετατρέπει τη γλώσσα HTML που λαμβάνουμε μέσω του Internet σε εικόνες και κείμενο. Είναι μία διασύνδεση (interface) φιλική στον χρήστη που του επιτρέπει να πλοηγείται στο διαδίκτυο και να λαμβάνει ένα τεράστιο όγκο πληροφοριών. Στα μέσα της δεκαετίας του 1990, οι πιο δημοφιλείς browsers ήταν ο Netscape Navigator εξυπηρετούσε που το 90% των χρηστών και ο Microsoft Internet Explorer και ενώ υπάρχουν φυλλομετρητές μικρότερης χρηστικότητας όπως π.χ το Mosaic FireFox και το Lynx. Σήμερα, στην αγορά κυριαρχεί πλέον ο Microsoft Internet Explorer με μερίδιο σχεδόν 80% ενώ ο Netscape Navigator έπεσε στο 0,6% και ανακοινώθηκε ότι μετά την 1η Φεβρουαρίου 2008 δεν θα υπάρχει ενεργή υποστήριξη για το Navigator 9 ή για τις προηγούμενες εκδόσεις δηλαδή παύει η έκδοση νέων εκδόσεων και στην ουσία ο browser σταδιακά αποσύρεται. Ένα 16% του συνόλου των χρηστών έχει στραφεί ήδη στον Firefox του ιδρύματος Μοζίλλα.

Buba = συντετμημένο όνομα της ομοσπονδιακής τράπεζας της Γερμανίας Deutsche Bundesbank.

Bubble = κερδοσκοπία που βασίζεται στη διασπορά ψευδών ειδήσεων σχετικά με τις μελλοντικές τιμές χρεογράφων και ιδιαίτερα τις τιμές των μετοχών.

Budget of the European Union = ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

• Το 1970 ανήρχετο σε 3,6 δισεκ. ECU (19 ECU ανά κάτοικο) και το 2000 σε 93 δισεκ. ευρώ (250 ευρώ ανά κάτοικο). Οι δαπάνες αυτές κατανέμονταν κύρια ως εξής: 1) γεωργία 41 δισεκ. ευρώ (44%) 2) πολιτική οικονομικής και κοινωνικής συνοχής 33 δισεκ. ευρώ (35%). Το σχέδιο το προϋπολογισμού για το έτος 2005, που κάλυπτε 25 κράτη μέλη, προέβλεπε δαπάνες ύψους 109,5 δισεκ. ευρώ. Για την περίοδο 2000-2006 τα τρία τέταρτα του συνόλου των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων ήσαν αφιερωμένα στο στόχο 1 στον οποίο υπάγονται οι περιφέρειες των οποίων το ΑΕΠ ήταν κατώτερο του 75% του μέσου κοινοτικού όρου ενώ το υπόλοιπο διανεμόταν εξίσου μεταξύ των στόχων 2 και 3. Το Ταμείο Συνοχής διέθετε πόρους ίσους με το 8% του συνόλου των διαρθρωτικών ενισχύσεων 3) άλλες εσωτερικές πολιτικές 6,5%. Εδώ υπάγονταν η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη, η ενέργεια και οι τηλεπικοινωνίες, η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση, 4) εξωτερικές ενέργειες 5,1%. Αφορούσαν υποστήριξη προς τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης 5) διοικητικές δαπάνες δηλαδή υλικά, λειτουργία κτιρίων, μισθοδοσία 32.000 υπαλλήλων και συντάξεις 4,7 δισεκ. ευρώ δηλαδή 5%.

• Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του **2008** με 27 κράτη μέλη, οι συνολικές του δαπάνες ανέρχονται σε **129,1 δισεκατομμύρια ευρώ** και κατανέμονται ως εξής:

■ διαρκής ανάπτυξη (sustainable growth), ανταγωνιστικότητα (competitiveness), παιδεία (education), έρευνα (research), κοινωνική πολιτική (social policy) = 58 δισεκ. ευρώ

■ συνοχή (cohesion), σύγκλιση (convergence), περιφερειακή ανταγωνιστικότητα (regional competitiveness), απασχόληση (employment) = 46,9 δισεκ. ευρώ

■ φυσικοί πόροι (natural resources), περιβάλλον (environment), γεωργία και αλιεία (agriculture and fisheries) = 55 δισεκ. ευρώ

- ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη (freedom, security and justice) = 0,7 δισεκ. ευρώ
- δικαιώματα και καθήκοντα του πολίτη (citizenship), πολιτισμός (culture), ΜΜΕ (media), δημόσια υγεία (public health), προστασία καταναλωτή (consumer protection) = 0,6 δισεκ. ευρώ
- η Ε.Ε σε παγκόσμια δράση (the EU as a global partner), προένταξη (pre-accession), Ευρωπαϊκή γειτονία (European neighbourhood), ανθρωπιστική βοήθεια (humanitarian aid), δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα (democracy and human rights) = 7,3 δισεκ. ευρώ
- διοίκηση (administration), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), άλλα ιδρύματα της Ε.Ε (other EU institutions) = 7,3 δισεκ. ευρώ
- συμψηφισμοί προς τα νέα κράτη μέλη (compensations to new EU countries) = 0,2 δισεκ. ευρώ.

♣ Τα ισόποσα συνολικά έσοδα του 2008 προέρχονται 67% από την κράτηση επί του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος των κρατών μελών, 16% από το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), 16% από τους δασμούς εισαγομένων προϊόντων τρίτων χωρών, γεωργικούς δασμούς και πρόστιμα ζάχαρης και 1% από άλλα έσοδα.

• Ο προϋπολογισμός της Ε.Ε είναι πάντα ισοσκελισμένος και οι πόροι του πιο αναλυτικά προέρχονται από τις εξής πηγές:

α) (traditional own resources) = οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι. Εδώ υπάγονται οι δασμοί στο πλαίσιο της κοινής αγροτικής πολιτικής και οι τελωνειακοί δασμοί

β) the harmonised VAT (Value Added Tax) = ο εναρμονισμένος Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) που αντιστοιχούσε στο 35% του συνόλου των ιδίων πόρων για το 2000 και μειώθηκε από 1% σε 0,75% το 2002 και σε 0,50% το 2004. όπως αναφέρθηκε παραπάνω το 2008 αντιστοιχεί στο 16% των συνολικών εσόδων

γ) the application of a rate to the sum of all the Member States' GNPs, GNP resource = η εφαρμογή ενός ποσοστού στο ποσό του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος κάθε κράτους μέλους που το 2000 κάλυψε το 50% του συνόλου των ιδίων πόρων και το 2008 το 67%

δ) other revenue = άλλα έσοδα όπως π.χ φόροι επί των μισθών των υπαλλήλων της Ε.Ε, πρόστιμα επιβαλλόμενα στις επιχειρήσεις και τόκοι υπερημερίας.

Το σύνολο των ιδίων πόρων (own resources) δεν μπορεί να υπερβεί το 1,27% του ΑΕΠ της Ε.Ε.

• Η διαδικασία έγκρισης του Προϋπολογισμού ακολουθεί τα ακόλουθα στάδια: 1) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει το προσχέδιο 2) το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τροποποιεί το προσχέδιο και το καθιστά σχέδιο 3) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει τον Προϋπολογισμό. Σε κάθε θεσμικό όργανο ακολουθείται η διαδικασία των δύο αναγνώσεων. Εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απορρίψει τον προϋπολογισμό τότε η διαδικασία αρχίζει πάλι από το πρώτο στάδιο.

• Η εκτέλεση του προϋπολογισμού ανατίθεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία έχει μέσω των υπηρεσιακών της μονάδων τον εσωτερικό έλεγχο των πληρωμών. Κατά την εκτέλεση των δημοσιονομικών πράξεων, η Επιτροπή προσφεύγει στην κεντρική τράπεζα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή σε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτό οικονομικό οργανισμό. Οι πληρωμές ελέγχονται επίσης από το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ε.Ε ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμετέχει στον έλεγχο των εσόδων και πληρωμών και παρέχει απαλλαγή στην Επιτροπή για την ορθή διαχείριση.

Buffer = μία ενδιάμεση ή προσωρινή μνήμη Η/Υ που χρησιμοποιείται για να αποθηκεύει δεδομένα, τα οποία στη συνέχεια μεταφέρονται από μία συσκευή σε άλλη όπως π.χ. από ένα Η/Υ σε εκτυπωτή ή από ένα μηχανογραφικό σύστημα διαχείρισης διαθέσιμων σε ένα σύστημα λογιστικής επεξεργασίας. Άλλως, buffer είναι μία περιοχή δεδομένων σε ένα Η/Υ η οποία μοιράζεται μεταξύ του υλικού (hardware) και του λογισμικού (software) και λειτουργεί με διαφορετικές ταχύτητες ή με διάφορες προτεραιότητες. Επιτρέπει σε κάθε συσκευή ή διαδικασία να λειτουργεί χωρίς να εμποδίζεται από άλλη. Είναι ένα ενδιάμεσο σημείο για να επιταχύνει την ταχύτητα μιας δραστηριότητας και να συντονίζει διαφορετικές εφαρμογές. Σημαίνει και το απόθεμα ασφαλείας μνήμης που χρησιμοποιείται σε έκτακτες περιπτώσεις.

Bug = κορίδιος Η/Υ. Ένα λάθος σχεδιασμού ή ελάττωμα στο λογισμικό (software error) ή στο υλικό (hardware error) που προξενεί δυσλειτουργία ή πτώση του συστήματος. Συχνά οφείλεται σε συγκρούσεις του λογισμικού όταν τρέχουν μαζί πολλές εφαρμογές. Τα αποτελέσματα του κοριού είναι από αβλαβή και δυσλειτουργικά όπως ένα μη προβλεπόμενο

γραφικό στην οθόνη του Η/Υ ή απώλεια δεδομένων έως ζημιογόνα όπως διακοπή όλου του συστήματος (crash) ή παντελής αδυναμία λειτουργίας ενός τμήματος του συστήματος όπως π.χ της λογιστικής εφαρμογής ενός συστήματος διαχείρισης διαθεσίμων. Ανακαλύφθηκε το 1945 στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ όπου ένας πραγματικός κοριός και συγκεκριμένα ένα λεπιδόπτερο παγιδεύτηκε σε δύο ηλεκτρικούς διακόπτες του Η/Υ Mark II Aiken Relay Calculator και προκάλεσε πτώση του συστήματος.

Building society = αρχικά ήσαν μη κερδοσκοπικές εταιρίες του Ηνωμένου Βασιλείου με αποκλειστικό σκοπό να παρέχουν στεγαστικά δάνεια στα μέλη τους τα οποία δικαιούνταν και μερίδιο επί των κερδών. Με τη Building Societies Act του 1986 επιτράπη να προσφέρουν και άλλες υπηρεσίες στα μέλη τους όπως παροχή μη εγγυημένων προσωπικών δανείων, πωλήσεις κατοικιών, ασφαλιστικά προϊόντα και συντάξεις. Τα τελευταία χρόνια, τα μεγάλα building societies συγχωνεύθηκαν με τράπεζες ή μετατράπηκαν σε τράπεζες με τα κέρδη τους να διανέμονται πλέον στους μετόχους παρά στα μέλη τους.

Bullion = ο χρυσός και ο άργυρος υψηλής ποιότητας (τουλάχιστον μιας καθαρότητας 99,5%) και μάλλον με τη μορφή πλακών παρά νομισμάτων.

Bullion coin = κέρμα από πολύτιμα μέταλλα του οποίου η αξία προσδιορίζεται με βάση την περιεκτικότητά του σε πολύτιμο μέταλλο (χρυσός (gold), άργυρος (silver), πλατίνα (platinum) παλλάδιο (palladium), ιρίδιο (iridium), ρόδιο (rhodium), όσμιο (osmium) και ρουθίνιο (ruthenium)). Παράγονται σε μεγάλες ποσότητες διότι συνδυάζουν τα πλεονεκτήματα των κερμάτων και των πολύτιμων μετάλλων. Συνήθως, εκδίδονται σαν αναμνηστικά συλλεκτικά κέρματα ή έκτακτα επ' ευκαιρία ενός μεγάλου γεγονότος και σαν κέρματα κυκλοφορίας. Χρυσές λίρες δεν εκδίδονται πλέον σαν κέρματα κυκλοφορίας αλλά οι παλαιές εκδόσεις αποτιμώνται με βάση την καθαρότητα αυτών σε χρυσό.

Bull market = αγορά ταύρου (bull market) είναι μια αγορά στην οποία οι τιμές των δεικτών ή ορισμένων ομάδων χρεογράφων ή άλλων επενδυτικών μέσων αυξάνονται ή αναμένεται ότι θα αυξηθούν με ρυθμό ταχύτερο σε σύγκριση με τον ιστορικό τους μέσο όρο. Το φαινόμενο αυτό συνήθως συμβαίνει στις χρονικές περιόδους όπου αναμένεται ή έχει ήδη αρχίσει η οικονομική ανάκαμψη και η ψυχολογία των επενδυτών ευρίσκεται σε υψηλά επίπεδα. Στην περίπτωση αυτή επικρατεί αισιοδοξία στην αγορά και οι επενδυτές αυξάνουν τη συναλλακτική τους δραστηριότητα για απόληψη κερδών.

Buoyant market = ζωηρή αγορά. Η αγορά στην οποία οι τιμές έχουν την τάση να αυξάνονται με μία αξιοσημείωτη δυναμικότητα.

Business Continuity Management, BCM = διαχείριση για την εξασφάλιση της συνεχούς λειτουργίας της επιχείρησης. Είναι μία διαδικασία διοίκησης με στόχο τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων που απειλούν ένα οργανισμό και η οποία παρέχει ένα πλαίσιο αντοχής και δυνατότητας για μια άμεση απάντηση που εξασφαλίζει τα συμφέροντα των μετόχων ή γενικά των ιδιοκτητών και τη φήμη του οργανισμού ή της επιχείρησης καθώς και την ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων αυτής.

- Οι κίνδυνοι που εάν υλοποιηθούν μπορούν να οδηγήσουν σε διακοπή των εργασιών είναι ενδεικτικά οι εξής: πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμοί, τυφώνες, πολιτικές και βιολογικές τρομοκρατικές ενέργειες, ταραχές και νέκρωση περιοχών της πόλεως, απεργίες με καθολική συμμετοχή των εργαζόμενων, εισδοχή χάκερς στην ιστοσελίδα ηλεκτρονικών συναλλαγών της επιχείρησης, πτώση των τηλεπικοινωνιακών συνδέσεων, θέση εκτός λειτουργίας των ηλεκτρονικών υπολογιστών, παραβίαση των κανόνων ασφαλείας και πρόσβαση στο εσωτερικό σύστημα συστημάτων πληροφορικής, υπονόμηση των εφαρμογών της εταιρίας από τους ίδιους τους υπαλλήλους της για τον προσπορισμό παράνομου οφέλους ή σαν πράξη αντεκδίκησης.

- Ο όρος BCM δεν ταυτίζεται μόνο με τη διαδικασία ανάκτησης δεδομένων πληροφοριακών συστημάτων και άλλων κρίσιμων εφαρμογών μετά από καταστροφή (disaster recovery) αλλά είναι ευρύτερος. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει και την ανάκτηση δεδομένων για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης (business recovery), την επανάλυση των εργασιών της (business resumption), την ύπαρξη σχεδίου εκτάκτου ανάγκης (contingency plan) και τη διαχείριση κρίσης (crisis management).

• Γενικά, το BCM σημαίνει τον έγκαιρο εντοπισμό των πιθανών αιτίων διακοπής των εργασιών μιας επιχείρησης και την ύπαρξη σχεδίου για την άμεση αντιμετώπιση του συμβάντος ώστε σε όσο το δυνατόν συντομότερο χρόνο η επιχείρηση να αρχίσει να επαναλειτουργεί ομαλά. Ιδιαίτερα, λαμβάνεται υπόψη ο στόχος του χρόνου ανάκτησης (Recovery Time Objectif, RTO) που καθορίζει το ανώτατο χρονικό διάστημα επανάλωσης των εργασιών της επιχείρησης και το ανώτατο ανεκτό χρονικό διάστημα εκτός λειτουργίας (Maximum Tolerable Outage, MTO) που αν ξεπερασθεί θα θέσει σε κίνδυνο τη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη επιβίωση της επιχείρησης. Προς τούτο απαιτείται η ύπαρξη αποτελεσματικών σχεδίων και υποδομών αντιμετώπισης, η εκπαίδευση των υπαλλήλων και η σε τακτά χρονικά διαστήματα πραγματοποίηση δοκιμών (tests) και ολοκληρωμένων ασκήσεων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης.

Business cycle = επιχειρηματικός κύκλος. Η περιοδική αλλά ακανόνιστη προς τα άνω και κάτω κίνηση της οικονομικής δραστηριότητας που μετράται από τις διακυμάνσεις στο καθαρό ΑΕΠ και άλλες μακροοικονομικές μεταβλητές. Κάθε κύκλος διαρκεί 4, 5 ή 10 έτη. Χαρακτηρίζεται είτε από φαινόμενα ύφεσης είτε από στασιμότητα ή ανάκαμψη ή έκρηξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ο επιχειρηματικός κύκλος βρισκόταν π.χ. στο καλύτερο σημείο του στη μεγάλη κρίση (κραχ) της δεκαετίας του 20 και του 30, σε ύφεση στο Ηνωμένο Βασίλειο το 1990-1992 και στην Ιαπωνία το 1998-2003 και σε εντυπωσιακή ανάκαμψη στις ΗΠΑ την περίοδο 1991-2000. Λόγω της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, της μετάδοσης των κρίσεων και της σπουδαιότητας των τιμών βασικών πρώτων υλών (π.χ. του πετρελαίου) είναι δυνατόν να υπάρξουν και διεθνείς επιχειρηματικοί κύκλοι. Η επίδραση του διεθνούς κύκλου μεταδίδεται από χώρα σε χώρα όχι μόνο από τις αποφάσεις του ιδιωτικού τομέα για τις εισαγωγές - εξαγωγές και των αποτελεσμάτων τους στην κατανάλωση, τις επενδύσεις και την αγορά εργασίας αλλά και από την αλλαγή της οικονομικής πολιτικής κυβερνήσεων ή μιας ομάδας χωρών.

Business risk = επιχειρηματικός κίνδυνος. Ο κίνδυνος που προκύπτει όταν οι χρηματοροές ενός εκδότη χρεογράφων χειροτερεύουν λόγω αρνητικών οικονομικών συνθηκών, με αποτέλεσμα να καθιστούν δύσκολη την αντιμετώπιση των λειτουργικών του δαπανών. Γενικότερα, είναι η έκθεση στην αβεβαιότητα σε οικονομική αξία η οποία δεν μπορεί να αποτιμηθεί με τιμές της αγοράς (marked-to-market). Η διαφορά μεταξύ του κινδύνου αγοράς (market risk) και του επιχειρηματικού κινδύνου (business risk) έγκειται ότι στην πρώτη περίπτωση εφαρμόζονται οι τιμές αγοράς ενώ στη δεύτερη η αποτίμηση πραγματοποιείται με τη λογιστική αξία. Ο επιχειρηματικός κίνδυνος διαχειρίζεται με μακροπρόθεσμη προοπτική. Οι σχετικές τεχνικές περιλαμβάνουν την προσεκτική κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων (business plans) και κατάλληλης διοικητικής εποπτείας. Κατά κανόνα, χρησιμοποιείται η λογιστική αξία (book-value accounting) ώστε η έκδοση καταστάσεων με την καθημερινή απόδοση να μην είναι σημαντική. Εστιάζει στην επίτευξη μιας καλής απόδοσης της επένδυσης σε ένα μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Ο καθορισμός των κινδύνων στη μέθοδο της λογιστικής αξίας περιλαμβάνει κύρια:

- τον κίνδυνο κερδών (earnings risk) που οφείλεται στην αβεβαιότητα της κερδοφορίας στο μέλλον. Το πρόβλημα είναι ότι τα κέρδη δεν αποτελούν μία οικονομική έννοια. Μπορεί να υποδεικνύουν την οικονομική αξία αλλά ενδέχεται να προκαλούν σύγχυση. Για παράδειγμα, μια επιχείρηση μπορεί να αναφέρει υψηλά κέρδη ενώ η μακροπρόθεσμη προοπτική της να έχει διαβρωθεί λόγω απουσίας επενδύσεων ή ανταγωνιστικών τεχνολογιών
- τον κίνδυνο των χρηματοροών (cash flow risk) που οφείλεται στην αβεβαιότητα στην αναφορά μελλοντικών χρηματοροών. Σχετίζεται περισσότερο με τη ρευστότητα παρά με την αξία της επιχείρησης αλλά αυτό δεν είναι πάντα ο κανόνας. Όταν μια εταιρία αντιμετωπίζει δυσκολίες, τα κέρδη και οι αξίες αγοράς δεν βοηθούν. Είναι η ύπαρξη χρηματοροών που θα εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα της εταιρίας.

Butterfly spread = μία σύνθετη στρατηγική επί συμβολαίων δικαιώματος προαίρεσης (options) που βασίζεται σε τέσσερα options με την ίδια ημερομηνία λήξης (expiration date) αλλά με τρεις τιμές εξάσκησης του δικαιώματος. Ο επενδυτής α) αγοράζει ένα call option (δικαίωμα αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον) σε μία ορισμένη τιμή εξάσκησης του δικαιώματος β) αγοράζει ένα put option (δικαίωμα πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον) σε μία υψηλότερη τιμή εξάσκησης του δικαιώματος γ) πωλεί ένα call και ένα put option σε μία τιμή εξάσκησης του δικαιώματος που ευρίσκεται μεταξύ των δύο ανωτέρω τιμών. Η στρατηγική αυτή αποφέρει κέρδη εάν η τιμή του υποκειμένου μέσου (underlying

instrument) κινείται μέσα σε συγκεκριμένο εύρος και έχει περιορισμένο κίνδυνο σε περίπτωση που σημειωθεί σημαντική κίνηση σε οποιαδήποτε κατεύθυνση εκτός του συγκεκριμένου εύρους.

Buy-back = αγορά από την ίδια την επιχείρηση των εταιρικών ομολόγων της ή των μετοχών της που ευρίσκονται στην ιδιοκτησία επενδυτών είτε μέσω χρηματιστηρίου ή μέσω δημοπρασιών. Η κίνηση αυτή μπορεί να αποβλέπει: α) σε μεγαλύτερο έλεγχο της επιχείρησης β) σε μείωση του εξωτερικού δανεισμού και επόμενο στη βελτίωση της πιστοληπτικής διαβάθμισης (credit rating) γ) σε χρησιμοποίηση μετρητών που πλεονάζουν ανεκμετάλλευτα δ) Στην περίπτωση των μετοχών, η επιχείρηση ενδέχεται να επιθυμεί την άνοδο της τιμής της μετοχής στο χρηματιστήριο προκειμένου να αμείψει τους αφοσιωμένους μετόχους της και ε) την αντικατάσταση των παρεχόμενων μερισμάτων με μετοχές δεδομένου ότι το κεφάλαιο υπόκειται σε μικρότερη φορολόγηση σε σχέση με τα μερίσματα. Ο όρος χρησιμοποιείται και με διαφορετική έννοια για να εκφράσει την αντιστάθμιση μιας θέσης short με την αγορά ενός συμβολαίου long.

Buy-in = η πρακτική σύμφωνα με την οποία ένας δανειστής χρεογράφων αναγκάζεται να αγοράσει από την ανοικτή αγορά χρεόγραφα για να αντικαταστήσει αυτά που δάνεισε διότι ο δανεισθείς δεν είναι σε θέση να του τα επιστρέψει.

Buy-in management buy-out, BIMBO = εξαγορά επιχείρησης που αποβλέπει πρωταρχικά στην αλλαγή διοίκησης. Εσωτερικά, μία ομάδα στελεχών αγοράζει ένα ποσοστό των μετοχών προκειμένου να ελέγξει την πλειοψηφία στη γενική συνέλευση και να αναλάβει αυτή τη ηγία της επιχείρησης. Εξωτερικά, μία ομάδα στελεχών που δεν εργάζονται στην επιχείρηση-στόχο, μπορεί επίσης να αγοράσει μετοχές ώστε να αλλάξει τη σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου και να αποκτήσει αυτή τη διοίκηση (management) της επιχείρησης. Εάν οι ομάδες αυτές των στελεχών δεν διαθέτουν επαρκή κεφάλαια συνήθως ζητούν τη συνδρομή εταιριών υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου (venture capital).

Buyout = η εξαγορά μιας επιχείρησης ή η απόκτηση του ελέγχου των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική συνέλευση των μετόχων.

Buy/Sell Back - Sell/Buy Back (BSB – SBB) = συναλλαγή που αποτελείται από μία αγορά (ή πώληση) χρεογράφων έναντι μετρητών και από μία προθεσμιακή δέσμευση επαναπώλησης (ή επαναγοράς) των χρεογράφων. Στις ΗΠΑ είναι γνωστή και με τον όρο Dollar Rolls.

- Χρησιμοποιείται σαν εναλλακτικός τρόπος δανεισμού σε σχέση με τα repos όταν π.χ το επιβάλουν κανονιστικοί και φορολογικοί περιορισμοί, απαγορευτικές διατάξεις του καταστατικού της επιχείρησης, η ισχύς ενός λογιστικού συστήματος που ταιριάζει καλύτερα στο κλείσιμο προθεσμιακών συναλλαγών και πράξεων spot ή η αδυναμία της καθημερινής αποτίμησης των χρεογράφων με τιμές αγοράς και της αντικατάστασης της ασφάλειας (substitution of collateral). Συχνά, αυτές οι συναλλαγές δεν υποστηρίζονται από αυστηρούς συμβατικούς όρους και δεν επιτρέπουν περιθώρια διαφορών αποτίμησης (variation margins). Όμως, οι μεγαλύτεροι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί απαιτούν σήμερα την εξασφάλισή τους μέσω γραπτών συμβάσεων.

- Οι συναλλαγές Buy/Sell - Sell/Buy διαφέρουν από τα repos και τα reverse repos στα εξής:
 - α) πρόκειται για δύο διαφορετικές συναλλαγές χωρίς χαρακτηριστικά δανείων εξασφαλισμένων με προσωπική ασφάλεια και ιδιαίτερα ενέχυρο
 - β) και η αγορά και η πώληση (δηλαδή και η συναλλαγή spot και η συναλλαγή forward) συνάπτονται τον ίδιο χρόνο με τη χρήση ενός επενδυτικού επιτοκίου προκειμένου να προσδιορισθεί η προθεσμιακή τιμή
 - γ) ο δανειζόμενος μετρητά δεν έχει το δικαίωμα της αντικατάστασης των χρεογράφων
 - δ) οι τιμές των πωλήσεων και των επαναγορών διαφέρουν. Η τιμή πώλησης είναι η τιμή που διαμορφώνεται εκείνη τη στιγμή στην αγορά ενώ η τιμή επαναγοράς προκύπτει από την αρχική τιμή αγοράς πλέον ή μείον της διαφοράς μεταξύ της τιμής του κουπονιού και του συμφωνημένου επιτοκίου χρηματοδότησης
 - ε) δεν ισχύουν οι όροι συμβάσεων πλαισίων (Master Repurchase Agreements) εκτός εάν η σύμβαση έχει συμφωνηθεί ότι θα βασίζεται σε δεσμευτικά γραπτά κείμενα

ζ) οι δεδουλευμένοι τόκοι και οι πληρωμές κουπονιών ανήκουν στο δανειστή μετρητών μολονότι η προθεσμιακή τιμή μπορεί να προσαρμόζεται για κάθε πληρωμή που πραγματοποιείται στη διάρκεια ισχύος της συναλλαγής.

Buy side firms and Sell side firms = βλέπε όρο «Direct Market Access (DMA)».

Byte = μία μονάδα μέτρησης της μνήμης του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Ένα byte είναι ίσο με 8 bits. Τα πολλαπλάσια του byte είναι τα εξής:

- 1 kilobyte (KB) = 1.024 bytes
- 1 megabyte (MB) = 1.024 kilobytes ή 1.048.576 bytes
- 1 gigabyte (GB) = 1.024 megabytes ή 1.073.741.824 bytes
- 1 terabyte (TB) = 1.024 gigabytes ή 1.099.511.627.776 bytes
- 1 petabyte (PB) = 1.024 terabytes ή 1.125.899.906.842.624 bytes
- 1 exabyte (EB) = 1.024 petabytes ή 1.152.921.504.606.846.976 bytes
- 1 zettabyte (ZB) = 1.024 exabytes ή 1.180.591.620.717.411.303.424 bytes
- 1 yottabyte (YB) = 1.024 zettabytes ή 1.208.925.819.614.629.174.706.176 bytes.